

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Ataskaitai pritarta

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos

2016 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. T1-98

2015 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

PASVALYS

2016-04-27

TURINYS

SANTRAUKA	2
SVARBIAUSI 2015 METŲ DARBAI.....	4
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VAIDMUO	6
IŠORĖS AUDITAS	6
IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	7
KITA VEIKLA.....	7
VEIKLOS TOBULINIMAS	7
BENDRADARBIAVIMAS	7
IŠTEKLIAI.....	8
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI.....	8
FINANSINIAI IŠTEKLIAI	9
2015 METŲ VEIKLOS REZULTATAI.....	10
FINANSINIAI (TEISĖTUMO) AUDITAI	11
Finansinio (teisėtumo) audito išvados	12
Audito poveikis	14
IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	17
STEBĖSENOS REZULTATAI	18
Dėl strateginio planavimo	18
Dėl turto valdymo, naudojimo ir apskaitos	19
Dėl biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir Apskaitos	20
KITA VEIKLA.....	21
BENDRADARBIAVIMAS	22
PRIORITETAI	24
PRIEDAI	25

SANTRAUKA

Užbaigę 2015 metus, apžvelgiame nuveiktus darbus, suplanuotus pagal Vietos savivaldos įstatymo nuostatas. Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktą, skirta Pasvalio rajono savivaldybės tarybai, kuriai Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atskaitinga, ir rajono gyventojams, paaiškinti Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veiklos rezultatus.

Mūsų siekis šiandien yra ne tik profesionaliai įvertinti, kaip valdomi Savivaldybės turtas ir finansai, ar pastebėti padarytas klaidas. Siekiame pastebėti ir skleisti gerą patirtį, rekomendacijomis, kompetencija ir savo pavyzdžiu stengiamės paskatinti viešąjį sektorių tobulėti ir vykdyti teigiamus valdymo pokyčius.

2015 metais užbaigėme dešimt 2014 metais pradėtų finansinių (teisėtumo) auditų, atlikome aštuonis finansinius (teisėtumo) auditus įgyvendindami 2015 metų veiklos planą, keturis ribotos apimties finansinius auditus dėl skolinimosi ir garantijų suteikimo, Savivaldybės tarybai pateikėme penkias išvadas, ištyrėme du skundus, pradėjome 2015 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą.

Pateikėme daugiau kaip 270 pastebėjimų, į kuriuos audituojami subjektai geranoriškai reagavo ir didžiąją jų dalį įgyvendino dar audito metu. Daugiausia pastebėjimų buvo susiję su buhalterine apskaita, klaidomis ataskaitose, tačiau neišvengta ir turto bei lėšų valdymo pažeidimų, neracionalaus išteklių naudojimo atvejų. Audito metu pastebėjome ne tik klaidas ir pažeidimus, bet ir pozityvių dalykų, vienas iš jų – Pasvalio paslaugų ir užimtumo centro pagyvenusiems ir neįgaliesiems vadovybės atsakingas ir racionalus požiūris į įstaigos veiklos organizavimą ir valdymą. Norėtume, kad šios įstaigos geru pavyzdžiu pasektų ir kitos įstaigos.

Užbaigę auditus, surašėme audito ataskaitas ir pateikėme audito išvadas audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui. Savo atliekamų auditų kokybę vertiname ir pagal tai, kiek pagerėjo viešojo sektoriaus finansų valdymo ir kontrolės sistemos. Džiugu pažymėti, kad 2015 metais audito išvadose visiems audituotiems subjektams galėjome pareikšti besąlygines nuomones dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, šešias besąlygines ir dvi

sąlygines nuomones dėl finansinių ataskaitų rinkinių. Tai rodo, kad daugeliu atvejų nebuvo nustatyta reikšmingų teisės aktų pažeidimų biudžeto vykdymo ir finansinėse ataskaitose, apskaitos sistemose, o pastebėtos klaidos buvo tuoj pat ištaisytos. Dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir racionalumo pareiškėme vieną besąlyginę ir septynias sąlygines nuomones.

Poauditinės stebėsenos, kurią vykdomė nuolat, apibendrinti rezultatai nedžiugino, jie parodė Savivaldybės veiklos sritis ir problemas, kurioms keletą metų neskiriama pakankamai dėmesio.

Siekdami didesnio ir greitesnio audito poveikio, didiname mūsų veiklos atvirumą visuomenei, rezultatų sklaidą. Visas audito ataskaitas ir išvadas paskelbėme Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt.

Toliau sėkmingai bendradarbiaujame su Savivaldybės taryba, Meru, Savivaldybės administracija, Valstybės kontrole, Savivaldybių kontrolierių asociacija, kolegomis, atliekančiais viešojo sektoriaus auditą, kitais viešojo sektoriaus subjektais. 2015 metais su partneriais bendruose renginiuose ieškojome būdų, kaip didinti audito poveikį, kėlėme kvalifikaciją, tvarkėme įstaigos reikalus, Savivaldybės tarybai pateikėme Kontrolės ir audito tarnybos 2014 metų veiklos ataskaitą, parengėme ir, suderinę su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, patvirtinome 2016 metų veiklos planą.

Svarbi mūsų veiklos grandis – prevencinė veikla, gerosios praktikos sklaida. Pagal savo kompetenciją konsultuojame besikreipiančius asignavimų valdytojus, priimame rajono gyventojų skundus, prašymus, pageidavimus, išklausome jų nuomonę, dalyvaujame posėdžiuose, pasitarimuose.

Tokių rezultatų nebūtų buvę be geranoriško visų partnerių ir audituotų subjektų konstruktyvaus bendradarbiavimo. Už tai ir norime jiems padėkoti. Tikime, kad bendromis mūsų visų pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir rezultatyviau.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktu, Kontrolės ir audito tarnybos ataskaitos (toliau – Ataskaita) santrauka skelbiama Pasvalio rajono laikraštyje „Darbas“. Visa Ataskaita skelbiama Pasvalio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt. Taip pat su Ataskaita galima susipažinti Kontrolės ir audito tarnyboje adresu 206 kab., Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

SVARBIAUSI 2015 METŲ DARBAI

UŽBAIGĖME

7

Finansinius (teisėtumo) auditus vykdydami 2014 metų veiklos planą

1

2014 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ir kitų piniginių išteklių naudojimo auditą

1

2014 metų Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą

1

2014 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą

ĮVERTINOME

46

subjektų finansinių ir biudžeto įvykdymo ataskaitų duomenis rengiant išvadą ir audito ataskaitą Savivaldybės tarybai

PATEIKĖME

1

Išvadą ir audito ataskaitą dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2014 metų biudžeto vykdymo, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo Savivaldybės tarybai

ATLIKOME

8

finansinius (teisėtumo) auditus vykdydami 2015 metų veiklos planą

39

subjektuose darbo užmokesčio, įstaigų veiklos pajamų apskaitos, informacinių sistemų, turto valdymo naudojimo ir disponavimo juo audito procedūras

4

ribotos apimties finansinius auditus Savivaldybės administracijoje rengiant išvadas Savivaldybės tarybai dėl skolinių įsipareigojimų

PATEIKĖME

2

išvadas Savivaldybės tarybai dėl paskolų ėmimo

2

išvadas Savivaldybės tarybai dėl garantijų suteikimo

1

Kontrolės ir audito tarnybos 2014 metų veiklos ataskaitą Savivaldybės tarybai

270

pastebėjimų audituotiems subjektams

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VAIDMUO

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – Savivaldybės tarybai atskaitinga savivaldybės biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Veiklos kryptys

Kontrolės ir audito tarnyba, įgyvendindama jai skirtą misiją, atlieka išorės auditus bei kitas įstatymais, Savivaldybės tarybos sprendimais pavestas funkcijas.

IŠORĖS AUDITAS

Atliekame finansinį (teisėtumo) ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Auditą atliekame vadovaudamiesi Valstybinio audito reikalavimais, jau keletą metų taikome tarptautinius audito standartus (Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistus Tarptautinius audito standartus, Tarptautinės aukščiausųjų audito institucijų organizacijos INTOSAI standartus). Tai nuoseklaus darbo rezultatas, leidęs užtikrinti audito praktikos atitikti aukščiausiems kokybės reikalavimams. Tačiau nepakanka įdiegti standartus – ne mažiau svarbu nuolat išlaikyti atliekamų auditų kokybę.

FINANSINIS (TEISĖTUMO) AUDITAS

Audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenų, taip pat savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimas ir nepriklausomos nuomonės pareiškimas.

VEIKLOS AUDITAS

Viešojo ir vidaus administravimo, savivaldybės turto, biudžeto lėšų valdymo ir naudojimo vertinimas ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Tai konstruktyvus abejojimas esama padėtimi: ar viešasis sektorius dirba tinkamai ir optimaliai. Veiklos auditas nuo kitų auditų rūšių skiriasi tuo, kad jo metu auditų rezultatai leidžia ne tik įvardyti aiškias audito subjektų veiklos problemas, bet ir parodyti sisteminius viešojo sektoriaus veiklos trūkumus.

IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

- kiekvienais metais rengiame ir teikiame Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti metinio konsoliduotųjų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio;
- kiekvienais metais rengiame ir teikiame Savivaldybės tarybai išvadą dėl metinio Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio;
- kiekvienais metais rengiame ir teikiame Savivaldybės tarybai išvadą dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo;
- rengiame ir Savivaldybės tarybai teikiame sprendimams priimti reikiamas išvadas dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo, garantijų suteikimo kreditoriams už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;
- taip pat įstatymas numato pareigą Savivaldybės tarybai teikti sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias Savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti koncesijos konkurso sąlygas ir pagrindines koncesijos sutarties sąlygas; Savivaldybės tarybai nustačius konkurso etapus iki koncesijos sutarties pasirašymo, rengiame išvadas galutiniam koncesijos sutarties projektui, jeigu toks poreikis būtų.

KITA VEIKLA

- vykdomė poauditinę stebėseną;
- nagrinėjame iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo jais ir teikiame išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų;
- įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka teikiame informaciją valstybės ir Savivaldybės institucijoms;

- atliekame patikrinimus ir auditus pagal Savivaldybės tarybos pavedimus;
- teikiame informaciją Vyriausybės atstovui apie Savivaldybės kontrolieriaus teiktas išvadas ir rekomendacijas;
- teisės aktų nustatyta tvarka tikriname Savivaldybės lėšų ir turto, reikalingų valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčiai įgyvendinti, panaudojimą, taip pat valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą;
- kontroliuojame vietinių rinkliavų surinkimą;

Detalesnė informacija apie teisės aktus, reglamentuojančius Kontrolės ir audito tarnybos kompetenciją, pateikta Ataskaitos 1 priede.

VEIKLOS TOBULINIMAS

Nuolat ieškome veiklos efektyvumo didinimo būdų, vykdomė veiklos tobulinimo iniciatyvas. Savo veiklą planuojame remdamiesi audito strateginio planavimo metodais, sukaupta patirtimi, audituojamų subjektų veiklos rizikos vertinimu.

Siekdami profesionalios veiklos, nuolat tobuliname profesinę kompetenciją ir darbo metodus.

BENDRADARBIAVIMAS

Suprasdami, kokia svarbi Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sisteminių trūkumų pasikartojimo prevencija, skatiname nuolatinį domėjimąsi auditų rezultatais, ieškome naujų bendravimo ir bendradarbiavimo būdų su Kontrolės komitetu, Meru, Administracijos direktoriumi, Savivaldybės administracijos Centralizuotu vidaus audito skyriumi, Lietuvos Respublikos Valstybės kontrole, visuomene, audituojamais subjektais ir kitomis institucijomis ir įstaigomis.

IŠTEKLIAI

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

2015 metais Kontrolės ir audito tarnyboje dirbo du valstybės tarnautojai: Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį ir teisinį išsimokslinimą bei 16 metų patirtį šiame darbe; vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį išsimokslinimą ir 9 metų darbo patirtį Kontrolės ir audito tarnyboje.

Kiekvienos įstaigos sėkmė neatsiejama nuo darbuotojų kompetencijos planavimo ir vystymo politikos, o kvalifikacijos tobulinimas visada reiškia ėjimą pirmyn. Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam audito atlikimui ir kitų mūsų kompetencijai priskirtų funkcijų vykdymui. Suprasdami tai, kaip ir kiekvienais metais, svarbų dėmesį skyrėme profesiniam tobulėjimui. Turimi finansiniai ištekliai riboja mūsų galimybes dalyvauti mokymuose tiek, kiek, manome, būtų tikslinga ir naudinga, tačiau tinkama tematikos atranka leido pasiekti, kad būtų užtikrintas nenutrūkstamas profesinių žinių gilinimas. Per 2015 metus išklausėme 74 akademines valandas mokymų. Detalesnė informacija 1 priede. Kvalifikacijos tobulinimui išleidome 0,4 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų. Beveik pusės mokymų lektoriai buvo Valstybės kontrolės darbuotojai, taip ne tik sutaupėme finansinių išteklių, bet ir turėjome galimybę pasidalyti profesine patirtimi. 2015 m. gruodžio 9 d. dalyvavome Lietuvos Respublikos Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto kartu su Savivaldybių kontrolierių asociacija organizuotoje konferencijoje „Savivaldybių išorės audito vaidmuo“, skirtoje paminėti savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų

įkūrimo 25-erių metų sukaktį. Konferencijoje dalyvavo ir pranešimus skaitė Europos Komisijos įsteigtos Europos regioninių išorės auditorių organizacijos EURORAI nariai, Lenkijos Respublikos regioninių audito rūmų atstovai, Norvegijos savivaldybių auditorių asociacijos pirmininkas.

Tikime, jog profesionalus ir metodiškai pagrįstas auditas yra veiksminga priemonė viešojo sektoriaus veiklos efektyvumui skatinti, todėl nuolatinis profesinis tobulėjimas yra vienas iš mūsų veiklos prioritetų.

FINANSINIAI IŠTEKLIAI

Kontrolės ir audito tarnybai 2015 metams Savivaldybės taryba patvirtino 44,2 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų, tai sudaro beveik 0,2 proc. Savivaldybės biudžeto asignavimų. Įgyvendindami pavestas funkcijas, 2015 m. panaudojome 43,9 tūkst. Eur.

1 pav. Kontrolės ir audito tarnybai skirtų Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas 2014–2015 metais

(tūkst. Eur)

Asignavimų paskirtis	2015 metų asignavimai		2014 metų asignavimai	
	Patvirtinta	Panaudota	Patvirtinta	Panaudota
Iš viso asignavimų išlaidoms	44,2	43,9	42,7	42,5
Iš jų: darbo užmokesčiui	32,5	32,2	32,4	32,4
VSD įmokoms	10,7	10,7	9,3	9,3
kitoms išlaidoms	1,0	1,0	1,0	0,8
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimui	0	0	0,9	0,9
Iš viso asignavimų	44,2	43,9	43,6	43,4

2015 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontrolės ir audito tarnybos 2015 metų veikla buvo suplanuota atsižvelgiant į turimus išteklius, aktualijas ir svarbiausius darbus, kuriuos, mūsų manymu, buvo būtina atlikti. Dirbome pagal Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintą, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintą veiklos planą ir programą. Siekdami audituoti sisteminės, aktualias problemas, kokybiniu ir kiekybiniu požiūriu reikšmingas sritis, atliekame nuolatinę viso viešojo sektoriaus stebėseną ir identifikuojame rizikas, tampančias metinio veiklos plano ir programos pagrindus. Kiekvieną riziką atskirai vertiname pagal atitiktą prioritetams, masto, svarbos ir galimybės audituoti kriterijus. Parengėme audito strategiją, paremtą rizikos vertinimu ir audito atranka. Dėl ribotų žmogiškųjų išteklių, veiklos auditų 2015 metais neplanavome, bet, atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, kompleksiskai vertiname, ar audituojamas subjektas savo veiklą vykdo vadovaudamasis taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo principais, ar tinkamai atlieka jam patikėtas užduotis, ar ekonomiškai naudoja skirtus finansinius išteklius.

Siekdami, kad Savivaldybės tarybai teikiamos išvados būtų pagrįstos pakankamais ir tinkamais audito įrodymais, atsižvelgdami į Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, planuodami 2015 metų auditus, suplanavome ir sisteminės audito sritis, apimančias visus asignavimų valdytojus:

- ✓ Darbo užmokesčio planavimas ir panaudojimas;
- ✓ Savivaldybės turto valdymas ir naudojimas;
- ✓ Biudžetinių įstaigų veiklos pajamų apskaitos atitiktis teisės aktų reikalavimams;
- ✓ Savivaldybės turimų informacinių technologijų valdymo ir naudojimo sąnaudos.

Vertiname Sporto klubų, visuomeninių sporto organizacijų rėmimo bei Kelių priežiūros ir plėtros programoms skirtų lėšų paskirstymą ir panaudojimą.

Finansinio audito ciklas nesutampa su kalendoriniais metais, nes audituojami subjektai metinius biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, apie kurių teisingumą turime pareikšti nepriklausomą nuomonę, sudaro tik kalendoriniams metams pasibaigus. Kadangi finansiniai (teisėtumo) auditai nesibaigia su kalendorinių metų pabaiga, Kontrolės ir audito tarnybos veiklos plane numatomos dvi dalys – baigiamieji praėjusių metų auditai ir einamųjų metų auditai.

Apie biudžetinėms įstaigoms, kurių auditai užbaigti 2015 metais, pateiktas išvadas ir pastebėjimus jau informavome 2014 metų veiklos ataskaitoje. Ją galima rasti interneto

svetainėje www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai/_kontrolės-ir-audito-tarnyba_.html

FINANSINIAI AUDITAI

Igyvendindami 2015 metų veiklos planą, atlikome aštuonis finansinius (teisėtumo) auditus, kurių metu vertinome audituojamų subjektų vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, apskaitos procesus, darbo teisinių santykių įforminimą, personalo valdymą, biudžeto asignavimų planavimą ir naudojimą, darbo užmokesčio nustatymą ir apskaičiavimą, vidaus administravimą ir raštvedybą, lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, efektyvumą, ekonomiškumą ir rezultatyvumą. Tai leido įvardyti šių sričių trūkumus ir pateikti siūlymus, kaip jų išvengti ateityje.

Atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus reaguojame į visuomenėje kylančias aktualias problemas, susijusias su viešojo sektoriaus veikla. Neišvengėme ir 2015 metais visuomenėje kilusios rizikos dėl užkrečiamųjų ligų protrūkio viešojo sektoriaus įstaigose. Auditų metu domėjomės, kaip darbdaviai organizuoja profilaktinius sveikatos patikrinimus vadovaujamose įstaigose.

Kiekvieno audito metu įvertinome audituojamo subjekto vidaus kontrolę. Vienas iš finansų valdymo skaidrumo ir atskaitingumo gerinimo būdų yra vidaus kontrolės stiprinimas subjekte. Audito metu išnaudojame visas turimas nustatytų veiklos problemų sprendimo galimybes. Siekdami pagilinti vadovų suvokimą apie kontrolės aplinką ir padėti jiems suprasti rizikos vertinimo ir valdymo (prevencinių ir koreguojančių priemonių) reikšmę siekiant įstaigos tikslų ir užtikrinant išmintingą Savivaldybės lėšų ir turto naudojimą, 2015 metais pirmą kartą vertinome, kaip audituojami subjektai įgyvendina Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatas ir nustatėme, kad šioje srityje dar daug reikia nuveikti. Manome, kad, atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, vertindami viešojo sektoriaus subjektų vidaus kontrolės būklę ir teikdami veiklos tobulinimo rekomendacijas, ne tik padedame taisyti vis dar pasitaikančias lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams klaidas, bet ir skatiname gilintis į tas sritis ir nebeklysti ateityje.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus ir įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

Audito tikslas nėra tik nustatyti klaidas ir neatitikimus, kuriuos būtina ištaisyti, bet taip pat siekiame parodyti veiklos tobulinimo galimybes ir numatyti tam tikrą riziką, galinčią turėti neigiamos įtakos įstaigos veiklai, ieškome gerosios praktikos pavyzdžių, iš

kurių galėtų pasimokyti kiti audituojami subjektai.

Kaip gerą patirtį šiandien norime paminėti Pasvalio paslaugų ir užimtumo centro pagyvenusiams ir neįgaliesiems vadovybės atsakingą ir racionalų požiūrį į įstaigos veiklos organizavimą ir valdymą. Įstaigos valdymo struktūra optimali, ekonomiškai skirtų Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimas, siekis pritraukti kuo daugiau valstybės ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų stiprinant socialinių paslaugų infrastruktūrą ir teikiant institucinę globą bei kelių rūšių kokybiškas socialines paslaugas senyvo amžiaus asmenims jų namuose siekiant mažinti šių asmenų socialinę atskirtį.

Finansinio (teisėtumo) audito išvados

Atlikę finansinius (teisėtumo) auditus, audito išvadoje pareiškėme tris nuomones:

➤ ar audituojamo subjekto biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą, išlaidų klasifikaciją ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymą;

➤ ar audituojamo subjekto finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais yra parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą, ir finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą;

➤ ar audituotame subjekte Savivaldybės ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai, efektyviai ir rezultatyviai.

Siekdami, kad finansinės ataskaitos būtų parengtos be klaidų, auditų metu teikėme pastebėjimus, rekomendacijas, organizavome susitikimus su audituojamais subjektais, aiškinomės neatitikimų priežastis, ieškojome sprendimo būdų. Vadovai ir finansininkai geranoriškai reagavo į mūsų audito metu pareikštas pastabas, taisė nustatytus neatitikimus, tobulino vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas. Šios priemonės buvo veiksmingos. Įvertinę 2015 metais atliktų

Audito išvadoje gali būti pareiškiami

Besąlyginė nuomonė – kai auditorius neturi reikšmingų pastabų dėl finansinių ir (ar) kitų ataskaitų, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų, kurie keistų auditoriaus nuomonę.

Sąlyginė nuomonė – kai auditorius nustato klaidas ir teisės aktų pažeidimus ir (ar) be tam tikrų pastabų negali pareikšti besąlyginės nuomonės.

Neigiamą nuomonę – auditorius nustato reikšmingas klaidas ir reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

Atsisakoma pareikšti nuomonę – kai audito metu auditorius negali gauti pakankamų patikimų ir tinkamų įrodymų, taip pat, kai yra reikšmingų auditoriaus darbo apribojimų.

finansinių (teisėtumo) auditų rezultatus galime pasidžiaugti, kad vis mažiau nustatome reikšmingų klaidų, kurias audituojami subjektai daro rengdami metinius ataskaitų rinkinius: visų audituotų įstaigų 2015 m. biudžeto vykdymo ataskaitos parengtos be klaidų ir galėjome pareikšti besąlygines nuomones. Finansinių ataskaitų rinkiniuose, lyginant su praėjusiais metais, reikšmingų klaidų sumažėjo, todėl pareiškėme šešias besąlygines ir dvi sąlygines nuomones. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pareiškėme vieną besąlyginę ir septynias sąlygines nuomones (2 pav.).

Džiugu, kad pirmi metai, kai nereikėjo pareikšti nei vienos neigiamos nuomonės.

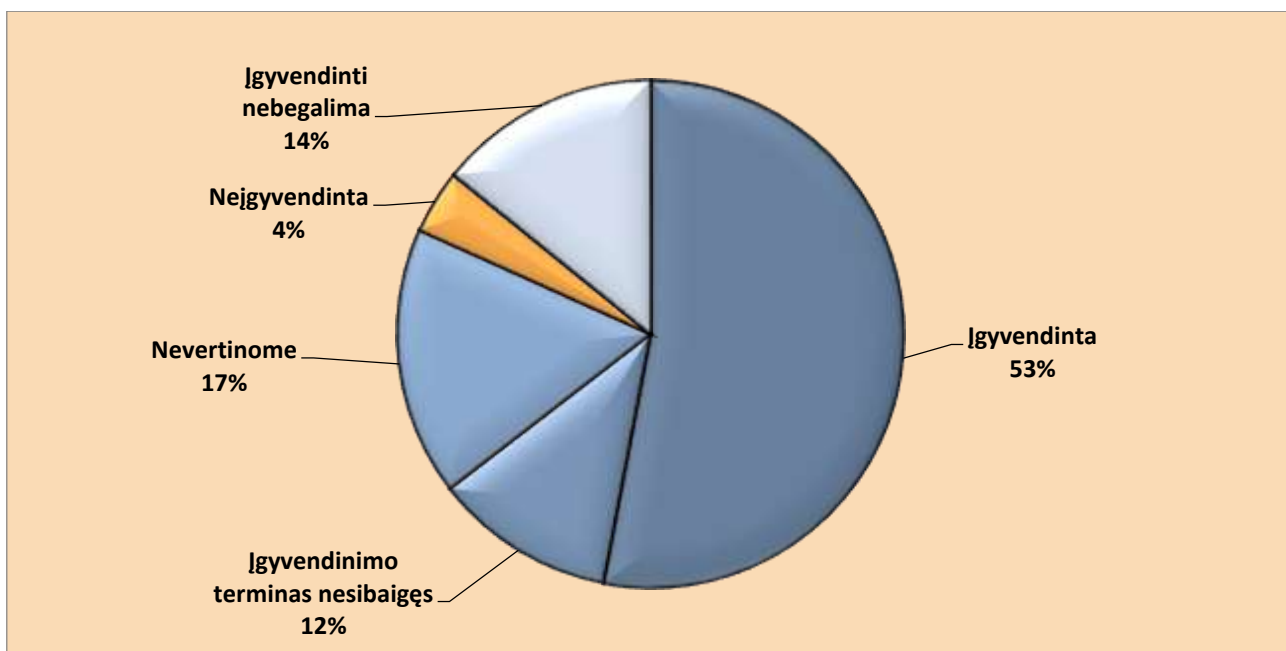
2 pav. 2015 metais audituotiems subjektams finansinio (teisėtumo) audito išvadose pareikštos nuomonės

Audituotas subjektas	Auditoriaus pareikšta nuomonė		
	Dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	Dėl finansinių ataskaitų rinkinio	Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo
Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	besąlyginė	sąlyginė	sąlyginė
Vaškų gimnazija	besąlyginė	besąlyginė	besąlyginė
Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
Pasvalio specialioji mokykla	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė
Pasvalio sporto mokykla	besąlyginė	sąlyginė	sąlyginė
Pasvalio paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems	besąlyginė	besąlyginė	sąlyginė

Audito poveikis

2015 metais auditų metu teikėme pastebėjimus raštu ir žodžiu. Pateikėme per 270 pastebėjimų raštu. Į didžiąją dalį jų buvo atsižvelgta dar auditų metu ir neatitikimai pašalinti.

3 pav. Finansinio (teisėtumo) audito pastebėjimų įgyvendinimo lygis (proc.)

Visos audituotos įstaigos taisė apskaitos klaidas, patikslino darbo sutartis, pareigybių aprašymus, atkreipė dėmesį į pastebėjimus dėl neatitikimų vidaus administravimo dokumentuose, darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Pasvalio Petro Vileišio gimnazijai turėjome daug pastebėjimų dėl Dokumentų rengimo taisyklių nesilaikymo. Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija, Pasvalio sporto mokykla, nors ir pavėluotai, bet pareikalavo antraeiles pareigas einančių darbuotojų pateikti pažymas apie darbo laiką pagrindinėse darbovietėse. Pasvalio Lėvens, Svalios pagrindinės mokyklos, Vaškų gimnazija, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija ištaisė darbo užmokesčio nustatymo ir apskaičiavimo klaidas. Po mūsų pateiktų pastebėjimų Savivaldybės taryba nustatė mokymo kabinetų nuomos įkainį švietimo įstaigoms, maitinimo normos antkainį Pasvalio paslaugų ir užimtumo centrui pagyvenusiems ir neįgaliesiems ir Pasvalio specialiajai mokyklai. Rūpestingi Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos, Pasvalio specialiosios mokyklos, Pasvalio paslaugų ir užimtumo centro pagyvenusiems ir neįgaliesiems buhalteriai po mūsų pastebėjimų suskubo ir suspėjo išsitaisyti klaidas metinėse ataskaitose.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei pakeitus Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, nuo 2015 m. sausio 1 d. pasikeitė biudžetinių įstaigų veiklos pajamų apskaitos tvarka, bet Savivaldybės tarybos patvirtintos Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės nebuvo pakeistos, todėl visos Savivaldybės biudžetinės įstaigos 2015 metais klaidingai apskaitė ir naudojo iš kitų biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas. Po mūsų pastebėjimų buvo pakeistos minėtos taisyklės ir nuo 2016 m. sausio 1 d. veiklos pajamos apskaitomos teisės aktų nustatyta tvarka.

Klaidas skubėjo taisyti ne visi. Pavyzdžiui, dėl Darbo kodekse nustatyto maksimalaus darbo krūvio viršijimo pastebėjimų pateikėme Pasvalio Petro Vileišio gimnazijai, Vaškų gimnazijai, Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijai, Pasvalio sporto mokyklai, kurie pažeidimus nedelsdami ištaisė, o Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla nurodė, kad pažeidimą ištaisys tik 2016 m. gruodžio mėn. Į pastebėjimą, kad mokyklos direktorius, nustatydamas pedagoginiams darbuotojams apmokėjimą už papildomus darbus neįvardijo paskirtų papildomų darbų, kaip reikalauja Švietimo įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas, Vaškų gimnazijos, Pasvalio Lėvens ir Svalios pagrindinių mokyklų vadovai pažeidimą ištaisė, o Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos direktorius nusprendė pažeidimą ištaisyti tik nuo 2016 m. sausio 1 d.

Daugiausia pastebėjimų, į kuriuos nebuvo atsižvelgta, išsakėme sporto klubams dėl skirtų lėšų naudojimo: visi sporto klubai neteisingai sudarė lėšų naudojimo sąmatas; sporto klubai „Ryklys“, „Svalia“ ir „Rankininkas“ nesilaikė finansavimo sutarčių sąlygų; sporto klubo „Rankininkas“ treneris į renginį, o klubo „Svalė“ vadovas į varžybas ir net į penkių dienų stovyklą kituose šalies miestuose vyko pagrindinio darbo metu; sporto klubas „Svalė“ didžiąją dalį skirtų lėšų persikėlė į asmeninę banko sąskaitą, kurios lėšų panaudojimo mes negalėjome vertinti, ne visas išlaidas pateisino dokumentais, o kai kurių išlaidų pagrįstumas kelia abejonių; Šaškių ir šachmatų klubas taip pat lėšas naudojo neskaidriai, nes maistpinigiai buvo mokami tam pačiam asmeniui, t. y. klubo vadovui, kuris teikė paraišką Savivaldybei dėl lėšų skyrimo. Sporto klubo „Ryklys“ išlaidų aprangai pagrįstumas kelia abejonių, nes kasmet nuperkama po vieną sportinės aprangos komplektą, kai rankinio klubą sudaro komanda, o ne vienas asmuo. Mūsų nuomone, kad sporto klubo rėmimas, kai jo veikloje dalyvauja tik vienas sportininkas, neatitinka Savivaldybės strateginių tikslų, o stovyklų organizavimas ir maistpinigių išmokėjimas sportininkams, kurie nedalyvauja varžybose, yra netikslingas.

Tikime, kad 2016 metais pakeista sporto klubų finansavimo tvarka padės išvengti tokių neskaidraus lėšų naudojimo atvejų.

Vertindami Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos ir Lėvens pagrindinės mokyklos biudžeto lėšų panaudojimo racionalumą, atkreipėme audituotų įstaigų vadovų ir Savivaldybės administracijos dėmesį, kad Pušaloto ir Ustukių skyrių, kurias šildo UAB „Lenauda“, šildymo kaštai neproporcingai dideli - beveik dvigubai didesni už AB „Panevėžio energija“ teikiamų paslaugų kainą. Neterminuotos šildymo paslaugų sutartys su UAB „Lenauda“ sudarytos dar 2003 metais ir nei karto neperžiūrėtos. Siekiant taupiau, skaidriau naudoti biudžeto lėšas, pasiūlėme Savivaldybės administracijai ieškoti racionalesnių šildymo būdų. Tikimės, kad Savivaldybės administracija mūsų pastebėjimą įvertins sistemiškai ir pasidomės, kokie UAB „Lenauda“ teikiamų šildymo paslaugų kaštai ir kitose rajono įstaigose.

Savivaldybės administracijai pateikėme pastebėjimų dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos administravimo, lėšų paskirstymo ir jų panaudojimo kontrolės stiprinimo. Į dalį pastebėjimų buvo atsižvelgta. Savivaldybės taryba 2016 metais pakeitė Kelių priežiūros ir plėtros programos aprašą. Manome, kad Administracija turėtų intensyviau kaupti informaciją apie valdomus vietinės reikšmės kelius, jų būklę, juos inventorizuoti, įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir sukurti vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos sistemą.

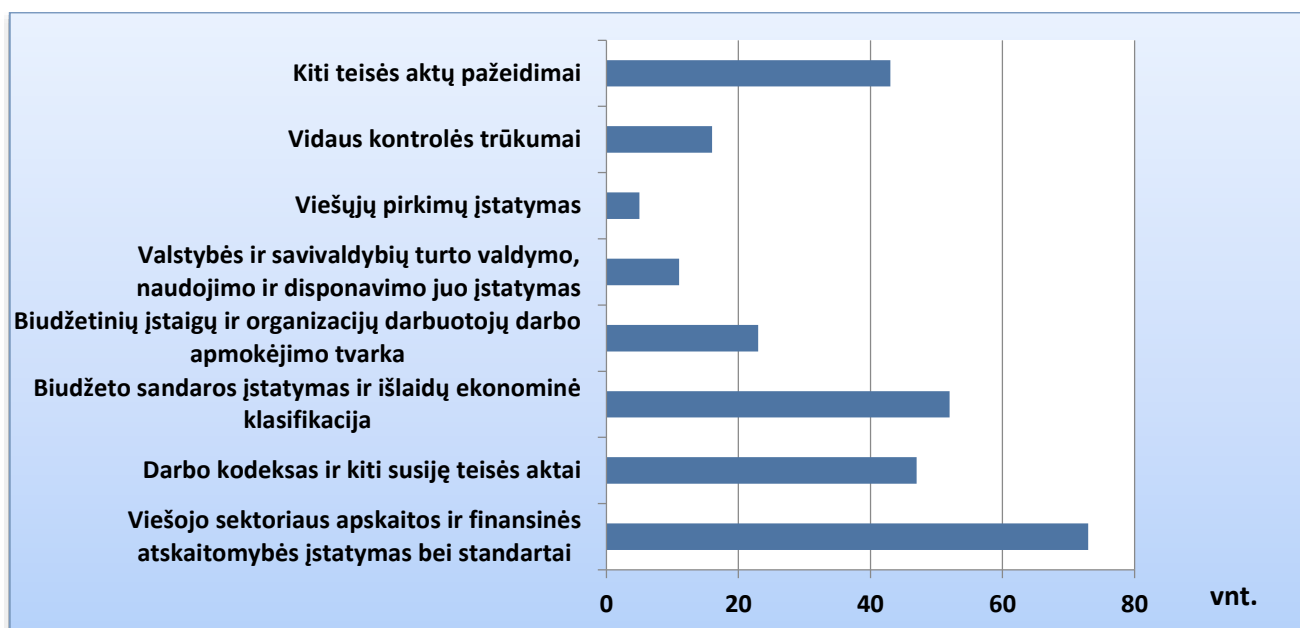
Ne visais atvejais galime stebėti greitą rekomendacijų įgyvendinimo rezultatą. Kai kuriais atvejais nepakanka vien auditorių ir audituoto subjekto pastangų, prireikia rajono vadovų sprendimų, politinės valios, kai kuriems pastebėjimams įgyvendinti reikia nemenkų finansinių išteklių, sisteminiams, esminiams pokyčiams audituotose srityse reikia laiko.

Dalies pastebėjimų įgyvendinti jau nebuvo galimybės, tai jau įvykę faktai, kurių dėl pasikeitusių aplinkybių ar praleistų terminų ištaisyti nebegalima (neteisingai apskaitytos išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, išlaidos padarytos ne iš tos sąmatos eilutės, nesuderinti įsiskolinimai, neatlikta metinė turto ir įsipareigojimų inventorizacija, finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose parodyti neteisingi duomenys, netinkamai atliktos tam tikros procedūros, nepilnai įformintos įvykę ūkinės operacijos ir kt.). Tikimės, kad audituoti subjektai atkreips į juos dėmesį ir toliau tokių klaidų nebedarys. Dedame daug pastangų tam, kad audito metu teikiamų rekomendacijų įgyvendinimas būtų orientuotas ne į procesą, o į laukiamą rezultatą.

Detalūs duomenys apie pateiktus pastebėjimus ir jų įgyvendinimą - 2 priede.

Dažniausiai pasitaikę teisės aktų pažeidimai pateikti 4 paveiksle.

4 pav. Dažniausi finansinių (teisėtumo) auditų metu nustatyti teisės aktų pažeidimai 2015 m.

IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Igyvendindami Vietos savivaldos ir kitų įstatymų nuostatas, parengėme ir Savivaldybės tarybai pateikėme išvadą ir audito ataskaitą dėl 2014 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

✓ Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pareiškėme sąlyginę nuomonę, kadangi audituojant 2014 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitas, nustatėme klaidų ir teisės aktų pažeidimų asignavimų valdytojų pateiktose biudžeto programų sąmatų vykdymo ataskaitose ir konsoliduotųjų ataskaitų rinkinyje, Savivaldybės administracija netinkamai apskaitė ir naudojo dalį lėšų investiciniams projektams finansuoti, nustatėme neatitikimų paskolų ataskaitose;

✓ Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, sudaryto konsolidavus 32-iejų viešojo sektoriaus subjektų finansines ataskaitas, taip pat pareiškėme sąlyginę nuomonę. Pagrindinė to priežastis – klaidos ir neatitikimai audituotų įstaigų finansinėse ataskaitose, kurių duomenimis remiantis sudarytas Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys. Subjektai, tvarkydami apskaitą pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir atlikdami konsolidavimo operacijas, dar daro klaidų. Finansinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių Aiškinamieji raštai atskirais atvejais parengti, nesivadovaujant viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės

atskaitomybės standartais.

✓ Sąlyginę nuomonę pareiškėme ir įvertinę Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Siekdami užkirsti kelią pasikartojančioms viešojo sektoriaus subjektų klaidoms, darančioms įtaką Savivaldybės ataskaitų teisingumui ir lėšų bei turto naudojimo teisėtumui, pateikėme rekomendacijas stiprinti vidaus kontrolę ir užtikrinti skaidrumą Savivaldybės biudžeto sudarymo, vykdymo, strateginio planavimo ir stebėsenos srityse, sukurti veiksmingas kontrolės procedūras ir numatyti priemones žemės nuomos mokesčio, vietinių rinkliavų surinkimo, mokinių pavežėjimo išlaidų kompensavimo ir kitose srityse, daugiau dėmesio skirti turto valdymo, naudojimo ir apskaitos problemų sprendimui.

Be to, 2015 metais atlikome keturis ribotos apimties finansinius auditus Savivaldybės administracijoje, jų pagrindu parengėme ir pateikėme Savivaldybės tarybai išvadas dėl paskolų ėmimo ir garantijų suteikimo.

Su Savivaldybės tarybai pateiktomis išvadomis galima susipažinti Savivaldybės interneto svetainėje.

STEBĖSENOS REZULTATAI

Rekomendacijoms, jų įgyvendinimui ir stebėsenai skiriame ypač daug dėmesio. Turėdami ilgalaikę auditų patirtį, pastebime klaidų ir pažeidimų audituojamuose subjektuose pokyčius, pasikartojančias klaidas ir pažeidimus. Siekdami veikti prevenciškai, kasmet, teikdami Kontrolės ir audito tarnybos ataskaitą, pateikiame pastebėjimų suvestinę, skatiname susipažinti visus audituojamus subjektus su šia informacija, imtis prevencinių priemonių ir vengti nurodytų trūkumų savo veikloje. Kadangi Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaita skelbiama viešai, visuomenė turi papildomą objektyvią informaciją ir jos pagrindu gali reikalauti iš valdžios tinkamų, efektyvių ir rezultatyvių sprendimų.

Įvertinę ir apibendrinę ankstesniais metais mūsų teiktų pastebėjimų ir rekomendacijų stebėsenos rezultatus, pateikiame veiklos sritis, kurios vis dar yra iššūkis Savivaldybės asignavimų ir turto valdytojams ir Savivaldybės administracijai, organizuojančiai ir kontroliuojančiai išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, Savivaldybės turto valdymą ir naudojimą.

Dėl strateginio planavimo

Kalbant apie rajono bendruomenės poreikius, rajono plėtrą, Savivaldybės veiklą, ir ribotus resursus (finansinius, materialinius, žmogiškuosius bei kt.), pastebime teigiamus

pokyčius Savivaldybės strateginio planavimo srityje: 2014 metais parengtas ir patvirtintas Pasvalio rajono plėtros iki 2020 metų strateginis planas, 2016 m. pradžioje patvirtintas 2016–2018 metų strateginis veiklos planas, Savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašas, Savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo priežiūros metodika. Bet to nepakanka. Formalus dokumentų patvirtinimas dar neužtikrina, kad turimi ištekliai būtų naudojami kryptingai, racionaliai ir mokesčių mokėtojams duotą didžiausią naudą. Viešųjų lėšų skirstymą būtina derinti su ilgalaikiais strateginiais tikslais, numatant galimybę reaguoti į naujus iššūkius ir prisidėti prie krizių sprendimo. Strateginis planavimas yra procesas, kuris reikalauja nuolatinės stebėsenos, korekcijų ir atsiskaitymo už pasiektus rezultatus. O tai iki šiol vyksta vangiai. Labai svarbu kasmet įvertinti asignavimų valdytojams ir programų vykdytojams skirtų finansinių ir kitų išteklių panaudojimo poveikį veiklos rezultatų pasiekimui. Taip pat manome, kad reikia ieškoti tinkamesnių Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų atsiskaitymo už metinių strateginių tikslų pasiekimo rezultatus pateikimo Tarybai ir visuomenei formų.

Dėl turto valdymo, naudojimo ir apskaitos

Daugelį metų nustatomų turto valdymo pažeidimų pobūdis iš esmės nesikeičia. Džiugu pažymėti, kad prieš tris mėnesius pradėjus Savivaldybės administracijos Apskaitos skyriui vadovauti kompetentingai, kruopščiai ir pareigingai vedėjai, pasijuto pirmieji pozityvūs pokyčiai vietinės reikšmės kelių, melioracijos įrenginių, biologinio turto apskaitos srityse. Tai jau daugelį metų ne tik mūsų, bet ir Valstybės kontrolės įvardijamos kaip problematiškiausios apskaitos sritys. Tikime, kad apskaitos specialistams užteks žinių ir valios išspręsti įsisenėjusias apskaitos problemas.

Prieš aštuonetą metų atkreipėme dėmesį, kad nesutvarkyti ir neįteisinti kapinių žemės sklypai. Suprantame, kad tai laiko ir lėšų reikalaujantis procesas, tačiau iki šiol Savivaldybės teritorijoje esančių kapinių žemės sklypų dokumentų sutvarkymo, įregistravimo ir apskaitymo darbai nevyksta, nors Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymas numato pareigą savivaldybėms iki 2017 m. sausio 1 d. kapinių žemės sklypus įregistruoti Nekilnojamojo turto registre Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Auditų metu vis dar nustatome neįteisintų valstybinės žemės sklypų po Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiais pastatais ir statiniais. Kaip ir kasmet, atkreipiame dėmesį, kad įstaigos turi daug nenaudojamo, nereikalingo turto, ypač nekilnojamojo. Kadangi pastarojo atsisakymo procesas trunka ilgai, toks turtas išlaikomas Savivaldybės biudžeto lėšomis. Savivaldybės administracija turi nedelsiant imtis veiksmų jį suskaičiuoti, o po to spręsti klausimą dėl nereikalingo turto tolimesnio likimo.

Įstaigose metinės turto inventorizacijos atliekamos formaliai, į atskirus inventorizacijos aprašus įrašoma tik labai nedidelė nereikalingo ir nenaudojamo turto dalis.

Nors įstatymas numato pareigą Nekilnojamojo turto registre registruoti ne tik nekilnojamus daiktus, bet ir daiktines teises, auditų metu vis dar randame neregistruoto registruotino turto ir daiktinių teisių.

Įstaigos, perduodamos laikinai naudotis panaudos ar kitais pagrindais Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą, ne visada laikosi viešosios teisės principo: prieš sudarydamos panaudos sutartis nepareikalauja iš panaudos gavėjo rašytinio įsipareigojimo panaudoti savo lėšas perduoto nekilnojamojo daikto einamajam ir statinio kapitaliniam remontui, kito ilgalaikio turto remontui atlikti; panaudos sutartyje nenustato pareigos panaudos gavėjui savo lėšomis atlikti statinio kapitalinį remontą, apdrausti gaunamą ilgalaikį materialųjį turtą; nekontroliuoja, ar turto gavėjai laikosi sutartinių reikalavimų.

Dėl biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir apskaitos

2015 metų finansinių auditų rezultatai rodo pažangą biudžeto asignavimų naudojimo ir apskaitos srityje. Savivaldybės administracijos direktorius nustatė papildomą darbo užmokesčiui skirtų asignavimų naudojimo kontrolės priemonę – priedų, priemonių ir kitų papildomų piniginių išmokų skyrimo derinimą su Administracijos direktoriumi, kuri buvo veiksminga. Bet pastebime, kad Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus kontrolės procedūros nepakankamai veiksmingos kontroliuojant biudžeto išlaidų paskirstymą pagal ekonominę klasifikaciją, nes mokinio krepšelio lėšas, išleistas ryšių paslaugoms, įstaigos apskaitė neteisingame išlaidų straipsnyje, o iš biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas nepagrįstai pervedė į Finansų skyrių, tuo nepagrįstai padidindami biudžeto pajamas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė dar 2003 metais nustatė darbo užmokesčio fondo planavimo tvarką, kuria Savivaldybėje planuojant asignavimus darbo užmokesčiui nesivadovaujama, o Finansų skyrius to nereikalauja. Mes šiuo klausimu laikomės griežtos nuomonės – teisės aktų privalu laikytis.

Planuojant asignavimus darbo užmokesčiui būtina principingai įvertinti įstaigose esančių beveik keturiasdešimties neužimtų etatų reikalingumą. 2015 metų pabaigoje Savivaldybės tarybos patvirtintas maksimalus etatų skaičius Savivaldybėje – 1196, iš jų 85 valstybės tarnautojų etatai. Neužimta beveik keturiasdešimt etatų, iš jų 9 – valstybės tarnautojų. Daugiausia neužimtų etatų Savivaldybės administracijoje (be seniūnijų) – 11, iš jų 6 – valstybės tarnautojų; Pasvalio kultūros centre – 4 etatai, Grūžių vaikų globos namuose – 2,7 etato, Pasvalio sporto mokykloje, Pasvalio visuomenės sveikatos biure – po

2 etatus. Didžioji dalis etatų neužimti ilgą laiką, o kai kurie niekada nebuvo užimti. Neužimtiems etatams suplanuotas darbo užmokesčio fondas išdalijamas per priedus ir priemokas kitiems darbuotojams, nors kartais papildomai pavedamų atlikti darbų mastas neadekvatus nustatomiems priemokų dydžiams.

KITA VEIKLA

Kontrolės ir audito tarnyba gauna rajono gyventojų pareiškimų, skundų, telefoninių skambučių su įvairia informacija. Didžioji dalis besikreipiančiųjų – anonimai. Tiriame ir pateikiame atsakymus pareiškėjams į pasirašytus pareiškimus ir skundus. Anoniminių skundų informaciją taip pat tikriname.

2015 metais ištyrėme du Kontrolės ir audito tarnybai pateiktus skundus.

Kaip ir kasmet, 2015 metais parengėme Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaitą už 2014 metus ir pateikėme Savivaldybės tarybai. Parengėme Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos planą ir pateikėme Kontrolės komitetui svarstyti. Kontrolės komitetui pritarus, planas buvo patvirtintas ir pateiktas Valstybės kontrolei.

Istaigoje nuolat atliekamos gaunamų ir siunčiamų dokumentų valdymo procedūros, vykdomas vidaus administravimas. Parengta ir pateikta Savivaldybės merui kontrolieriaus tarnybinės veiklos ataskaita už 2015 metus, valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvada.

2015 metais parengėme ir archyviniam saugojimui perdavėme Kontrolės ir audito tarnybos 2013 metų dokumentų bylas, kaip reikalauja Vyriausiojo archyvaro įsakymas.

Be tiesioginių pareigų, susijusių su audito vykdymu, dalyvavome Savivaldybės tarybos, Komitetų, komisijų posėdžiuose.

Sklaida yra viena iš poveikio priemonių. Kiekvieno audito ataskaita ir išvada teikiama audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės merui, Administracijos direktoriui.

Kontrolės ir audito tarnybos darbo rezultatai skirti audituojamiems subjektams, Savivaldybės tarybai ir rajono bendruomenei paaiškinti, kaip naudojami Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas. Nuolat skatiname visuomenės domėjimąsi atliekamu darbu ir jo rezultatais, todėl interneto svetainėje www.pasvalys.lt skelbiame metinius Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planus, veiklos ataskaitas, audito ataskaitas, išvadas bei kitą informaciją apie Kontrolės ir audito tarnybos veiklą, o veiklos ataskaitos santrauką publikuojame rajono laikraštyje „Darbas“.

BENDRADARBIAVIMAS

Audito poveikio negalime pasiekti be glaudaus bendradarbiavimo su Savivaldybės taryba, Kontrolės komitetu, Savivaldybės meru, Savivaldybės administracija, audituojamais subjektais. Auditas nesibaigia rekomendacijų pateikimu, reikia jų efektyvaus įgyvendinimo.

Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę ir siekiant bendrų rezultatų, pastaraisiais metais ypač glaudus bendradarbiavimas užsimezgė su Valstybės kontrole. Valstybės kontrolė, būdama aukščiausioji audito institucija, privalo pateikti išvadą Lietuvos Respublikos Seimui dėl nacionalinio ataskaitų rinkinio, į kurį įeina ir savivaldybių konsoliduotosios finansinės ataskaitos. 2011–2014 metais su Valstybės kontrole pasirašydavome bendradarbiavimo susitarimus. 2015 metais, siekdami efektyvesnio bendradarbiavimo ir administracinės naštos mažinimo, atsisakėme kiekvienais metais sudaromų bendradarbiavimo susitarimų, tačiau paties bendradarbiavimo neatsisakėme, nes jo būtinumą nustato 600-asis tarptautinio audito standartas „Specialūs svarstymai – grupės finansinių ataskaitų auditas (įskaitant komponentų auditorių darbą)“ ir noras auditus atlikti racionaliai, t. y. nedubliuoti audito procedūrų, kurias Savivaldybėje atlieka Valstybės kontrolės auditoriai. 2015 metais su Valstybės kontrolės auditoriais aktyvai dalijomės profesine audito patirtimi, gerąją praktiką, derinome audito strategijas ir plėtojome bendradarbiavimą išorės auditų klausimais. Tikime, kad efektyvesniam ir rezultatyvesniam audito sistemos veikimui ypač svarbu nuolat keistis informacija ir dalytis sukaupta patirtimi.

Auditus viešajame sektoriuje atlieka ne tik savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos, bet ir vidaus auditoriai, Valstybės kontrolė, nepriklausomos audito įmonės. Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę, buvo toliau vystomas bendradarbiavimas ne tik su Valstybės kontrole, bet ir su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vidaus auditorių asociacija ir Lietuvos auditorių rūmais. Šis bendradarbiavimas vystomas per visų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybas vienijančią Savivaldybių kontrolierių asociaciją, kurios tikslas atstovauti ir ginti savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų interesus, sudaryti sąlygas asociacijos nariams kelti kvalifikaciją, gilinti žinias ir praktinius įgūdžius, bendradarbiauti su kitomis asociacijomis, institucijomis, užsienio partneriais. Šį bendradarbiavimą įtvirtino 2010 m. gruodžio 30 d. pasirašytas tarpusavio susitarimas, kuriame numatyti konkretūs bendradarbiavimo uždaviniai. Buvo parengta ir įgyvendinama Valstybės kontrolės, Finansų ministerijos, Lietuvos auditorių rūmų, Vidaus auditorių

asociacijos ir Savivaldybių kontrolierių asociacijos 2011–2015 metų bendradarbiavimo programą, kurios tikslas – padėti gerinti viešojo sektoriaus valdymą, išorės ir vidaus audito kokybę. Bendradarbiavimo šalys kasmet organizavo bendrus renginius, kuriuose buvo aptariamose audito metodikos naujovės, pristatomi metiniai audito rezultatai, dalijamasi sukaupta patirtimi.

Savivaldybių kontrolierių asociacija yra Europos regionų išorės audito institucijų organizacijos – EURORAI narė. Asociacijos atstovai dalyvauja EURORAI darbe ir įgyja tarptautinės patirties audito srityje, kuria pasidalija su visais asociacijos nariais. Europos regionų audito institucijos kiekvienoje šalyje vykdo panašią misiją, kaip ir mūsų šalies Kontrolės ir audito tarnybos, todėl bendradarbiavimas su kitų šalių, kitų savivaldybių, Valstybės kontrolės auditoriais yra ne tik vienas iš būdų patikrinti save kitų auditorių atžvilgiu, bet ir pasisemti audito atlikimo, veiklos organizavimo ir vykdymo patirties.

Bendradarbiaujame su Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovu Panevėžio apskrityje, kitomis institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis, kitų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybomis, pasidalijame patirtimi, aptariame dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, kitus aktualius klausimus.

Kontrolės ir audito tarnyba nėra tik vertinanti institucija. Naudodamiesi tuo, kad mūsų atliekami auditai yra ir asignavimų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais gerosios patirties (taip pat ir informacijos apie sisteminės klaidas) kaupimo šaltinis, mes stengiamės ne tik įvardinti audituojamųjų daromas klaidas, bet ir skleisti informaciją apie geriausius pasiekimus.

Siekdami, kad tinkamai ir tikslingai būtų naudojamas Savivaldybės materialusis ir finansinis turtas, kad kuo mažiau būtų daroma pažeidimų jį apskaitant, vykdome prevencinę veiklą. Seminarų ir mokymų metu įgytomis žiniomis pasidalijame su audituojamų įstaigų vadovais, buhalteriais juos konsultuodami, padėdami išspręsti jiems iškilančias problemas. Kontrolės ir audito tarnybą ir asignavimų valdytojus sieja bendras tikslas – kad Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas būtų naudojami pačiu efektyviausiu būdu, o mokesčių mokėtojams ir kitiems rajono gyventojams duotų kuo didesnę naudą.

PRIORITETAI

Mūsų nepertraukiamai vykdomas Viešojo sektoriaus rizikos veiksnių stebėjimas ir vertinimas, paremtas profesine patirtimi, leidžia nustatyti problemas ir grėsmes, tačiau riboti žmogiškieji ištekliai įpareigoja labai atsakingai nusistatyti prioritetus planuojant savo darbą.

Patirtis parodė, kad daug efektyvesni yra taip vadinami horizontalieji auditai, kai pasirinktose rizikingose ar reikšmingose srityse atliekame audito procedūras visose Savivaldybės įstaigose. Kaip ir kasmet, audituosime darbo užmokesčio sritį, kuri yra reikšminga – darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms skirti asignavimai sudaro didžiąją dalį Savivaldybės biudžeto išlaidų. Kita reikšminga ir rizikinga sritis – Savivaldybės turtas. Ši sritis labai plati, bet, atsižvelgdami į stebėsenos rezultatus, didžiausią dėmesį skirsime ilgalaikiam turtui, jo valdymui, naudojimui ir apskaitai.

Nuo 2016 metų pasikeitus vietinių rinkliavų administravimui, matome riziką šioje srityje, todėl didelį dėmesį skirsime vietinių rinkliavų surinkimui ir apskaitai. Audito procedūras atliksime ir kitose Savivaldybės biudžeto pajamų srityse.

Sieksime, kad Savivaldybės biudžeto lėšos būtų naudojamos efektyviai, rezultatyviai ir skaidriai. Didelį dėmesį skirsime viešųjų pirkimų organizavimui.

Toliau rūpinsimės atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, žinių turintys specialistai. Kelsime kvalifikaciją, tobulinsime audito atlikimo metodus. Sieksime būti ne tik vertintojais, bet ir aktyviais patarėjais ir pagalbininkais, skatinančiais viešojo sektoriaus pažangą ir prevencinį audito poveikį, stiprinsime bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamais subjektais, Savivaldybės administracija.

Tikime, kad mūsų audito rezultatai paskatins esminius pokyčius ir bus reikšminga pagalba institucijų, įstaigų vadovams priimant sprendimus dėl veiklos efektyvumo didinimo ir atsakomybės principu grįsto viešojo sektoriaus valdymo.

PRIEDAI

1 priedas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS KOMPETENCIJĄ

LR Vietos savivaldos įstatymas

- Atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;-

--atlieka savivaldybės biudžeto ir kitų piniginių išteklių naudojimo auditą;

-kiekvienais metais rengia ir teikia savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;

-rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikiamas išvadas dėl savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo, laidavimo kreditoriams už savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas;

-rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti koncesijos konkurso sąlygas ir pagrindines koncesijos sutarties sąlygas; savivaldybės tarybai nustačius konkurso etapus iki koncesijos sutarties pasirašymo, rengia išvadas galutiniam koncesijos sutarties projektui;

-rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

-rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, suteikiančias savivaldybės tarybai pagrindą tvirtinti viešųjų pirkimų sąlygas, būdą ir pagrindines sutarties dėl partnerystės su privačiais subjektais sąlygas; savivaldybės tarybai nustačius viešųjų pirkimų sąlygas, būdą ir pagrindines sutarties dėl partnerystės su privačiais subjektais sąlygas, iki partnerystės su privačiais subjektais sutarties pasirašymo rengia išvadas galutiniam partnerystės su privačiais subjektais sutarties projektui;

- Valstybės kontrolės prašymu teikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti;

-nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų;

-teikia informaciją Vyriausybės atstovui apie savivaldybės kontrolieriaus teiktas išvadas ir rekomendacijas;

-savivaldybės kontrolierius atlieka įstaigos vidaus administravimą, veiklos planavimą ir prižiūri plano vykdymą;

-teikia Savivaldybės tarybai savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaitą.

LR Viešojo administravimo įstatymas	- vertina viešojo administravimo subjekto administracinės veiklos kokybę ir efektyvumą, taip pat vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos patikimumą.
LR Biudžeto sandaros įstatymas	-atlieka savivaldybės biudžeto vykdymo auditą; -atlieka savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų programų sąmatų, savivaldybės biudžeto lėšų apskaitos auditą; -atlieka savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą;
LR Rinkliavų įstatymas	-kontroliuoja vietinių rinkliavų rinkimą.
LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas	-kontroliuoja savivaldybės turto apskaitą, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo.
LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas	-atlieka viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų ir konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą; -atlieka viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą.
LR Viešųjų įstaigų įstatymas	-kontroliuoja vietinių rinkliavų rinkimą.
LR biudžetinių įstaigų įstatymas	-iš savivaldybės biudžeto išlaikomos biudžetinės įstaigos veiklos ir išorės finansinį auditą atlieka savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.
LR valstybės skolos įstatymas	-savivaldybių Kontrolės institucijos ir įstaigos tikrina skolininkų ir skolininkų, už kurių išipareigojimą įgyvendinimą garantuoja valstybė, ūkinę ir finansinę būklę, taip pat iš užsienio ir vidaus paskolų lėšų teikiamų paskolų ir valstybės garantijų suteikimą, paskolų naudojimą pagal tikslinę paskirtį ir grąžinimą.
LR Investicijų įstatymas	-tikrina teisės aktų nustatyta tvarka savivaldybės lėšų ir turto, reikalingų valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčiai įgyvendinti, panaudojimą, taip pat valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą.
LR labdaros ir paramos įstatymas	-valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos kontroliuoja labdaros ir paramos teikimą, gavimą ir naudojimą pagal savo kompetenciją.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IŠKLAUSYTŲ SEMINARŲ IR KURSŲ 2015 METAIS SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Kvalifikacijos tobulinimo priemonė, organizatorius ir lektorius	Data	Išklausyta akademinių valandų	Kvalifikacijos tobulinimo priemonėje dalyvavo
1.	Seminaras "Vidaus kontrolės sistema kaip audito kokybės užtikrinimo sistemos dalis", "Korupcija ir jos prevencijos priemonių taikymo praktiniai aspektai. Antikorupcinių priemonių efektyvumo didinimo galimybės" (lektorė Irma Kamarauskienė).	2015 m. birželio 10 d.	8	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
2.	Savivaldybės biudžeto finansinis auditas (geroji praktika - Vilniaus miesto ir Kėdainių savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų 2013 m. savivaldybės biudžeto finansinių auditų atlikimas).	2015 m. birželio 11 d.	6	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
3.	Seminaras Reikšmingumas atliekant grupės auditą, audito metu nustatytų iškreipimų vertinimas ir audito rezultatų apibendrinimas bei patikimumo nagrinėjimas" (lektorė R. Kudžmienė – LR valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja)	2015 m. lapkričio 9 d.	8	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
4.	Vidaus kontrolės ir finansų kontrolės reglamentavimas ir veikimas viešajame sektoriuje (lektorė Prof. dr. R.Kanapickienė)	2015 m. lapkričio 10 d.	8	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
5.	Konferencija "Savivaldybių išorės audito vaidmuo".	2015 m. gruodžio 9 d.	4	Rima Juodokienė Ilma Paliukėnaitė
6.	Seminaras "Biudžetinių įstaigų atskaitomybė. Biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai, jų sudarymas, tikrinimas, teikimas" (lektorė D. Stepanauskienė)	2015 m. gruodžio 17 d.	6	Ilma Paliukėnaitė

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

INFORMACIJA APIE AUDITUOTIEMS SUBJEKTAMS PATEIKTUS PASTEBĖJIMUS IR REKOMENDACIJAS

EIL. NR.	AUDITUOTO SUBJEKTO PAVADINIMAS/ PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS	PASTABOS
1.	<i>2014 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditas</i> <i>Pasvalio rajono savivaldybės administracija</i>	
1.1.	Savivaldybės administracija nustatytais terminais nepateikė Savivaldybės tarybai išklausti bei patvirtinti Savivaldybės plėtros strateginio plano įgyvendinimo metinės ataskaitos už 2014 metus.	<i>Neatsižvelgta</i>
1.2.	Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba Savivaldybės tarybai veiklos ataskaitų už 2013 ir 2014 metus teisės aktų nustatyta tvarka nepateikė.	<i>Atsižvelgta</i>
1.3.	Savivaldybės taryba nėra nustačiusi Savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų naudojimo tvarkos.	<i>Atsižvelgta</i>
1.4.	Savivaldybės išdas ankstesniais metais sumokėtų ir 2014 m. iš ES sugrįžusių lėšų neapskaitė biudžeto pajamose. Savivaldybės biudžeto pajamų straipsnis Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos 2014 m. sumažinta 828,0 tūkst. Lt.	x
1.5.	Planuojant 2014 metų Savivaldybės biudžeto deficitą nesivadovauta Biudžeto sandaros įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi, nes suplanuotas biudžeto deficitas viršija skolintų lėšų poreikį investiciniams projektams finansuoti 2.204,3 tūkst. Lt.	x
1.6.	Savivaldybės taryba, pritaikydama žemės nuomos mokesčio lengvatą UAB „Pasvalio autobusų parkas“ 1,4315 ha valstybinės žemės plotui, nesivadovavo Taisyklių 8 punkto nuostatomis.	x
1.7.	Ne su visais valstybinės žemės naudotojais sudarytos nuomos sutartys ir nesiimama veiksmų joms sudaryti. Nesant sutarčių, nėra galimybės iš nemokančių valstybinės žemės nuomininkų išsireikalausiti skolą teisiniu būdu, ar taikyti kitas poveikio priemones (pvz. sutarties nutraukimas). Įsiskolinę valstybinės žemės nuomininkai ir toliau naudojami valstybine žeme.	<i>Nevertinta</i>
1.8.	Savivaldybės administracija 2014 metais neįgyvendino Savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 25 d. sprendimo Nr. T1-126 „Dėl 2014 metų nuomos mokesčio už valstybinę žemę tarifų ir lengvatų nustatymo“ 8 punkto, nepradėjo garažų bendrijų ir daugiabučių namų žemės sklypų suformavimo darbų.	<i>Atsižvelgta</i>
1.9.	<i>Atkreipiame dėmesį</i> , kad Savivaldybės tarybos nustatyti vietinių rinkliavų dydžiai nuo 2015 m. sausio 1 d. neatitinka Rinkliavų įstatymo 13 straipsnio 2 dalies reikalavimų, o Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatuose vietinės rinkliavos dydis nenustatytas.	<i>Atsižvelgta</i>
1.10.	Trys Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio nuostatomis, nes 2014 metų pabaigoje neatsiskaitė su darbuotojais. (Pasvalio rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba – 67,1 tūkst. Lt; Pasvalio Petro Vileišio gimnazija – 6,0 tūkst. Lt; Savivaldybės administracija – 2,0 tūkst. Lt). <i>Atkreipiame dėmesį</i> , kad Pasvalio Petro Vileišio gimnazija 2014 m. pabaigoje turėjo 53,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų įsiskolinimą iš mokinio krepšelio lėšų, nors įstaigai buvo pervestos visos skirtos mokinio krepšelio lėšos.	<i>Atsižvelgta</i> <i>Neatsižvelgta</i>
1.11.	Kadangi tiek skatinamosios, tiek materialinės išmokos mokamos biudžetinėse įstaigose iš savivaldybės biudžeto lėšų, manytume, kad tikslinga nustatyti šių išmokų vienodus skyrimo atvejus ir dydžius Savivaldybės mastu.	<i>Neatsižvelgta</i>

1.12.	Savivaldybės biudžetinių įstaigų, išskyrus Savivaldybės administraciją, interneto svetainėje informacija apie įstaigos darbuotojų darbo užmokestį, paskatinimus ir apdovanojimus nepaskelbta. <i>Atkreipiame dėmesį, kad Savivaldybės biudžetinės ir viešosios įstaigos nevykdo įstatymu nustatytos pareigos – sukurti Vyriausybės patvirtintus reikalavimus atitinkančią interneto svetainę ir joje skelbti aktualią informaciją apie veiklą.</i>	<i>Atsižvelgta</i>
1.13.	Savivaldybės patvirtinta bendrojo ugdymo programas vykdančių mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigų, priešmokyklinio ugdymo įstaigų mokinių važiavimo išlaidų kompensavimo tvarka tikslintina. Savivaldybės administracija nesilaikė sudarytos sutarties sąlygų, nes nekontroliavo vežėjo, sudarydama sąlygas apmokėti ne tik faktiškai suteiktas lengvatas dėl nemokamo mokinių vežimo. Savivaldybės įsiskolinimas UAB „Pasvalio autobusų parkas“ dėl nekompensuotų jo patirtų nuostolių vežant keleivius vietinio (reguliaraus) susisiekimo maršrutais kasmet didėja.	<i>Atsižvelgta</i>
1.14.	828,0 tūkst. Lt Savivaldybės biudžete nenumatytų išlaidų apmokėta tiesiogiai iš Savivaldybės administracijos 2014 metais grąžintų ES lėšų investiciniams projektams finansuoti, neperskirsčius jų per Savivaldybės biudžetą, todėl šios išlaidos neiškaitytos į 2014 metų panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus. Dėl šios priežasties 2014 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas nesilaikant Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo – jame nurodytos ne visos Savivaldybės biudžeto išlaidos.	x
1.15.	Savivaldybė, rengdama projektus, prisiimdama įsipareigojimus ir sudarydama sutartis dėl projektų, remiamų Europos sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšomis, tinkamai neįvertino lėšų poreikio, vykdė projektuose nenumatytus darbus, dėl to 2014 metais papildomai patyrė 508,0 tūkst. Lt Savivaldybės biudžeto išlaidų.	x
1.16.	Savivaldybės pateiktose ataskaitose duomenys apie gautas ir grąžintas paskolas per 2014 metus ir jų panaudojimą yra neteisingi, nes neįtraukta 581,3 tūkst. Lt paskolos, paimtos ir panaudotos kreditinės linijos dengimui ir kreditinių linijų 2014 metų apyvarta. Paskola panaudota kreditinės linijos dengimui neteisėtai, nes Savivaldybės taryba 2014 metais sprendimais leido imti paskolas tik investicinių projektų finansavimui.	x
1.17.	Pasvalio darželis-mokykla „Liepaitė“, savo vardu prisiimdama skolinius įsipareigojimus, pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalį. Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaitoje duomenų apie sudarytą finansinės nuomos sutartį ir įsipareigojimus nepateikė, todėl Savivaldybės ataskaitose (forma Nr.3-sav., Nr. 4-sav.) duomenys neteisingi.	<i>Atsižvelgta</i>
1.18.	Dalis Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų, planuodami biudžeto asignavimus, nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (toliau – Klasifikacija) ir dalį biudžeto asignavimų panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, o patirtas kasines išlaidas apskaitė netinkamame ekonominės klasifikacijos straipsnyje.	x
1.19.	Dalis asignavimų valdytojų nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte pateikė neišsamią, netikslią informaciją	x
1.20.	Biudžetinių įstaigų ir Savivaldybės administracijos apskaitos politikų nevienodumas apsunkina finansinių ataskaitų rinkinių supratimą jas analizuojant atskirai, dėl to neužtikrinami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme įtvirtinti atsargumo ir/ar palyginamumo principai.	<i>Neatsižvelgta</i>
1.21.	Savivaldybės administracijos ir Iždo apskaitos politikose netinkamai reglamentuota nuomos mokesčio už valstybinę žemę apskaita.	<i>Nevertinta</i>
1.22.	Buhalterinės apskaitos tvarkymas ne buhalterinės apskaitos programa didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo	<i>Iš dalies atsižvelgta</i>

	riziką. Apskaitos programos dar neįsisavino apie 30 proc. Savivaldybės biudžetinių įstaigų, kuriose apskaita tik dalinai tvarkoma programa, nors moka programos palaikymo mokestį.	
1.23.	Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos nebaigtos statybos ir išankstinių mokėjimų straipsnis buvo nepagrįstai padidintas 628,7 tūkst. Lt, o pastatų straipsnis atitinkamai sumažintas, nes Savivaldybės administracija ilgalaikio materialiojo turto grupės nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitė ilgalaikio turto vienetą, kuris yra pripažintas tinkamu ir naudojamas veikloje.	<i>Atsižvelgta</i>
1.24.	Negalime patvirtinti Daujėnų pagrindinės mokyklos Finansinės būklės ataskaitos straipsnio ilgalaikis materialusis turtas ir 12-ojo VSAFAS priedo eilutės ilgalaikio materialiojo turto vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nurodytos 264,3 tūkst. Lt sumos teisingumo. Negalime patvirtinti Veiklos rezultatų ataskaitos eilutės nusidėvėjimas ir amortizacija nurodytos sumos 61,1 tūkst. Lt ir apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka nurodytų 114,5 tūkst. Lt teisingumo, o straipsnio sunaudota atsargų padidinta 12,4 tūkst. Lt.	x
1.25.	Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos pastatų straipsnis nepagrįstai padidintas 150,5 tūkst. Lt (atitinkamai nepagrįstai buvo padidintos finansavimo sumos), nes į pastatų straipsnį buvo įtraukta Pasvalio miesto pirtis (inventorinis Nr. 01010007), kuri turėjo būti perduota ir apskaityta Pasvalio rajono paslaugų ir užimtumo centrui pagyvenusiems ir neįgaliesiems. Tai nepilnai atitinka 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 5 straipsnio reikalavimų.	x
1.26.	Finansinės būklės ataskaitos straipsnis išankstiniai mokėjimai padidintas, o straipsnis nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai sumažintas 5,0 tūkst. Lt, atitinkamai neteisingi duomenys pateiki 12-ojo VSAFAS 1 priede.	x
1.27.	Įstaigų (Priešgaisrinė tarnyba, VŠĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, Daujėnų pagrindinė mokykla) finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto priedai (12-ojo, 13-ojo VSAFAS) sudaryti ne pagal sąskaitų apskaitos registro duomenis.	x
1.28.	Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos straipsniai per vienerius metus gautinos sumos ir įsipareigojimai sumažinti 828,0 tūkst. Lt (praėjusių metų pabaigai) ir 886,5 tūkst. Lt (ataskaitinio laikotarpio pabaigai).	x
1.29.	Negalima pasisakyti apie finansinių būklės ataskaitos straipsniuose sukauptos gautinos sumos 33,4 tūkst. Lt ir sukauptos mokėtinų sumos 22,3 tūkst. Lt nurodytų likučių teisingumą dėl to, kad neatlikta sukauptų nepanaudotų atostogų rezervo inventorizacija, apskaitos registrų duomenys neatitinka ataskaitose pateiktų duomenų.	x
1.30.	Dėl to, kad neinventorizuotos skolos tiekėjams, skolos nesuderintos, neatitinka su apskaitos registrų duomenimis, negalime patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos straipsnių tiekėjams mokėtinų sumos 8,3 tūkst. Lt ir su darbo santykiais susiję įsipareigojimai 4,4 tūkst. Lt sumų teisingumo (atitinkamai negalime patvirtinti straipsnio sukauptos gautinos sumos). Dėl to, kad pajamas apskaitė ne tuo ataskaitiniu laikotarpiu kada uždirbtos, finansinės būklės straipsnis kitos gautinos sumos sumažintas 3,4 tūkst. Lt, straipsnis gautinos sumos už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą ir paslaugas sumažintas 0,2 tūkst. Lt.	x
1.31.	Negalime pasisakyti dėl finansinės būklės ataskaitos straipsniuose finansavimo sumos pagal šaltinius 321,7 tūkst. Lt teisingumo, nes neatitinka su apskaitos registro duomenimis bei nenudėvėto ilgalaikio materialiojo turto, nenurašytų atsargų, išankstinių apmokėjimų ir lėšų likučio banke sumai.	x
1.32.	Savivaldybės administracija nesivadovavo 12-ojo VSAFAS 66 punkto, 22-ojo VSAFAS, nes nevertino turto nuvertėjimo požymių. Savivaldybės administracijos nevykdomų projektų sukauptos išlaidos padidino Finansinės būklės ataskaitos straipsnį nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai 178,6 tūkst. Lt, kadangi yra didelė tikimybė, kad šie projektai nebus vykdomi.	x
1.33.	Finansinės būklės ataskaitos straipsnis gautinos sumos padidintas 0,4 tūkst. Lt,	x

	nes gautina suma nenuvertinta, kaip to reikalauja 17-ojo VSAFAS 36 punkto nuostatos.	
1.34.	Negalime pasisakyti dėl Savivaldybės administracijos veiklos rezultatų ataskaitos straipsniuose finansavimo pajamos ir nusidėvėjimo sąnaudos 8.214,5 tūkst. Lt sumos teisingumo, finansinės būklės ataskaitų straipsniuose ilgalaikio turto ir finansavimo sumos nurodytų sumų teisingumo.	x
1.35.	Dėl to, kad materialines pašalpas mirties atveju apskaitė neteisinguose sąnaudų ir išmokų straipsniuose, veiklos rezultatų ataskaitos straipsnis kitos sąnaudos sumažintas 5,6 tūkst. Lt, o darbo užmokesčio ir socialinio draudimo straipsnis padidinta ta pačia suma, atitinkamai tomis pačiomis sumomis pinigų srautų ataskaitos straipsnis kitos išmokos sumažintas, o darbo užmokesčio ir socialinio draudimo straipsnis padidintas ta pačia suma: Sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centras „Viltis“ – 0,8 tūkst. Lt, Priešgaisrinė tarnyba – 4,8 tūkst. Lt	x
1.36.	Dėl to, kad kai kurios biudžetinės įstaigos nenurodo gautų ir išleistų piniginių lėšų už komunalines paslaugas, gautų lėšų iš pirkėjų už suteiktas paslaugas ir kt. Pinigų srautų ataskaitos ir aiškinamojo rašto 25 –ojo VSAFAS priedo duomenys neatspindi tikro ir teisingo vaizdo.	x
1.37.	Kai kurios biudžetinės įstaigos aiškinamojo rašto 8-ojo VSAFAS priede pateikė neteisingus duomenis.	x
1.38.	Dėl to, kad savivaldybės administracija neperkėlė ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies, finansinės būklės ataskaitos straipsniai ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai padidinti, o ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis sumažinta 45,5 tūkst. Lt. Savivaldybės išdo finansinės būklės ataskaitos straipsnio ilgalaikių įsipareigojimų ir ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis sudaryti ne pagal apskaitos registrų duomenis, neteisingi duomenys pateikti apie paskolų gavimą ir įvykdymą aiškinamojo rašto lentelėse.	x
1.39.	Dalis viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamuosiuose raštuose atskleidė ne visą pagal VSAFAS privalomą atkleisti informaciją.	x
1.40.	Išlieka formalus požiūris į turto valdymą – neužtikrinama, kad turtas būtų valdomas teisėtai, siekiant maksimalios naudos. Dalis apskaityto registruotino nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose kaip reikalauja teisės aktai, nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų ir kitų registruotinių daiktinių teisių įforminimas. Įstaigos nesilaikė Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyto viešosios teisės principo laikymosi, kad sandoriai dėl savivaldybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir savivaldybės turtu, nustatytais atvejais ir būdais, nes suteikė teisę naudotis patikėjimo teise valdomu, naudojamu ir disponuojamu turtu subjektams, kuriems jis negalėjo būti perduotas naudoti neatlygintinai, tuo privačioms įmonėms suteikė teisę neatlygintinai naudotis savivaldybės turtu ir joms gauti naudą bei negavo pajamų už turto nuomą; neužtikrino turto naudojimo kontrolės, nes ne dėl viso kitų subjektų naudojamo turto sudarytos sutartys; turtas neapskaitytas teisės aktų nustatyta tvarka. Savivaldybės įstaigos naudojasi kitiems subjektams priklausančiu turtu nepasirašę sutarčių ir perdavimo-priėmimo aktų. Įstaigos, perduodamos laikinai naudotis panaudos ar kitais pagrindais Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą, neužtikrino turto apsaugos, nes nekontroliavo, ar turto gavėjai laikosi sutarčių reikalavimų, ar savo lėšomis apdraudė gautą turtą, panaudos sutartyse nenustatė pareigos panaudos gavėjui apdrausti gautą turtą, kaip nustato Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.	Neatsižvelgta Atsižvelgta Neatsižvelgta
1.41.	Inventorizacijos atliekamos formaliai. Iki šiol neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo	Neatsižvelgta

	naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto tolimesnio panaudojimo, nurašymo ar realizavimo ir taip nesivadovaujama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnyje įtvirtintais visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Nustatyta atvejų, kai Savivaldybėje apskaitant turtą nesivadovaujama VSAFAS	
1.42.	Asignavimų valdytojai, naudodami Savivaldybės biudžeto asignavimus ir prisiimdami išipareigojimus, neužtikrino biudžetinės drausmės ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punkte nustatytos asignavimų valdytojui pareigos – biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai ir efektyviai ir rezultatyviai.	<i>Nevertinta</i>
1.43.	Savivaldybės įstaigos prekes ir paslaugas įsigijo neatlikę viešųjų pirkimų procedūrų, pažeidė bendrą viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo trukmės principą, nesilaikė pirkimo sutarties turiniui keliamų būtinųjų reikalavimų, todėl neužtikrino Viešųjų pirkimų įstatymo pirkimų tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ir darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas. Be to, viešai nesuteikdama prekių ir paslaugų tiekėjams pakankamai informacijos apie pirkimus bei vykdydama pirkimus iš vieno tiekėjo iškreipė konkurenciją.	<i>x</i>
1.44.	Valstybinėje tarnyboje dirbantys Savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojai ne visada laikosi Viešųjų ir privačių intereso derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų.	<i>Nevertinome</i>
	2015 metai	
1.	<i>Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-11-05 Nr. KS-63 Mokyklos pateiktas atsakymas 2015-12-01 Nr. SD-156	
1.1.	Mokykloje nesivadovaujama Dokumentų rengimo taisyklėmis, beveik visuose Mokyklos direktoriaus įsakymuose nenurodomas teisės akto priėmimo pagrindas ar veiksmų tikslai, t.y. darbo kodekso, įstatymų, Vyriausybės nutarimų, Mokyklos nuostatų, direktoriaus pareiginės instrukcijos ir kt. teisės aktų nuostatų.	<i>Atsižvelgta</i>
1.2.	Direktoriaus įsakymuose dėl darbuotojų atostogų nenurodoma, ar darbuotojai eina atostogų pagal patvirtintą grafiką, ar atostogos perkeliamos, nenurodomas direktoriaus įsakymas dėl atostogų grafiko patvirtinimo.	<i>Atsižvelgta</i>
1.3.	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla direktorius įsakymais išleisdamas mokytoją mokymosi atostogų, už mokymosi atostogų dienas nurodė mokėti vidutinį darbo užmokestį. Nesivadovauta Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2003 m. rugsėjo 17 d. sprendimo Nr. 221 nuostatomis, kad darbuotojui suteiktos iki 30 kalendorinių dienų per metus mokymosi atostogos apmokamos paliekant tarnybinį atlyginimą. Sausio mėn. darbo laiko apskaitos žiniaraštyje mokytojui mokymosi atostogos nepažymėtos. Buhalteris mokytojui už mokymosi atostogas apskaičiavo ne vidutinį darbo užmokestį, nesivadovavo direktoriaus įsakymu. Už vasario mėn., kovo–balandžio mėn. mokymosi atostogas apskaičiuotas vidutinis darbo užmokestis.	<i>Atsižvelgta</i>
1.4.	Direktoriaus įsakymu mokytoja komandiruota į seminarą jos poilsio dieną, tačiau įsakyme nenumatyta kaip kompensuojama už darbą poilsio dieną, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje komandiruotė nepažymėta.	<i>Atsižvelgta</i>
1.5.	Mokytojai direktoriaus įsakymu komandiruoti į seminarą, kongresą, tačiau darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose komandiruotės dienos darbuotojams	<i>Atsižvelgta</i>

	nepažymėtos.	
1.6.	Direktorius išsakymais keturiems mokytojams suteiktos papildomos poilsio dienos, atiduodant mokinių atostogų metu, t. y. balandžio mėn., nesivadovaujama Darbo kodekso nuostatomis, (194 str. 1 d.), poilsio dienos turi būti suteikiamos tą patį mėnesį. Be to išsakyme nėra aiškiai nurodyta, koku pagrindu suteikiamos papildomos poilsio dienos.	<i>Atsižvelgta</i>
1.7.	Direktorius išsakymu mokytojas komandiruotas dalyvauti tarptautiniuose patirties mainuose Lenkijoje ir Čekijoje. Išsakyme nenurodytas teisinis pagrindas – Komandiruočių apmokėjimo tvarka, nenurodyta apmokamų dienpinigių dydis, nenurodyta kaip bus kompensuota už darbą poilsio ir švenčių dienomis.	<i>Atsižvelgta</i>
1.8.	Direktorius išsakymu pavaduotojui ūkio reikalams leista balandžio 24–29 d. dalyvauti mokymų kursuose. Išsakyme nenurodytas teisinis pagrindas, darbo laiko apskaitos žiniaraštyje dienos nepažymėtos, išsakymas parašytas pavėluotai.	<i>Atsižvelgta</i>
1.9.	Direktorius išsakymu 23 mokiniai mokykliniu autobusu vyko į Panevėžį į futbolo varžybas, lydinčiu asmeniu paskirtas mokytojas R.K. Direktorius išsakymu mokytojui apmokėtos kelionės išlaidos už vykimą nuosavu transportu.	<i>Pateiktas paaiškinimas. Vyko daugiau mokinių nei telpa autobuse, todėl mokytojas vežė nuosavu transportu.</i>
1.10.	Direktorius išsakymuose nenurodytas teisinis pagrindas, nenurodoma, kad darbuotojas siunčiamas į tarnybinę komandiruočių. 2015 m. liepos 1 d. išsakyme Nr. AK-32, numatyta vairuotojui už darbą poilsio dieną apmokėti dvigubai, nesivadovauta DK 194 str. nuostatomis, nenurodytas darbuotojų sutikimas – prašymas dėl apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis būdo taikymo, nesuteikiama teisė darbuotojui pasirinkti kompensavimo būdą.	<i>Atsižvelgta</i>
1.11.	Mokyklos direktorius sudarė naudojimosi patalpomis sutartis su tos pačios mokyklos mokytojais, dirbančiais pagal verslo liudijimus dėl neatlygintinos patalpų nuomos mokamai pailgintos dienos grupės veiklai vykdyti nuo 2015-09-07 iki 2016-05-31, nesivadovauta Savivaldybės tarybos sprendimu nustatyto bendrojo lavinimo mokyklų mokymo kabinetų nuomos įkainiu (0,09 Eur /kv.m. už 6 darbo valandas). Tai neatitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatų, nes paslaugų tiekėjai (privatūs ir kitos teisinės formos juridiniai asmenys) pagal įstatymą ir savivaldybių tarybų patvirtintas tvarkas neturi teisės neatlygintinai naudotis savivaldybės turto. Be to, Sutartyje numatyta kad mokykla iš biudžeto lėšų apmoka sunaudotos elektros, šalto, karšto vandens ir šildymo išlaidas. Taip savivaldybių biudžeto asignavimai naudojami privataus subjekto veiklai finansuoti. Todėl nesilaikoma Biudžeto sandaros įstatymo, kad biudžeto asignavimai turi būti naudojami asignavimų valdytojų programoms vykdyti.	<i>Atsižvelgta</i>
1.12.	Direktorius 2015 m. birželio 19 d. išsakymu Nr. DV-200 išnuomota už 1 Eur už kv. m. privačiai įmonei 3,6 kv. m. patalpų daiktų saugojimo spintoms pastatyti Nesivadovauta Viešųjų pirkimų įstatymu, neatliktos apklausos procedūros dėl galimų kitų tiekėjų.	<i>Pateikti viešųjų pirkimų procedūrų dokumentai</i>
1.13.	Mokykla nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo nuostata dėl bendro viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo trukmės principo, nes sutartį dėl degalų įsigijimo, ryšio paslaugų, komunalinių paslaugų sudarė ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui.	<i>Mokykla informavo, kad 2016 m. bus peržiūrėtos sutartys</i>
1.14.	Mokyklos direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams skirtas 150 Eur priedas prie tarnybinio atlyginimo už papildomus darbus (už mokyklos pastato saugumo priežiūrą, bendradarbiavimą su saugos tarnyba, naktinius iškvietimus). Pagal Darbo apmokėjimo tvarkos 5.2. punktą, kuris taikomas kitiems įstaigos darbuotojams, bet netaikomas vadovo pavaduotojams, už papildomus darbus numatytos priemokos. Vadovo pavaduotojams taikomas	<i>Nuo 2016-01-01 į neužimtus etatus priimti darbuotojai, todėl priedas nepaskirtas</i>

	Darbo apmokėjimo tvarkos 5.1. punktas, kuris priemonių už papildomus darbus pavaduotojams nenumato, bet gali būti skirti priedai už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos. Be to norime pastebėti, kad toks pat pažeidimas buvo nustatytas atliekant ribotos apimties auditą už 2013 metus. <i>Atkreipiame dėmesį, kad direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams priedas už mokyklos pastato saugumo priežiūrą, bendradarbiavimą su saugos tarnyba, naktinius iškvietimus skiriamas eilę metų (nuo 2011 m.), todėl manome, kad šias funkcijas tikslinga įrašyti į darbuotojo pareiginę instrukciją.</i>	
1.15.	Darbo kodekso 147 straipsnio nuostatomis, kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įstaigos darbo tvarkos taisykles. Darbo grafikus tvirtina administracija, darbo grafikai skelbiami viešai įstaigų informaciniuose stenduose ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki grafikų įsigaliojimo, o darbuotojai privalo dirbti darbo grafikuose nustatytu laiku. Mokyklos Vidaus darbo tvarkos taisyklėse nenustatyta kasdieninio darbo pradžia ir pabaiga. Mokyklos direktorius nėra patvirtinęs kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymo per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį (išskyrus mokytojus).	Atsižvelgta
1.16.	Darbo sutarties dėl antraeilių pareigų (darbo) ypatumų, patvirtintų Vyriausybės 2003 n. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 1043, 4 punkte numatyta, kad darbuotojas, norintis eiti antraeiles pareigas (dirbti darbą), iki darbo sutarties sudarymo turi pateikti darbdaviui, kuris darbuotoją priima į antraeiles pareigas (darbą), iš pagrindinės darbovietės gautą pažymą, kurioje turi būti nurodytas jo kasdienio darbo toje darbovietėje pradžios ir pabaigos laikas. Darbuotojas, dirbantis kelyje darbovietėse, būsimajam darbdaviui turi pateikti pažymą apie darbo laiko kitose darbovietėse pradžią ir pabaigą. Šios pažymos galioja vienerius darbo metus ir yra saugomos kartu su darbo sutartimi. Ne visi Mokyklos darbuotojai nepateikę pažymą (2015 m. galiojančias) apie darbo laiką pagrindinėje ar kitose darbovietėse.	Pateikti papildomi dokumentai
1.17.	Kai kurie Mokyklos darbuotojai dirba pažeisdami Darbo kodekso 144 straipsnio 5 dalyje „Darbo laiko trukmė“ išdėstytas nuostatas, kad darbuotojų dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 valandų. Darbovietėje galima susitarti, kad darbuotojas eis tam tikras papildomas pareigas ar dirbs tam tikrą papildomą darbą, kuris nesulygtas darbo sutartyje ir pareigybės aprašyme. Jeigu papildomas darbas tapatus darbui pagal pirmąją darbo sutartį (arba dirbama didesniu nei leistinu 1 etatui krūviu) turi būti traktuojamas kaip viršvalandinis darbas, kuris per savaitę neturi viršyti 48 val. (Darbo kodekso 144 str. 3 d.). Taigi, darbuotojas, dirbantis pilnu krūviu savo pagrindiniame darbe, negali papildomai dirbti to paties darbo. Darbuotojo darbo laiko trukmė, viršijanti 12 val. per dieną, ar 48 val. per savaitę prieštarauja Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis bei teisminei praktikai. Pvz. Mokyklos buhalterė dirbanti pilnu etatu (8 val.), dirba papildomą, tapatų darbą pagrindiniam – apskaitininko darbą 0,5 etato (4 val.), t.y. traktuojama kaip viršvalandinis darbas.	Igyvendinimo terminas 2016 m. gruodžio mėn.
1.18.	Mokytojams, pagal Švietimo darbuotojų darbo apmokėjimo aprašo 35.4. punkto nuostatas, papildomai tarifikuojamos 0,5-3,5 valandos už kitų darbų vykdymą, o konkretų darbą nustato įstaigos vadovas. Direktoriaus įsakymu (2014 m. gruodžio 31 d. Nr. DP-104) patvirtintame	Atsižvelgta

	tarifiniame sąraše nurodytos valandos už papildomus darbus (54,5 val.) neatitinka direktoriaus įsakymu (2014 m. rugsėjo 30 d. Nr. DP-77) patvirtintų valandų už papildomus darbus skaičiui (55,5 val.). Lietuvių k. mokytoji K. M. už papildomus darbus tarifikuota 1 val. mažiau, nei įsakyme patvirtinta. Direktoriaus įsakymu (2014 m. gruodžio 31 d. Nr. DP-104) patvirtintame tarifiniame sąraše 4 mokytojams nurodytos 4 valandos už vadovavimą kabinetui, tačiau direktoriaus įsakymas dėl konkrečių valandų skaičiaus nustatymo pateiktas nebuvo. Direktoriaus įsakymu (2015 m. balandžio 16 d. Nr. DP-16) patvirtintame tarifiniame sąraše technologijų mokytoji S.B. tarifikuota mažiau 2 val. už vadovavimą kabinetui ir 3,5 val. už papildomus darbus, tačiau direktoriaus įsakymas dėl valandų sumažinimo pateiktas nebuvo. Direktoriaus įsakyme (2015 m. rugsėjo 2 d. Nr. DP-39) ir tarifiniame sąraše (2015 m. rugsėjo 2 d. Nr. DP-48) nurodytos valandos už papildomus darbus (51 val.) neatitinka direktoriaus įsakymu (2015 m. rugsėjo 1 d. Nr. DV-204) patvirtintų valandų už papildomus darbus skaičiui (49,5 val.). Muzikos mokytojai D. A. už papildomus darbus tarifikuota 1 val., o matematikos mokytojai V. P. – 0,5 val. daugiau nei įsakyme patvirtinta. Direktoriaus įsakyme (2015 m. rugsėjo 1 d. Nr. DV-204) mokytojams nustatant 15,5 val. už papildomus darbus, nenurodyti konkretūs darbai.	
1.19.	Vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymo 16 str. 2 d. nuostatomis, įstaiga turi būti nusistačiusi naudojamų apskaitos registrų formas, jų turinį ir skaičių. Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintas tik naudojamų apskaitos registrų sąrašas, tačiau jų forma nenustatyta. Iš patvirtinto sąrašo, galima teigti, jog naudojamos senos (iki 2010 m.) buhalterinėje apskaitoje naudotos apskaitos registrų formos, neatsižvelgta į įsigaliojusius naujus apskaitos standartus, be to <i>iki šiol pilnai neįsisavinta vieninga buhalterinės apskaitos programa</i>, apskaitos registrų formos nepatikslintos pagal programos teikiamas galimybes.	Nuo 2016 m. sausio 1 d. apskaita bus pradėta vesti buhalterinės apskaitos programa
1.20.	Mokykloje nėra paskirtų darbuotojų, atsakingų už apskaitos registrų sudarymą ir patikimumą, nėra nustatytos apskaitos dokumentų ir apskaitos registrų ir finansinės atskaitomybės saugojimo ir šių dokumentų perdavimo į archyvą tvarkos, nesivadovauta Buhalterinės apskaitos įstatymo 16, 19 straipsniais.	2016 m. bus patvirtinti asmenys, saugojimo tvarka
1.21.	Atliekant dalinę turto inventorizaciją Mokykloje rasta apskaitytų ilgalaikio turto vienetų, kurie nereikalingų įstaigos funkcijoms vykdyti, nenaudojamų, morališkai ir fiziškai pasenusių, nepataisomai sugedusių (nešiojamas kompiuteris, , 3 kompiuteriai, 2 monitoriai, 2 kopijavimo aparatai, televizorius), nerastas turto vienetas– elektroninis skambutis.	Dalinai atsižvelgta
1.22.	Mokykloje už visą ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą atsakingas direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o ne darbuotojai naudojantys turtą, kurie atsakingi tik už naudojamą ūkinį inventorių ir medžiagas.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-02-19 Nr. KS-12 Mokyklos pateiktas atsakymas 2016-03-09 Nr. SD-28	
1.23.	Ilgalaikio turto grupėje „Kiti statiniai“ apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams nustatytas neteisingas 15 metų nusidėvėjimo normatyvas, nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintu normatyvu, kuriuo „Kiti statiniai“ nustatytas 25 m. nusidėvėjimo normatyvas.	Įgyvendinimo terminas 2016 m.
1.24.	Ilgalaikio turto grupė 1205 „Mašinos ir įrenginiai“ turi 4 subsąskaitas 12051 „Gamybos mašinos ir įrenginiai“ (nusidėvėjimo normatyvas – 10 metų), 12052 „Ginklų, ginklų ir karinė technika“, 12053 „Medicinos įranga“, 12054 „Kitos mašinos ir įrenginiai“, kuriose apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams taikomas skirtingas nusidėvėjimo normatyvas metais. Sąskaitoje 12054 „Kitos mašinos ir įrenginiai“ gali būti taikomas 3 (filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrengimams), 5 (apsaugos įrangai), 6	Atsižvelgta

	(radijo, televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiams ir įrangai) ir 15 (kitoms mašinoms ir įrenginiams) metų nusidėvėjimo normatyvai. Mokykla sąskaitoje 1205 „Mašinos ir įrenginiai“ apskaitė ilgalaikio turto vienetus nepriskiriamus šiai grupei ir nustatė neteisingus nusidėvėjimo normatyvus, atitinkami neteisingai apskaičiavo nusidėvėjimą.	
1.25.	Mokykla 2015 metais įsigijo molio degimo krosnį, kurią apskaitė 1205 „Mašinos ir įrenginiai“ sąskaitoje, nustatė 6 metų nusidėvėjimą. Nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu ¹ , kuriame mašinoms ir įrengimams nustatyti 10 ir 15 metų nusidėvėjimo normatyvai.	Atsižvelgta
1.26.	Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 15.3. punkto nuostatomis, materialiai atsakingi asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariai. Mokyklos direktoriaus įsakymu sudarytoje komisijoje visi komisijos nariai yra materialiai atsakingi asmenys, kurių turtas taip pat buvo inventorizuojamas.	2016 m. inventorizacijos komisijos sudėtis bus pakeista
1.27.	Inventorizacijos aprašai sudaryti nesilaikant jų sudarymui keliamų reikalavimų. Inventorizacijos aprašuose nurodyti pertekliniai turto apyvartų per metus duomenys (likučiai metų pradžiai, per metus gautas, perleistas, nurašytas turtas). Nesudarytas ilgalaikio turto inventorizacijos aprašų sutikrinimo žiniaraštis. Gautinų mokėtinų sumų apraše nenurodyta skolos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data. Nepateikti skolų suderinimo aktai su kreditoriais.	nevertinta
1.28.	Įstaigos vadovo įsakyme komisijai pavesta įvertinti, ar turtas, atsargos, medžiagos nuvertėję, sugedę, netinkami naudoti ir apie tai pateikti tarnybinį pranešimą įstaigos vadovui. Komisija įstaigos vadovui nepateikė tarnybinio pranešimo, apie įstaigoje esamus/nesamus nuvertėjusius, netinkamus naudoti, sugadintus turtą, atsargas, medžiagas.	nevertinta
1.29.	Dalinės inventorizacijos metu įstaigoje rasta sugedusio, netinkamo naudojimui turto, tačiau į atskirus inventorizavimo aprašus toks turtas nebuvo įtrauktas.	nevertinta
1.30.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7. punkto nuostatomis, kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms priskiriamos lėšos, gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas. Mokyklos pateiktais duomenimis per 2015 metus gauta 96 Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervėdė į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.	Atsižvelgta
1.31.	Mokykla nesivadovavo valstybės funkcijų, lėšų šaltinių ir ekonomine klasifikacija, nes patirtas kasines išlaidas apskaitė neteisingai: – ryšio paslaugų kasines išlaidas 437 Eur apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.30. „Paslaugos“ (mokinio krepšelio lėšos), o ne 2.2.1.1.1.05. „Ryšiai“ (savivaldybės biudžeto lėšos); – Išlaidas už įsigytas duris – 1370 Eur apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.15. „Ilgalaikio materialiojo turto remontas“, o ne 2.2.1.1.1.10. „Kitos prekės“; – Spausdintuvų, kopijavimo aparatų kasečių pildymo (atnaujinimo) kasines išlaidas apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.30. „Paslaugos“, o ne 2.2.1.1.1.10. „Kitos prekės“; – Dienpinigių kasines išlaidas 195 Eur apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.16. „Kvalifikacijos kėlimas“, o ne 2.2.1.1.1.11. „Komandiruotės“.	x
1.32.	Mokyklai Tarybos spendimu patvirtinta 122.897 Eur asignavimų savivaldybės savarankiškomis funkcijoms vykdyti, mokyklai pervesta ir panaudota 120.821 Eur, nepervesta 2.076 Eur patvirtintų asignavimų. Mokyklos kreditorinis įsiskolinimas gruodžio 31 d. – 5.136 Eur, t.y. 788 Eur didesnis nei sausio 1 d. Mokykla nesumažino kreditorinio įsiskolinimo, nors turėjo patvirtintų nepervestų asignavimų.	nevertinta
1.33.	Mokyklos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas nėra	x

	išsamus, neatskleista informacija privaloma pagal teisės aktų reikalavimus.	
1.34.	Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS nuostatomis, bibliotekų fondai priskiriami ilgalaikiam materialiajam turtui, kuriam neskaičiuojamas nusidėvėjimas. Mokykla ilgalaikio materialiojo turto apskaitoje neapskaitė bibliotekos fondo. Be to atkreipiamė dėmesį, kad apskaitos politikoje Mokyklos bibliotekos fondo apskaita neapibrėžta.	nevertinta
1.35.	Mokykla už darbuotojų periodinius sveikatos tikrinimus nemokėjo iš darbdavio lėšų, nesivadovauta Sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl profilaktinių patikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ nuostatomis.	2017 m. planuosime lėšas šioms išlaidoms
1.36.	Mokykla nuo 2011 m. turėjo neužimtus 0,75 etato (budėtojo ir kiemsargio), kurių darbo užmokesčio fondas buvo skiriamas darbuotojų priedams ir priemokoms išmokėti. Nuo 2016 m. sausio 1 d. priimtas darbuotojas budėtojo pareigoms (0,5 etato), o kiemsargio 0,25 etatas paskirstytas jau dirbantiems pastatų priežiūros darbininkui ir kiemsargiui išdalinant po 0,125 etato. Manome, kad daugelį metų neužimti etatai buvo užimti tik po Kontrolės ir audito pateiktų pastabų, todėl kelia abejonių jų reikalingumas Mokykloje. Be to, norime atkreipti dėmesį, kad budėtojo pareigybės aprašyme numatytas pavaldumas direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams. Šie asmenys (direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams ir budėtojas) yra susiję giminystės ryšiais.	Įgyvendinimo terminas iki 2016 m. gegužės 1 d.
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-21 Nr. KS-25 (po audito)	
1.37.	Mokykla finansinės būklės ataskaitos eilutės C.II. „Išankstiniai apmokėjimai“ nenurodė ateinančių laikotarpių sąnaudų už automobilio draudimą nuo 2015 m. rugsėjo mėn. iki 2016 m. rugsėjo mėn., o patirtas išlaidas 60 Eur apskaitė sąnaudose atskaitiniu laikotarpiu.	x
1.38.	Mokykla 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priede „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per atskaitinį laikotarpį“ nenurodė 574 Eur nemokamai gauto kompiuterio finansavimo sumų. Todėl 20 VSAFAS 4 priede 6 stulpelyje „Neatlygintinai gautas turtas“ nurodyta suma sumažinta.	x
1.39.	Mokyklos pateiktame aiškinamajame rašte pateikta ne visa pagal teisės aktus privaloma pateikti informacija, o pateikta – neišsami.	x
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-5	
1.40	Darbo užmokesčio fondą ateinantiems metams planuoti teisės aktų nustatyta tvarka.	Įgyvendinimo terminas 2016-11-30
1.41	Nutraukti su darbuotoju (buhalteriu, apskaitininku) sudarytą darbo sutartį prieštaraujančią Darbo kodekso nuostatomis.	Įgyvendinimo terminas 2016-12-31
2.	Pasvalio specialioji mokykla	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-01-28 Nr. KS-6 Mokyklos pateiktas atsakymas 2016-02-12 Nr. V3-29	
2.1.	Įstaiga, tvirtindama pareigybių sąrašus, nevirsijo leistino didžiausio etatų skaičiaus, tačiau nesilaikė nustatytų skaičių pagal finansavimo šaltinius.	Atsižvelgta
2.2.	Pasvalio specialiojoje mokykloje darbuotojo siuntimas į tarnybinę komandiruotę vienai darbo dienai (nepilnai darbo dienai) įforminamas įstaigos vadovo įsakymu, nesivadovaujama Vyriausybės 2004-04-29 nutarimo Nr. 526 5 punkto nuostatomis, kad siuntimas į tarnybinę komandiruotę vienai darbo dienai LR teritorijoje įforminamas įstaigos vadovo rezoliucija, patvirtinančia, kad tarnybinis pranešimas ar darbuotojo prašymas išvykti iš nuolatinės darbo vietos suderintas.	Atsižvelgta
2.3.	Pasvalio specialioji mokykla nuo 2015-01-01 maitinimo paslaugas su 30 proc. atkainiu teikė neteisėtai, nes Savivaldybės tarybos 2010 m rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T1-192, nustatantis 30 procentų maitinimo normos atkainį	Atsižvelgta

	besimaitinantiems mokyklos valgykloje už savas lėšas, padengiant gamybos kaštus, panaikintas 2014 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T1-268. Mokykla, nesivadovaudama teisės aktais, laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. rugsėjo 17 d. taikė 30 proc. antkainį, dėl to neteisėtai gavo ir panaudojo 927 Eur lėšų.	
2.4.	Mokykla atsiskaitymui už teikiamas paslaugas turi atskirą sąskaitą banke, iš kurios sukauptos lėšos už paslaugas pervedamos į Savivaldybės Finansų skyrių. Iš Savivaldybės Finansų skyriaus asignavimai (teikiamų paslaugų) pervedami ne į biudžetinių lėšų sąskaitą, o į tą pačią teikiamų paslaugų pajamų sąskaitą.	Atsižvelgta
2.5.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55 punkto nuostatomis, kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms priskiriamos lėšos gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas. Mokyklos pateiktais duomenimis per 2015 metus gauta 18.393,06 Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervedė į Savivaldybės Finansų skyrių, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.	Atsižvelgta
2.6.	Ilgalaikio turto grupėje „Kiti statiniai“ apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams nustatytas neteisingas 15 metų nusidėvėjimo normatyvas, nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintu normatyvu, kuriuo „Kiti statiniai“ nustatytas 25 m. nusidėvėjimo normatyvas.	Atsižvelgta
2.7.	Ilgalaikio turto grupė 1205 „Mašinos ir įrenginiai“ turi 4 subsąskaitas 12051 „Gamybos mašinos ir įrenginiai“, 12052 „Ginkluotė, ginklai ir karinė technika“, 12053 „Medicinos įranga“, 12054 „Kitos mašinos ir įrenginiai“, kuriose apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams taikomas skirtingas nusidėvėjimo normatyvas metais. Sąskaitoje 12054 „Kitos mašinos ir įrenginiai“ gali būti taikomas 3 (filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrengimams), 5 (apsaugos įrangai), 6 (radijo, televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiams ir įrangai) ir 15 (kitoms mašinoms ir įrenginiams) metų nusidėvėjimo normatyvai. Mokykla sąskaitoje 12054 „Kitos mašinos ir įrenginiai“ apskaitė ilgalaikio turto vienetus nepriskiriamus šiai grupei ir nustatė neteisingus nusidėvėjimo normatyvus.	Atsižvelgta
2.8.	Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS 11 punkto nuostatomis, ilgalaikio turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiras komplektas sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekančių tam tikras funkcijas. Mokykla įsigijo vaizdo stebėjimo įrangą (su 7 kameromis) už 4.145 Eur, tačiau jos nepripažino ilgalaikio turto vienetu, apskaitė atsargų ir sąnaudų sąskaitose.	Atsižvelgta
2.9.	12-ojo VSAFAS 5 punkte nustatyta, kad ilgalaikis materialusis turtas, t.y. turtas skirtas atlikti tam tikras savarankiškas funkcijas, numatomas naudoti ilgiau nei vienerius metus ir jo įsigijimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią ilgalaikio turto vertę. Vyriausybės nutarimu minimali ilgalaikio turto vertė nuo 2015m. sausio 1 d. – 500 Eur. Mokykla įsigijo kampinį šlifuoeklį, priestalį už 1.150 Eur, kurių kiekvieno vertė ne mažesnė nei 500 Eur, tačiau neapskaitė ilgalaikio turto sąskaitose, nenustatė nusidėvėjimo normatyvo, o įsigijimo išlaidas apskaitė atsargų sąskaitoje ir nurašė į sąnaudas.	Atsižvelgta.
2.10.	13-ojo VSAFAS 5 punkto nuostatomis, nematerialusis turtas – materialios formos neturintis, nuo kitų nematerialiojo turto vienetų atskiriamas nepiniginis turtas, kuriuo įstaiga disponuoja ir kurį naudojant numato gauti tiesioginės arba netiesioginės naudos. Mokykla įsigijo 5 vnt. Windows programos ir atliko kadastrinius matavimus už 733 Eur, kurių neapskaitė nematerialiojo turto sąskaitose, nenudėvėjo per nustatytą laikotarpį, o įsigijimo išlaidas nurašė į sąnaudas.	Atsižvelgta.

2.11.	Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio nuostatomis, savivaldybės taryba tvirtina asignavimus savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti. Mokyklai 2015 metams asignavimų turtui įsigyti skirta ir įsigyta turto už 45.386 Eur. Be to Mokykla papildomai įsigijo ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto už 6.028 Eur, nors asignavimų turtui Savivaldybės taryba nebuvo patvirtinusi.	x
2.12.	Savivaldybės tarybos sprendimu Pasvalio specialiosios mokyklos Socialinės globos padalinyje vaikams su sunkia negalia patvirtinta trumpalaikės socialinės globos (iki 5 parų per savaitę) kaina 587 Eur. Mokykla su Biržų rajono savivaldybe sudarė Trumpalaikės 9socialinės globos lėšų kompensavimo sutartį (toliau –Sutartis) dėl lėšų kompensavimo už trumpalaikės socialinės globos teikimo paslaugas Biržų rajono gyventojui. Sutartyje nustatyta, kad trumpalaikės socialinės globos kaina nustatyta Savivaldybės tarybos sprendimu Pasvalio specialiosios mokyklos socialinės globos padalinyje -1597 Lt (arba 462,52 Eur). Biržų rajono savivaldybės administracija už rajono gyventojui suteiktas socialinės globos paslaugas moka skirtumą tarp nustatytos socialinės globos kainos (462,52 Eur) ir asmens mokamų lėšų, proporcingai teikiamos socialinės globos trukmei per mėnesį. Nuo 2015 m. balandžio 1 d. pasikeitus socialinės globos kainai iš 462,52 Eur į 587 Eur, Mokykla, pažeisdama Sutarties 19 punkto nuostatas, neinformavo Biržų savivaldybės administracijos, nesudarė papildomo susitarimo. Dėl to laikotarpiu nuo 2015 m. balandžio mėn. iki gruodžio mėn. už suteiktas trumpalaikės socialinės globos paslaugas iš Biržų savivaldybės administracijos gauta 1.120,32 Eur per mažai.	Atsižvelgta
2.13.	Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo (toliau – Aprašo) 37, 40 punktų nuostatomis, mokėjimo už trumpiau nei vieną kalendorinį mėnesį ar ne visą dieną (parą) teikiamą dienos (trumpalaikę) socialinę globą dydis nustatomas proporcingai teikiamos dienos (trumpalaikės) socialinės globos trukmei. Pasvalio specialiojoje mokykloje socialinės globos padalinyje teikimą trumpalaikę socialinę globą (iki 5 parų per savaitę) mokėjimo dydis – 20 proc. asmens pajamų. Vadinas, jei socialinės paslaugos gavėjas trumpalaikės socialinės globos paslaugomis naudosis 5 dienas per savaitę, visą mėnesį, mokestis už suteiktas paslaugas bus 20 proc. asmens pajamų. Mokykla, mokesčiui už suteiktas trumpalaikės socialinės globos paslaugas vienos dienos įkainiui apskaičiuoti taikė mėnesiui tenkančių kalendorinių dienų skaičių, Mūsų nuomone, mokesčiui už suteiktas trumpalaikės socialinės globos paslaugas vienos dienos įkainiui apskaičiuoti turėtų būti taikomas įstaigos darbo dienų per mėnesį skaičių.	Rengiamas savivaldybės tarybos sprendimo projektas dėl mokesčio už socialinę globą skaičiavimo
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-18 Nr. KS-23 Mokyklos pateiktas atsakymas 2016-03-25 Nr. V3-54	
2.14.	Finansinės būklės ataskaitos C.III.5 "Sukauptos gautinos sumos" nurodyta suma 1.907,41 Eur, bei E.II.6. „Mokėtinos sumos į biudžetus ir fondus“ – 1884,64 Eur, t.y. už teikiamas paslaugas gautos lėšos, esančios banko sąskaitoje ir nepervestos į Finansų skyrių. Dėl netinkamo sąskaitų korespondencijų taikymo, šios sumos apskaitoje apskaitytos du kartus, iškreipia finansinės būklės ataskaitos duomenis.	x
3.	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-11-02 Nr. KS-61 Mokyklos pateiktas atsakymas 2015-11-30 Nr. S-176	
3.1.	Pasvalio Petro Vileišio gimnazijoje direktoriaus įsakymai rengiami nesilaikant Dokumentų rengimo tvarkos: Direktoriaus įsakymuose atostogų klausimais įsakymo preambulėje nenurodyti Darbo kodekso straipsniai dėl kasmetinių atostogų suteikimo, atšaukimo, perkėlimo, nenurodytas laikotarpis už kuriuos darbo metus	Atsižvelgta

	darbuotojas atostogauja ir kt. Darbuotojai su įsakymais nesusipažinę. Direktorius įsakymuose personalo klausimais įsakymo preambulėje nenurodyti Gimnazijos nuostatų, Gimnazijos direktoriaus pareiginės instrukcijos atitinkami punktai, suteikiantys įgaliojimus priimti, atleisti darbuotojus, nustatyti darbo užmokestį, ne visais atvejais nurodomi Darbo kodekso straipsniai, reglamentuojantys priėmimą, atleidimą iš darbo, teisės aktai, kuriais nustatomas darbo užmokestis ir kt. Įsakymai rašomi nesilaikant Dokumentų rengimo taisyklių bendrųjų reikalavimų dokumento turiniui, jo išdėstymui. Direktorius įsakymuose komandiruočių klausimais įsakymo preambulėje nurodyti teisės aktai netaikomi Gimnazijos veikai, t.y. Vietos savivaldos įstatymo 29 str. 5 d. 2 p. (Žin. 2003, Nr.73-3357) – Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigos; Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. spalio 24 d. įsakymas Nr. DV-682 „Dėl atstovų mokytojo praktinei veiklai įvertinti delegavimo“, kuriuo Gimnazijos mokytojas R.M. 2013 m. deleguojamas į vertintojų grupę Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės – Bitės gimnazijos mokytojo praktinei veiklai įvertinti. Įsakymuose nenurodyti Darbo kodekso straipsniai, reglamentuojantys apmokėjimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nenurodyti darbuotojų sutikimai – prašymai dėl apmokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis būdo taikymo. Visais atvejais įsakymuose už darbą poilsio ir švenčių dienomis kompensuojama pridedant dienas prie kasmetinių atostogų, nesuteikiama teisė darbuotojui pasirinkti kompensavimo būdo. Gimnazijos mokiniai vykstantys į konferencijas, mokymus, olimpiadas ir kt. siunčiami direktoriaus įsakymais, kurių preambulėje nurodytos Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklės, taikomos tik įstaigos darbuotojams, bet ne mokiniams. Komandiruočių įsakyme nenurodomas teisės aktas, kuriuo vadovaujantis apmokamos komandiruotės metu sunaudotų degalų išsigijimo išlaidos. Gimnazija nėra patvirtinusi komandiruočių darbuotojo automobilio naudojimo komandiruočių tikslams tvarkos. Kai kuriuose įsakymuose tekstas nėra aiškus ir logiškas, nesivadovaujama Dokumentų rengimo taisyklių 70 punkto nuostatomis. Pvz. Pavedu buhalterijai apmokėti XX paliekant darbo užmokestį.	
3.2.	Gimnazijos darbuotojai dirba pažeisdami Darbo kodekso 144 straipsnio 5 dalyje „Darbo laiko trukmė“ išdėstytas nuostatas, kad darbuotojų dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 valandų. Darbuotojo darbo laiko trukmė, viršijanti 12 val. per dieną prieštarauja Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis bei teisminei praktikai. Pvz. Ugdymo aprūpinimo skyriaus vedėjas, dirbantis 1 etatu (8 val.) , papildomai dirba neformaliojo ugdymo organizatoriumi – 0,5 etato (4 val.), be to dirba mokytoju, kuriam per savaitę tarifikuojamos 7,83 val. ir kiti darbuotojai.	Atsižvelgta
3.3.	Atleistam darbuotojui J.M. darbo užmokestis darbuotojui už rugpjūčio mėn. 2 dienas darbo dienas apskaičiuotas taikant vidutinį darbo dienos užmokestį. Atleistam darbuotojui J.M. tarifikuotas darbo užmokestis pagal 2015-01-19 Nr. V-12 yra 687,01 Eur per mėn., tačiau sausio-birželio mėn. darbuotojui darbo užmokesčio žiniaraščiuose priskaičiuota 905,69 Eur, t.y. 218,68 Eur daugiau, atitinkamai per daug apskaičiuota atlygio už kasmetines atostogas, bei atleidžiant darbuotoją – išeitinės išmokos. Atleistam darbuotojui neapskaičiuota nepanaudotų atostogų dienų kompensacija, nes pagal direktoriaus įsakymą 2015-06-08 Nr. AT-5 "Dėl darbuotojų atostogų" darbuotojas atostogavo nuo 2015-07-01 iki 2015-08-27 už laikotarpį nuo 2014-08-25 iki 2015-08-24., t.y. nuo 2015-08-24 iki 2015-08-31 neapskaičiuota nepanaudotų atostogų kompensacija.	Atsižvelgta
3.4.	Mokytojui D. G. pagal 2015-01-19 įsakymu Nr. V-12 patvirtintą tarifikaciją	Atsižvelgta

	neteisingai nustatytas tarnybinio atlyginimo koeficientas 12,9, t.y. kaip vyr. mokytojai, kurio pedagoginis darbo stažas virš 15 metų, kadangi mokytoja turi metodinio kvalifikaciją ir tarnybinio atlyginimo koeficientas turi būti 13,8.	
3.5.	Atleistam darbuotojui V. J. neteisingai apskaičiuota kompensacija už nepanaudotas atostogas 88,20 Eur	Atsižvelgta
3.6.	Gimnazijos darbuotojų darbo sutartys pildomos netinkamai, nepateikta visa privaloma ir (ar) pasikeitusi informacija: Darbuotojų darbo sutartyse ne visais atvejais nurodomi tarnybinio atlyginimo koeficientai, ir (arba) darbo sutartyse nenurodomas pakeistas tarnybinio atlygio koeficientas, suteikus aukštesnę kategoriją, nenurodomas teisinis pagrindas (direktoriaus įsakymo data ir Nr.). Darbuotojų asmens bylose nėra dokumentų kopijų apie darbuotojams suteikiamas kategorijas bei direktoriaus įsakymų apie nustatomo tarnybinio atlygio dydį. Darbo sutartyse nurodytas darbo užmokesčio dydis - minimali mėnesio alga 1000 Lt, nors Vyriausybės nutarimais minimali mėnesio alga keitėsi kelis kartus. Direktoriaus įsakymu 2015-06-30 Nr. P-35 darbuotojams K.A. ir V.G. nustatyta mokėti MMA, tačiau darbo sutartyse pakeitimai nepadarėti.	Atsižvelgta
3.7.	Darbo sutarties dėl antraeilių pareigų (darbo) ypatumų, patvirtintų Vyriausybės 2003 n. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 1043, 4 punkte numatyta, kad darbuotojas, norintis eiti antraeilės pareigas (dirbti darbą), iki darbo sutarties sudarymo turi pateikti darbdaviui, kuris darbuotoją priima į antraeilės pareigas (darbą), iš pagrindinės darbovietės gautą pažymą, kurioje turi būti nurodytas jo kasdienio darbo toje darbovietėje pradžios ir pabaigos laikas. Darbuotojas, dirbantis kelyje darbovietėse, būsimajam darbdaviui turi pateikti pažymą apie darbo laiko kitose darbovietėse pradžią ir pabaigą. Šios pažymos galioja vienerius darbo metus ir yra saugomos kartu su darbo sutartimi. Gimnazijos darbuotojai nepateikę pažymų (2015 m. galiojančias) apie darbo laiką pagrindinėje ar kitose darbovietėse.	Atsižvelgta
3.8.	Darbo kodekso 147 straipsnio nuostatomis, kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įstaigos darbo tvarkos taisykles. Darbo grafikus tvirtina administracija, darbo grafikai skelbiami viešai įstaigų informaciniuose stenduose ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki grafikų įsigaliojimo, o darbuotojai privalo dirbti darbo grafikuose nustatytu laiku. Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse nenurodoma darbuotojų kasdieninio darbo pradžia ir pabaiga. Todėl nėra aiški darbuotojo, dirbančio nepagrindinėje darbovietėje (ar pagal kitą darbo sutartį toje pačioje darbovietėje), darbo laiko pradžia ir pabaiga.	Įgyvendinimo terminas 2016 m. I ketv.
3.9.	Gimnazijos vidinė struktūra patvirtinta direktoriaus įsakymu (2014-06-12 Nr. V-101) įsigaliojo nuo 2014 m. rugsėjo 1 d., kuriame nustatyti Humanitarinių mokslų ir neformaliojo ugdymo, realinių mokslų, pagalbos, suaugusiųjų mokymo skyriai, tačiau šių skyrių vedėjų pareigybės aprašymai patvirtinti direktoriaus įsakymu tik 2015 m. kovo 5 d. Nr. V-40.	x
3.10.	Direktoriaus įsakymu 2001-11-21 Nr.22 patvirtintas skaityklos vedėjos pareigybės aprašymas, su kuriuo susipažino darbuotojas, nors pagal etatų sąrašą patvirtinta bibliotekininko pareigybė. Ne visi darbuotojai susipažinę su pareiginėmis instrukcijomis.	Atsižvelgta
3.11.	Direktoriaus įsakymu 2014-08-29 Nr. P-50 darbuotojams nustatyti neteisingi tarnybinio atlyginimo koeficientai: - Skyriaus vedėjai L. L. 15 proc. tarnybinio atlyginimo koeficientas padidintas pagal Švietimo darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 23.1.1. neteisėtai. - Skyriaus vedėjai J.V. nustatytas tarnybinio atlyginimo koeficientas 28 bazinės mėnesinės algos dydžiais ir 15 proc. padidininimas, nors Apraše nurodytas intervalas 18,5-25,95.	Atsižvelgta. Permoka grąžinta, patikslintos ataskaitos sodrai
3.12.	Švietimo darbuotojų aprašo 4 punkto nuostatomis tarnybinio atlyginimo	Neatsižvelgta.

	koeficientai didinami neviršijant įstaigai darbo užmokesčiui skirtų asignavimų dydžio. Įstaigai asignavimus darbo užmokesčiui tvirtina Savivaldybės tarybos biudžetiniams metams, t.y. nuo sausio iki gruodžio mėn. Kadangi ateinantiems biudžetiniams metams darbo užmokesčio asignavimai nėra patvirtinti, todėl būtų tikslinga nustatant padidintą tarnybinio atlyginimo koeficientą nurodyti terminą iki kalendorinių metų pabaigos. Direktorius įsakymu darbuotojams padidino tarnybinių atlyginimų koeficientus, tačiau nenurodė termino.	<i>Vadovaujasi ŠMM rašto rekomendacijomis</i>
3.13.	Atliekant dalinę turto inventurizaciją Gimnazijoje rasta nemažai apskaitytų ilgalaikio turto vienetų, kurie nepataisomai sugedę (apie 30 vnt. kompiuterių, t.y. 20 proc.), naujų, tačiau įstaigos veikloje nenaudojamų (2 vnt. indaplovių, 2 vnt. maisto ruošimo įrenginių, 3 vnt. elektrinių viryklių), nereikalingų įstaigos funkcijoms vykdyti, nenaudojamų, morališkai ir fiziškai pasenusių (kasos aparatas, palydovinė priėmimo sistema, estakada, kompiuterinė programa Labis, programa Biudžetas, įvairios mokomosios programos). Turto inventurizacija Gimnazijoje atliekama nesivadovaujant Inventurizacijos taisyklėmis, nevertinamas turo nuvertėjimas, nėra pastabų apie turto būklę, nenaudojamam turtui nusidaromi atskiri apyrašai, seniai sugedę ir netinkami naudoti ilgalaikio turto vienetai nenurašomi iš apskaitos. Gimnazijos apskaitoje neregistruota asfaltuotas krepšinio aikštelė. Dalinės turto inventurizacijos metu nerasta ilgalaikio turto vienetų (virtažas, inventorinis Nr. 198007, dekoratyvinė keramikinė plokštė, inventorinis Nr. 1980003, dekoratyvinė spalvoto metalo kompozicija, inventorinis Nr. 198006), kurie, buhalterės teigimu, sunaudoti mokymo reikmėms. Gimnazijos patalpose rasta iš apskaitos nurašyto, tačiau nelikviduoto ilgalaikio materialiojo turto vienetų.	<i>Atsižvelgta</i>
3.14.	Audito metu nustatyta, kad Gimnazijoje ilgalaikio turto vienetams suteiktas tas pats inventorinis numeris. Pvz. Inventorinis Nr. 138223 suteiktas dviems kompiuteriams, įsigijimo data 2008-02-11, įsigijimo vertė 440,51 Eur; Inventorinis Nr. 120820071 suteiktas dviems kompiuteriams, įsigijimo data 2010-06-18, įsigijimo vertė 574,37 Eur; Inventorinis Nr. 120540085 suteiktas įrangos rinkiniams projektavimui ir piešimui, įsigijimo data 2011-07-01, įsigijimo vertė 436,29 Eur; Inventorinis Nr. 120540067 suteiktas dviems žmogaus anatomijos modeliams, įsigijimo data 2011-02-08, įsigijimo vertė 476,40 Eur; Inventorinis Nr. 1120021 suteiktas dviems projektavimo, maketavimo ir kt. programinei įranga, įsigijimo data 2006-11-17, įsigijimo vertė 3979,38 Eur ir 7660,74 Eur; Inventorinis Nr. 160216 suteiktas dviems interaktyvioms lentoms Clever, įsigijimo data 2006-10-10, įsigijimo vertė 990,50 Eur ir įsigijimo data 2007-06-10, įsigijimo vertė 956,04 Eur ir kitiems. Inventorinis Nr. 160257 suteiktas dviems mokyklinių baldų komplektams su ienviečiais stalais, įsigijimo data 2008-07-01, įsigijimo vertė 1853,39 Eur. Inventorinis Nr. 160217 suteiktas garso stiprinimo komplektui ir instrumentui Yamaxa, įsigijimo data 2005-12-05, įsigijimo vertė 1062,33 Eur ir 380,85 Eur ir kitiems.	<i>Atsižvelgta.</i>
3.15.	Nesivadovaujant 12-ojo Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto (toliau – VSAFAS) 11 punkto nuostatomis, gimnazijoje kaip atskiri ilgalaikio turto vienetai apskaityti DF710 ser. Nr. PNP 9705210 ir BF 710 (inventoriniai Nr. 138273 ir 138274), t.y. brošiūrų lankstytuvas, kurie nesujungti į vieną ilgalaikio turto vieneta, nors negali funkcionuoti vieni be kitų ir drauge atlieka tam tikras funkcijas. Gimnazijos apskaitoje rasta apskaitytų ilgalaikio turto vienetų neaiškiais, nesuprantamais pavadinimais (pvz. Mimio, inventorinis Nr. 138174, kabelis, vidmodemas, inventorinis Nr. 138135, prijungimai, inventorinis Nr. 138134).	<i>Atsižvelgta.</i>
3.16.	Gimnazijos apskaitoje apskaitytas nematerialusis turtas neatitinkantis 13-ojo VSAFAS 8 punkte nustatytų nematerialiojo turto pripažinimo kriterijų, nesivadovauta 13 punkto nuostatų, kad į įsigijimo savikainą įskaitomos visos išlaidos tiesiogiai priskirtinos prie nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų ir susijusios su turto paruošimu naudoti (pvz. instaliavimo darbai, inventorinis	<i>Atsižvelgta.</i>

	Nr. 19002, tinklo instaliavimo darbai, inventorinis Nr. 19004).	
3.17.	Gimnazija ilgalaikio turto vienetams neteisingai priskyrė ilgalaikio materialiojo turto grupėms, (pvz. vienus muzikos instrumentus (akustinės gitaros, mikšerinis pultas įrašymui) apskaitė 12054 sąskaitoje „Kitos mašinos ir įrenginiai“, tuo tarpu kitus muzikos instrumentus (pianinai, instrumentas Yamaxa) apskaitė 12094 sąskaitoje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“, vienus ilgalaikio turto vienetams (molio degimo krosnelė, medienos tekinimo staklės, grafikos spausdinimo presas, rinkinys geometrinei ir banginei optikai (inventoriniai Nr. 120540295-120540300) ir kitus mokymo įrenginius) apskaitė 12054 sąskaitoje „Kitos mašinos ir įrenginiai“, nustatė skirtingus nusidėvėjimo normatyvus metais (6, 10, 15 metų) tuo tarpu kitus ilgalaikio turto vienetams (degimo krosnelė Snol, rinkinys geometrinei ir banginei optikai (inventoriniai Nr.120540053-120540061) apskaitė 12094 sąskaitoje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“, nustatė 6 m. nusidėvėjimo normatyvą metais. Ilgalaikio turto vienetams (cheminių medžiagų rinkiniai, rinkiniai klasei, sensorių su priedais rinkiniams) apskaitytiems 12094 sąskaitoje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“, neteisingai nustatė 15 m. nusidėvėjimo normatyvą (metais), nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintais Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominiais normatyvais metais. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo žiniaraščiuose turto vienetams neteisingai nurodomas nustatytas nusidėvėjimo normatyvas metais, neteisingai nurodoma galutinio nusidėvėjimo data.	Atsižvelgta.
3.18.	Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS 45 punkto nuostatomis, ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti. Įstaigos veikloje naujam nenaudojamam ilgalaikiam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-02-05 Nr. KS-7 Mokyklos pateiktas atsakymas 2016-02-19 Nr. S-23	
3.19.	Gimnazija vadovaujasi direktoriaus patvirtinta Buhalterinių dokumentų saugojimo tvarka, kurioje nurodomi teisės aktai negalioja nuo 2010 metų.	Atsižvelgta.
3.20.	Gimnazija vadovaujasi direktoriaus patvirtintomis Supaprastintų pirkimų taisyklėmis, kuriose nurodomas piniginis vienetas – litas. Pasikeitus valiutai, teisės aktas nebuvo pakeistas.	Atsižvelgta
3.21.	Gimnazijos pateikto biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio 2015 m. gruodžio 31 d. aiškinamojo rašto duomenys ne visais atvejais atitinka biudžeto vykdymo ataskaitos duomenims.	Atsižvelgta
3.22.	Gimnazijos pateiktoje Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje „Gautinos sumos“ nurodyta suma padidinta 56,92 Eur, klaidingai prie gautinų sumų nurodžius ateinančių laikotarpių sąnaudas už spaudos prenumeratą.	Atsižvelgta
3.23.	Biudžeto sandaros įstatymo 2 straipsnio 2 ir 13 dalimis nustatyta, kad Savivaldybės biudžetas tvirtinamas kalendoriniams metams. Įstatymo 7 straipsnis numato asignavimų valdytojo atsakomybę už programų vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų, už atsiskaitymus su darbuotojais, mokesčių administravimo įstaigomis ir kitais kreditoriais, išskyrus atvejus, kai laiku neapmokamos savivaldybės administracijai pateiktos mokėjimo paraiškos asignavimams gauti. 2015 metais Gimnazijai buvo pervesti visi skirti asignavimai mokinio krepšeliui finansuoti, tačiau 2015 m. gruodžio 31 d. Gimnazija turėjo 11.559,71 tūkst. Lt VSD įmokų įsiskolinimą iš mokinio krepšelio lėšų.	x
3.24.	19-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto (toliau tekste – VSAFAS) 9 punkte nustatyta, kad nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos	Įgyvendinimo terminas 2016-05-15

	apsprendžia) bent viena iš sąlygų. Mokykla sudarė biuro įrangos nuomos sutartį su AB TEO LT dėl IP telefonų nuomos 24 mėnesiams, su galimybe nuomą patęsti papildomiems 12 mėn. Mėnesio nuomos mokestis 22,70 Eur (be PVM). Įvertinus sutarties turinį pagal 19-ojo VSAFAS 9 punkto nuostatas, telefonų nuoma priskiriama finansinei nuomai (lizingui). Pagal finansinės nuomos sutartį išsinuomoti penki telefonai neapskaityti buhalterinės apskaitos registruose, kaip to reikalauja 19-asis ir 17-asis VSAFAS.	
3.25.	Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalis draudžia biudžetinėms įstaigoms savo vardu skolintis lėšų, priimti bet kokių skolinių įsipareigojimų. Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4.2 punktu nustatyta, kad skolinių įsipareigojimų samprata apima ir finansinės nuomos (lizingo) sutartis. Mokykla finansinės nuomos sutartį su AB TEO LT sudarė pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.	<i>Igyvendinimo terminas 2016-05-15</i>
3.26.	Mokykla pagal nuomos sutartį, kuri pagal 19-ojo VSAFAS 9 punkto reikalavimus laikoma finansinės nuomos sutartimi, už biuro įrangą kas mėnesį mokėjo 22,7 Eur (be PVM) nuomos mokestį, kurį Biudžeto vykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.2.1.1.1.05 „Ryšių paslaugos“, nors turėjo apskaityti straipsnyje 2.2.1.1.1.10 „Kitos prekės“.	<i>Nevertinta</i>
3.27.	Mokykla Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaitoje (forma Nr. 3) duomenų apie sudarytą finansinės nuomos sutartį ir įsipareigojimus nepateikė.	x
3.28.	Mokykla nesivadovavo valstybės funkcijų, lėšų šaltinių ir ekonomine klasifikacija, nes patirtas kasines išlaidas apskaitė neteisingai: – darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokų (pedagoginių darbuotojų) kasines išlaidas 2.224 Eur apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.1.2.1.1.1. „Socialinio draudimo įmokos“ (savivaldybės biudžeto lėšos), o ne 2.1.2.1.1.1. „Socialinio draudimo įmokos“ (mokinio krepšelio lėšos); – Omnitel ryšio paslaugų kasines išlaidas 573 Eur apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.30. „Paslaugos“ (mokinio krepšelio lėšos), o ne 2.2.1.1.1.05. „Ryšiai“ (savivaldybės biudžeto lėšos); – AB Lietuvos paštas prenumeratos kasines išlaidas apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.08. „Spaudiniai“ (mokinio krepšelio lėšos), o ne 2.2.1.1.1.08. „Spaudiniai“ (savivaldybės biudžeto lėšos); Asmenims, dirbantiems pagal verslo liudijimus, už remonto darbus 5.120 Eur kasines išlaidas apskaitė ekonominės klasifikacijos kode 2.2.1.1.1.30. „Paslaugos“, o ne 2.2.1.1.1.15. „Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas“;	x
3.29.	Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių 8 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus. Mokyklos direktoriaus įsakyme nurodyta atlikti ilgalaikio materialinio turto, medžiagų ir kitų materialinių vertybių metinę inventorizaciją. Įsakyme direktorius neįpareigojo komisijos atlikti ilgalaikio nematerialiojo turto, finansinių įsipareigojimų, t.y. gautinų, mokėtinų sumų inventorizacijos, neįpareigojo komisijai atlikti nuvertėjusio turto vertinimą, nustatyti netinkamo (negalimo) naudoti turto buvimo faktus.	x
3.30.	Inventorizacijos taisyklių 15.3. punkto nuostatomis, materialiai atsakingi asmenys negali būti inventorizacijos komisijos nariai. Mokyklos direktoriaus įsakymu sudarytoje komisijoje visi komisijos nariai yra materialiai atsakingi asmenys, kurių turtas taip pat buvo inventorizuojamas.	x
3.31.	Pagal pateiktus atliktos inventorizacijos aprašus nustatyta, kad Mokykloje atlikta tik ilgalaikio turto, ūkinio inventoriaus ir turto naudojamo pagal panaudos sutartis inventorizacija. Nebuvo atlikta mokėtinų, gautinų sumų, medžiagų inventorizacija.	<i>Atsižvelgta</i>
3.32.	Nesivadovaujant direktoriaus įsakymu, inventorizacija atlikta ne įsakyme	x

	nurodytai 2015 m. spalio 30 d. datai, o 2015 m. gruodžio 31 d.	
3.33.	Inventorizacijos aprašai sudaryti nesilaikant jų sudarymui keliamų reikalavimų. Inventorizacijos aprašuose nurodyti pertekliniai turto apyvartų per metus duomenys (likučiai metų pradžiai, per metus gautas, perleistas, nurašytas turtas). Nesudarytas ilgalaikio turto inventorizacijos aprašų sutikrinimo žiniaraštis. Nesilaikant Inventorizacijos taisyklių, ilgalaikiam turtui ir ūkiniam inventoriui sudarytas vienas Inventorizavimo aprašas pagal materialiai atsakingą asmenį.	x
3.34.	Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 42 punkto nuostatomis, biudžetinės įstaigos surinktas pajamas už teikiamas paslaugas ne rečiau kaip kartą per mėnesį arba priešpaskutinę mėnesio darbo dieną perveda į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą. Gimnazija, pažeisdama šias nuostatas, surinktas lėšas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą pervedavo tik kartą per ketvirtį.	Atsižvelgta
3.35.	Mokyklai Savivaldybės tarybos sprendimu teikiamoms paslaugoms buvo patvirtintas 4.368 Eur planas. Mokykla surinko 4.194,88 Eur teikiamų paslaugų lėšų, iš kurių Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą pervedė ir panaudojo 3.786,47 Eur. Metų pabaigoje teikiamų paslaugų sąskaitos likutis 408,41 Eur, kuris nebuvo pervestas į Finansų skyrių, nors Savivaldybės tarybos patvirtintas teikiamų paslaugų pajamų planas nebuvo įvykdytas.	x
3.36.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55 punkto nuostatomis, kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms priskiriamos lėšos, gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas. Mokyklos pateiktais duomenimis per 2015 metus gauta 1.655 Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervedė į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.	Atsižvelgta
3.37.	Biudžetinių lėšų sąskaita naudojama asignavimams iš Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus gauti ir kasinėms išlaidoms vykdyti. Biudžetinių lėšų sąskaitoje metų pabaigoje neturi likti piniginių lėšų likučio. Mokykla biudžetinių lėšų sąskaitą naudojo ne tik iš Finansų skyriaus gautoms lėšoms kaupti, bet ir iš kitų šaltinių gaunamoms lėšoms, t.y. lėšoms gautoms projektams vykdyti, lėšoms iš Darbo biržos už įdarbintus asmenis, nors įstaiga turi dar tris (neįskaitant biudžetinių lėšų) atskiras sąskaitas (pavedimų lėšų, paramos lėšų, teikiamų paslaugų lėšų).	Atsižvelgta
3.38.	Mokykla 2015 metais mokyklos patalpose vykdė remonto darbus, kurių atlikimui su asmenimis, dirbančiais pagal verslo liudijimus, sudarė statybos darbų sutartis. Norime pažymėti, kad šios sutartys neregistruotos Mokyklos sutarčių registravimo žurnale. Sutarčių registravimo žurnalas neturi informatyvumo, nenurodomos sutarties šalys, sutarties sudarymo data, jos galiojimo terminas, sutarties įvykdymas, ar pasibaigimas. Neaiški asmenų, dirbančių su verslo liudijimais atranka remontui atlikti, nes sutarties sudarymo datai, bei darbų atlikimo laikotarpiui (nuo liepos 13 d. iki rugpjūčio 21 d.) asmenys neturėjo įsigiję verslo liudijimo. Pvz. Sutartis su Ž. J. sudaryta liepos 10 d., darbai atliekami nuo liepos 13 d., nors įsigytas verslo liudijimas suteikia teisę teikti paslaugas nuo liepos 20 d. Ne visais atvejais ant atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktų nurodytos datos, todėl nėra aišku, ar darbai atlikti laikantis sutartyje nurodytų terminų, ar asmuo, teikiantis paslaugas, turėjo teisę jas teikti. Pvz. Su D. I. Sutartis sudaryta liepos 10 d., dalis darbų (už 680 Eur) buvo atlikta ir darbų priėmimo-perdavimo aktas pasirašytas liepos 31 d. Pagal statybos darbų sutartį, darbai turėjo būti baigti rugpjūčio 21 d. Kita dalis darbų	<i>Dėl sutarčių registravimo įspėtas ugdymo aprūpinimo skyriaus vedėjas. Pateikti paaiškinimai dėl darbų vykdymo. Pateiktos sutartys, kurios nebuvo pateiktos anksčiau.</i>

	atlikta rugpjūčio mėn., atliktų darbų perdavimo –priėmimo aktas be tikslės datos, paslaugų pardavimo kvitas išrašytas rugpjūčio 24 d. Asmuo, teikė paslaugas neteisėtai, nes verslo liudijimas suteikia teisę teikti paslaugas rugpjūčio 25-28, 31 dienomis. Su Ž.J. kitai daliai remonto darbų surašytas atliktų darbų perdavimo – priėmimo aktas be tikslės datos, paslaugų pardavimo kvitas išrašytas rugpjūčio 24 d., nors verslo liudijimas suteikia teisę teikti paslaugas rugpjūčio 5-7, 11-14 dienomis. Mokykla rugsėjo mėn. dviems asmenims, dirbantiems su verslo liudijimu išmokėjo 1.120 Eur, nesant sudarytų sutarčių.	
3.39.	Mokykla 2010 m. gruodžio mėn. laikotarpiui iki 2013 m. gruodžio mėn. sudarė aptarnavimo sutartį su UAB Biznio mašinų kompanija dėl dviejų kopijavimo aparatų eksploatavimo (aprūpinimas eksploatacinėmis medžiagomis, išskyrus popierių, planinės techninės priežiūros atlikimo, susidėvėjusių ir sugedusių detalių keitimo). Sutarties galiojimas iki 2013 m. gruodžio mėn., tačiau jos nenutraukus, galioja neterminuotai. Mokykla pratęsdama sutartį neribotam laikui pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. nuostatas dėl sutarčių sudarymo ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui. 21. Mokykla pagal autorines sutartis išmokėjo balandžio ir liepos mėn. dviem asmenims 399 Eur (be mokesčių), tačiau nei sutarčių, nei perdavimo aktų nepateikė.	Atsižvelgta
3.40.	Mokykla ūkines, kanceliarines prekes, medžiagas nurašo iš karto jas įsigijus arba per praėjus keliems mėnesiams po sunaudojimo. Nesivadovaujama apskaitos standartų nuostatomis, kuriose nustatyta, kad atsargos nurašomos jas sunaudojus veikloje,	Atsižvelgta
3.41.	Gyventojai už sunaudotą vandenį Mokyklai atsiskaito grynaisiais pinigais į kasą, Mokykla už sunaudotą vandenį neišrašo sąskaitos-faktūros.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-21 Nr. KS-28	
3.42.	Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte neatskleista privaloma pateikti informacija pagal 28 –ojo VSAFAS „Euro įvedimas“ 21 punkto nuostatas. Atkreipkite dėmesį teikdami 2016 m. finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą.	Nevertinta
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-6	
3.43.	Nutraukti telefonų nuomos sutartį, kuri pagal viešojo sektoriaus apskaitos standartus pripažįstama finansinės nuomos (lizingo) sutartimi.	Iki 2016-05-15
3.44.	Nekilnojamojo turto registre įregistruoti pastatą-sandėlį.	2017 m. II ketvirtis
3.45.	Darbo užmokesčių planuoti teisės aktų nustatyta tvarka.	2016 m. IV ketv.
4	Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-11-02 Nr. KS-62 Gimnazijos pateiktas atsakymas 2015-12-02 Nr. SR-185.	
4.1.	Ilgalaikiam nekilnojamam turtui ir kai kuriems kitiems ilgalaikio turto vienetams neteisingai nustatytas naudingo tarnavimo laikas	Ištaisyta audito metu
4.2.	Neteisingai nustatomas ilgalaikio turto naudingo tarnavimo pradžios ir pabaigos laikas	Ištaisyta audito metu
4.3.	Neteisingai apskaičiuojamas ilgalaikio turto nusidėvėjimas	Ištaisyta audito metu
4.4.	Ilgalaikis turtas neteisingai grupuojamas pagal turto grupes	Ištaisyta audito metu
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-02-25 Nr. KS-15 Gimnazijos pateiktas atsakymas 2016-03-14 Nr. SR-38.	
4.5.	Darbuotojui nustatytas darbo krūvis pažeidžiant DK 114 str.1 d.	atsižvelgta
4.6.	Ne visi antraeilėse pareigose dirbantys darbuotojai pateikė duomenis apie darbo laiką pirmajame pareigose.	Ištaisyta audito metu

4.7.	Nustatyta klaidų apskaitant darbuotojų darbo ir poilsio laiką darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose	Atsižvelgta
4.8.	Neteisingai apmokėta už papildomai suteiktas poilsio dienas (sumokėtas darbo užmokestis, o ne vidutinis darbo užmokestis)	Ištaisyta audito metu
4.9.	Direktorius įsakymais neteisingai nustatoma kasmetinių atostogų pradžia ir pabaiga, kai darbuotojui prie kasmetinių atostogų pridedamos papildomos poilsio dienos už darbą poilsio ir švenčių dienomis.	Nevertinta
4.10.	Ne visada darbuotojams, dirbusiems poilsio ir švenčių dienomis kompensuojama DK 194 str. nustatyta tvarka	Atsižvelgta
4.11.	Darbuotojų komandiruotės įforminamos nesilaikant LRV nustatytos tvarkos	Atsižvelgta
4.12.	Gimnazija neteisėtai mokėjo darbo užmokestį darbuotojui, išvykusiam į kitą mokymo įstaigą atlikti apmokamo eksperto darbo.	Neatsižvelgta, DU neišskaičiuotas
4.13.	Trims pedagoginiams darbuotojams neteisingai nustatytas darbo užmokestis	Ištaisyta audito metu
4.14.	Gimnazijos direktorius nesivadovavo Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 39.3.3. punktu, kur nustatyta, kad konkrečius darbus, atliekamus netiesioginio darbo su mokiniais laiku, nurodytus Aprašo 39.3.1 – 39.3.2 punktuose, ir laikotarpį, suderinę su darbuotojų atstovais, įsakymu nustato įstaigos vadovas.	Neatsižvelgta
4.15.	Priemokos už nesančių darbuotojų pavadavimą nesuderintos su Administracijos direktoriumi, nesivadovauta Administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. DV-142	nevertinta
4.16.	Darbuotojams skiriamos iki 100 proc. priemokos už laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą. Priemokų skyrimas nesuderintas su Administracijos direktoriumi	Nevertinta
4.17.	Gimnazijos nuostatai neatitinka teisės aktų ir vykdomų funkcijų	Iki 2016-06-01
4.18.	Nepatvirtinti struktūrinių padalinių nuostatai	Atsižvelgta
4.19.	Gimnazijoje nesukurta apgaulės ir korupcijos prevencijos sistema	Neatsižvelgta
4.20.	Dalies darbuotojų pareiginės instrukcijos neatitinka vykdomų pareigų, kai kurios pareiginės instrukcijos skiriasi nuo pareigybių sąrašo patvirtintų pareigybių.	Ištaisyta audito metu
4.21.	Gimnazija neteisingai apskaitė dalį ryšių, ilgalaikio materialiojo turto remonto, kvalifikacijos kėlimo išlaidų pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją.	nevertinome
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-32 Nr. KS-31 (raštas po audito)	
4.22.	Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma atskleisti informacija	x
4.23.	Gimnazija neteisingai apskaitė iš kitų biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas.	Atsižvelgta nuo 2016-01-02
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-7	
4.24.	Gimnazijoje aplaidžiai vedamos padangų ridos apskaitos analitinės kortelės	nevertinta
4.25.	Gimnazija degalus iš degalinės pila ne tik į transporto priemonės degalų bakus, bet ir į talpas net ir toms transporto priemonėms, kurios mokinius vežioja į Joniškėlio gimnaziją.	nevertinta
4.26.	Pušaloto skyriaus pastato šildymo kaštai neproporcingai dideli	Atsižvelgta
4.27.	Pušaloto skyriaus pastate yra daug nereikalingų, nenaudojamų patalpų	Bus perduota seniūnijai
4.28.	Gimnazijoje esantys traktorius ir traktorinė priekaba naudojama neefektyviai	Bus perduota seniūnijai
4.29.	Planuojant darbo užmokesčio fondą nesivadovaujama LRV patvirtinta planavimo metodika.	Nevertinta
4.30.	Nesutvarkyta valstybinės žemės naudojimo teisė po dviem Mikoliškio skyriaus pastatais	Bus perduota seniūnijai

5.	Vaškų gimnazija	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-12-02 Nr. KS-68 Gimnazijos pateiktas atsakymas 2016-01-05 Nr. S-184.	
5.1.	Nustatyta netikslumų darbuotojų darbo sutartyse	<i>Atsižvelgta audito metu</i>
5.2.	Nustatyta klaidų apskaitant darbuotojų darbo ir poilsio laiką darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose	<i>Atsižvelgta</i>
5.3.	Darbuotojui nustatytas darbo krūvis pažeidžiant Darbo kodekso 114 str. 1 d.	<i>atsižvelgta</i>
5.4.	Nustatyta neatitikimų pareigybių aprašymuose	<i>Atsižvelgta audito metu</i>
5.5.	Darbuotojui neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis	<i>Ištaisyta audito metu</i>
5.6.	Gimnazijos direktorius nesivadovavo Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 39.3.3. punktu, kur nustatyta, kad konkrečius darbus, atliekamus netiesioginio darbo su mokiniais laiku, nurodytus Aprašo 39.3.1 – 39.3.2 punktuose, ir laikotarpį, suderinę su darbuotojų atstovais, įsakymu nustato įstaigos vadovas.	<i>atsižvelgta audito metu</i>
5.7.	Ikimokyklinio ugdymo mokytojams dalis darbo užmokesčio buvo mokama iš Gimnazijos aplinkai skirtų lėšų	<i>Ištaisyta audito metu</i>
5.8.	Gimnazija ilgalaikio turto grupei „Kitų infrastruktūros statiniai“ priskirtam turtui neteisingai nustatė naudingo tarnavimo laiką	<i>Ištaisyta audito metu</i>
5.9.	Gimnazijoje nesukurta apgaulės ir korupcijos prevencijos sistema	<i>nevertinome</i>
5.10.	Dalies darbuotojų pareiginės instrukcijos neatitinka vykdomų pareigų, kai kurios pareiginės instrukcijos skiriasi nuo pareigybių sąrašė patvirtintų pareigybių.	<i>Ištaisyta audito metu</i>
5.11.	Darbuotojų komandiruotės įforminamos nesilaikant LRV nustatytos tvarkos	<i>nevertinome</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-01-21 Nr. KS-5 Gimnazijos pateiktas atsakymas 2016-02-10 Nr. S-24.	
5.12.	Gimnazijoje buvo atliekamas faktinio ilgalaikio turto būvimo patikrinimas, kurio metu nerasti keturi ilgalaikio turto vienetai	<i>Ištaisyta audito metu</i>
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-2	
5.13.	Gimnazija neteisingai apskaitė iš kitų biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas.	<i>Atsižvelgta</i>
5.14.	Planuojant darbo užmokesčio fondą nesivadovaujama LRV patvirtinta planavimo metodika.	<i>nevertinome</i>
6.	Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-11-16 Nr. KS-66 Mokyklos pateiktas atsakymas 2015-12-16 Nr. SD-329	
6.1.	Kai kuriems pedagoginiams darbuotojams neteisingai nustatytas darbo užmokestis	<i>Ištaisyta audito metu</i>
6.2.	Nustatyta netikslumų darbuotojų darbo sutartyse	<i>Ištaisyta audito metu</i>
6.3.	Du direktoriaus pavaduotojai dirba pagal tą pačią pareiginę instrukciją, o vieno darbuotojo pareiginė instrukcija neatitinka pareigybių sąrašė patvirtintos pareigybės, todėl neaišku kokias funkcijas jie atlieka. 2006 metais patvirtinta buhalterio pareiginė instrukcija pasenusi, neatitinka atliekamų funkcijų.	<i>Ištaisyta audito metu</i>
6.4.	Vienam darbuotojui neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis	<i>Ištaisyta audito metu</i>
6.5.	Mokyklos direktorius nesivadovavo Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 39.3.3. punktu, kur nustatyta, kad konkrečius darbus, atliekamus netiesioginio darbo su mokiniais laiku, nurodytus Aprašo 39.3.1 – 39.3.2 punktuose, ir laikotarpį, suderinę su darbuotojų atstovais, įsakymu nustato įstaigos vadovas.	<i>Ištaisyta audito metu</i>

6.6.	Mokykla ilgalaikio turto grupei „Kitų infrastruktūros statiniai“ priskirtam turtui neteisingai nustatė naudingo tarnavimo laiką	<i>Ištaisyta audito metu</i>
6.7.	Neteisingai nustatomas ilgalaikio turto naudingo tarnavimo pradžios ir pabaigos laikas	<i>Ištaisyta audito metu</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-02-22 Nr. KS-13	
6.8.	Mokykla neteisingai apskaitė dalį ryšių, ilgalaikio materialiojo turto remonto, kvalifikacijos kėlimo išlaidų pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją.	x
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-18 Nr. KS-21	
6.9.	Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma atskleisti informacija.	x
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-1	
6.10.	Mokykla neteisingai apskaitė iš kitų biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas.	<i>Atsižvelgta</i>
6.11.	Ustukių skyriaus pastato šildymo kaštai neproporcingai dideli	<i>nevertinome</i>
6.12.	Planuojant darbo užmokesčio fondą nesivadovaujama LRV patvirtinta planavimo metodika.	<i>nevertinome</i>
7.	<i>Pasvalio paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-12-14 Nr. KS-70 Centro pateiktas atsakymas 2016-01-11 Nr. 2-8.	
7.1.	Centre dalis ilgalaikio turto nepagrįstai priskirta ilgalaikio turto grupei „Kiti infrastruktūros statiniai“	<i>Ištaisyta audito metu</i>
7.2.	Turto grupei „Kiti infrastruktūros statiniai“ neteisingai nustatytas naudingo tarnavimo laikas	<i>Ištaisyta audito metu</i>
7.3.	Centro direktoriaus įsakymais patvirtintose vyriausiojo buhalterio ir buhalterio pareiginėse instrukcijose neatskirtos šių dviejų apskaitos darbuotojų pareigos, abiejų darbuotojų pareiginėse instrukcijose numatyti tie patys darbai.	<i>Ištaisyta audito metu</i>
7.4.	Centras teikia maitinimo <i>paslaugą</i> kitoms Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigoms nemokamai	<i>Atsižvelgta nuo 2016-04-01</i>
7.5.	Už Sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centro „Viltis“ ir Pasvalio specialiosios mokyklos Socialinės globos padalinių <i>trumpalaikės</i> socialinės globos paslaugų gavėjai Centro transporto paslaugomis naudojasi nemokamai, t.y. transporto išlaidas apmoka Centras iš jam skirtų asignavimų.	<i>Įgyvendinimo terminas Iki 2016-07-01</i>
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-01-19 Nr. KS-4 Centro pateiktas atsakymas 2016-02-08 Nr. 2-33.	
7.6.	Audito metu patikrinę suteiktų paslaugų Sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centro „Viltis“ dienos socialinės globos paslaugų gavėjams apmokėjimo teisingumą nustatėme neatitikimų.	<i>nevertinome</i>
7.7.	Išrašant sąskaitas faktūras už transporto paslaugas ne visada vadovaujamasi nustatytais terminais.	<i>Atsižvelgta</i>
7.8.	Centre nesukurta apgaulės ir korupcijos prevencijos sistema	<i>Atsižvelgta</i>
7.9.	Centro nuostatų 24 punktas neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 16 punkto nuostatomis, todėl Centro nuostatai keistini	<i>Įgyvendinimo terminas iki 2016-07-01</i>
7.10.	Dalis Biudžeto išlaidų neteisingai apskaityta pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją	x
7.11.	Vienam paslaugos gavėjui neteisingai apskaičiuotas mokestis už ilgalaikę	<i>Atsižvelgta</i>

	globą.	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-21 Nr. KS-27 Centro pateiktas atsakymas 2016-03-23 Nr. 2-74.	
7.12.	Nustatyta klaidų ir neatitikimų Finansinių ataskaitų rinkinyje, Aiškinamajame rašte atskleista ne visa privaloma atskleisti informacija	<i>Ištaisyta audito metu</i>
	Audito ataskaita 2016-03-31 Nr. A-3	
7.13.	Planuojant darbo užmokesčio fondą nesivadovaujama LRV patvirtinta planavimo metodika.	<i>nevertinome</i>
7.14	Centras neteisingai apskaitė iš kitų biudžetinių įstaigų gautas veiklos pajamas.	<i>Atsižvelgta</i>
8	<i>Pasvalio sporto mokykla</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-11-11 Nr. KS-64 Mokyklos pateiktas atsakymas 2015-12-30 Nr. SR-95-1.14	
8.1.	Mokykla, sudarydama darbuotojų kasmetinių atostogų eilę, nurodė tik tas atostogų dienas, kurias darbuotojai atostogaus 2015 metais. Kasmetinių atostogų eilėje nenurodytos dienos, tenkančios darbuotojui už atitinkamų darbo metų laikotarpį.	<i>Atsižvelgta.</i>
8.2.	Mokyklos direktorius įsakymu suteikdamas treneriui mokymosi atostogas, už mokymosi atostogų dienas nurodė mokėti vidutinį darbo užmokestį, nesivadovauta Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2003 m. rugsėjo 17 d. sprendimo Nr. 221 nuostatomis, kad darbuotojui suteiktos iki 30 kalendorinių dienų per metus mokymosi atostogos apmokamos paliekant tarnybinį atlyginimą.	<i>Atsižvelgta.</i>
8.3.	Mokykloje metų pradžioje buvo neužimta 8,25 etato, kurie finansuojami savivaldybės biudžeto lėšomis. Šiuo metu Mokykloje patvirtinta 10 valytojų etatų, nors faktiškai užimti tik 4 valytojų etatai. Kempingą 2014 m. perdavus privačiam operatoriui, įstaiga nesumažino etatų skaičiaus.	<i>Įgyvendinimo terminas iki 2016-06-30</i>
8.4.	Įstaigos teikiamų paslaugų pajamos sudaro apie 36 proc. visų skirtų asignavimų. Išlaidos darbo užmokesčiui iš teikiamų paslaugų sudaro tik 10 proc. visų asignavimų skirtų darbo užmokesčiui. Įstaigoje tik 7 darbuotojų (kavinės) darbo užmokestis mokamas iš teikiamų paslaugų lėšų. Atsižvelgiant į teikiamų paslaugų pajamų dydį, darbuotojų teikiančių paslaugas skaičių, manome, kad tikslinga didinti išlaidas darbo užmokesčiui iš teikiamų paslaugų pajamų.	<i>Atsižvelgta.</i>
8.5.	Mokyklos darbuotojai dirba pažeisdami Darbo kodekso 144 straipsnio 5 dalyje „Darbo laiko trukmė“ išdėstytas nuostatas, kad darbuotojų dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 valandų. Leidimas darbuotojui dirbti daugiau nei 12 val. per dieną, prieštarauja Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis bei teisminei praktikai. Pvz. Instruktorius –gelbėtojas dirbantis 1 etatu (8 val.), papildomai dirbo 0,25 kasininko etato (2 val.) ir dirbo treneriu 15,17 val. per savaitę.	<i>Pateiktas paaiškinimas</i>
8.6.	Pasvalio sporto mokykla yra neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla, kurios treneriams darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinta Darbo apmokėjimo tvarka, taikoma mokytojams . Mokyklos treneriams kvalifikacinės kategorijos suteikiamos vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtinta mokytojų atestavimo tvarka, tačiau suteikiamos ne vyr. mokytojų, mokytojų metodininkų, mokytojų ekspertų, o vyr. trenerių, trenerių metodininkų kvalifikacijos. Mokykloje patvirtintos trenerių pareiginės instrukcijos, mokyklos nuostatuose įvardijama –„treneriai, mokytojai“.	<i>Nevertinta Ateityje išduos kvalifikacijos pažymėjimus „Mokytojas“</i>
8.7.	Darbuotojas 2015 m. sausio mėn. vyko į tarnybinę komandiruotę į Estiją,	<i>Atsižvelgta.</i>

	tačiau dienpinigiai išmokėti, taikant dienpinigių normą Lietuvos Respublikoje, nesivadovauta Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių 9.2. punkto nuostatomis.	
8.8.	Kai kurios įstaigos darbuotojų pareiginės instrukcijos patvirtintos prieš daugiau nei 10 metų, neatitinka darbuotojų vykdomų funkcijų (raštvėdės), kai kuriose nenurodomi konkretūs darbai ar funkcijos (buhalterio).	Atsižvelgta.
8.9.	Ne visi Mokyklos darbuotojai pateikę pažymas (2015 m. galiojančias) apie darbo laiką pagrindinėje ar kitose darbovietėse, nesivadovauta Darbo sutarties dėl antraeilių pareigų (darbo) ypatumų 4 punkto nuostatomis	Atsižvelgta.
8.10.	Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytas mokestis už neformalųjį švietimą Mokyklos mokiniams (toliau – Mokestis). Tuo pačiu tarybos sprendimu Mokyklos direktorė įpareigota parengti Mokesčio už neformalųjį švietimą surinkimo, mokėjimo ir lėšų panaudojimo tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyta atleidimo arba Mokesčio sumažinimo 50 proc. tvarka. Direktoriaus įsakymu patvirtintoje tvarkoje (toliau- Tvarka), nėra numatytų atleidimo ar mokesčio sumažinimo 50 proc. kriterijų, dokumentų, reikalingų atleidimo pagrindui ir t.t. Tvarkos 4, 6, 6.1.1. ir 6.1.2. punktai neatitinka tarpusavyje. Mūsų manymu, Mokesčio lengvatų suteikimo kriterijus, pateikiamus dokumentus bei mokėjimo tvarką turi nustatyti Savivaldybės taryba.	Atsižvelgta.
8.11.	Mokykla, mokėdama maistpinigius sporto renginių dalyviams, nesivadovavo maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžiais patvirtintais Vyriausybės nutarimu.	Atsižvelgta.
8.12.	Ilgalaikio turto grupėje Kiti statiniai apskaitomiems ilgalaikio turto vienetams nustatytas neteisingas 15 metų nusidėvėjimo normatyvas, nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintais normatyvais.	Igyvendinimo terminas 2016 m. II ketv.
8.13.	Kai kuriems ilgalaikio turto vienetams neteisingai nurodyta galutinė nusidėvėjimo data, nors nusidėvėjimo norma metais nustatyta ir nusidėvėjimo suma per mėnesį apskaičiuota teisingai. Pvz. Kompiuteris, inventorinis Nr. 12082007, įsigijimo data 2014-04-22, galutinio nusidėvėjimo data 2014-04-30; Baldai sporto salei, inventorinis Nr. 12081048, įsigijimo data 2011-10-01, galutinio nusidėvėjimo data 2011-10-31; Rūbų spinta, inventorinis Nr. 12081008, 12081009, įsigijimo data 2011-10-01, galutinio nusidėvėjimo data 2011-10-31; Pakabinama spintelė su gartraukiu, inventorinis Nr. 12081042, įsigijimo data 2011-11-01, nusidėvėjimo norma metais -9, galutinio nusidėvėjimo data 2021-11-30 ir t.t.	Atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-03 Nr. KS-17	
8.14.	Pagal 8-ojo VSAFAS reikalavimus (5 punktas), ūkinis inventorių- materialusis turtas, kuris yra naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio įsigijimo ar pasigaminimo savikaina mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus ilgalaikio materialiojo turto vertę. Pagal 8-ojo VSAFAS 7 punkto nuostatas, atsargos finansinės būklės ataskaitoje skirstomos į atsargas, kurios turi būti perduodamos kitiems subjektams nemokamai. Pasvalio sporto mokyklos nebalansinėje 0120001 sąskaitoje „Ūkinis inventorių“ 2015 m. sausio 1 d. apskaityta inventoriaus už 133.558,50 Eur. Įstaiga pagal nurašymo aktus 2015 m. rugpjūčio 31 d. nurašė turto už 15.465,7 Eur. Pagal Pasvalio sporto mokyklos Atsargų apskaitos tvarką (2012-12-17 Nr. DV-189) 40 punktas, Ūkinis inventorių nurašomas iš nebalansinės sąskaitos pasibaigus jo naudojimo terminui, jam susidėvėjus, jį sugadinus ar praradus. Įstaigą ūkinį inventorių iš nebalansinės sąskaitos nurašė vieną kartą per 2015 m. devynis mėnesius.	Nevertinta
8.15.	Pasvalio sporto mokykloje įsigyti prizai, dovanos, medaliai, taurės ir t.t. skirti varžybų dalyviams pagerbti, neteisingai apskaitomi kaip ūkinis inventorių, atiduotas naudoti veikloje ir kontrolės tikslais apskaitomas nebalansinėje sąskaitoje, o iš nebalansinės sąskaitos nurašomas vieną kartą per metus.	Atsižvelgta.

	Prizai, dovanos, medaliai, taurės ir t.t. turėtų būti pripažįstami atsargomis, kurios turi būti perduodamos kitiems subjektams nemokamai, apskaitomi balansinėje sąskaitoje, o iš apskaitos nurašomi, juos įkeikus varžybų dalyviams. Pasvalio sporto mokyklos patvirtinti atskirų apskaitos sričių tvarkų aprašai, turėtų būti pritaikyti konkrečiai šiai įstaigai. Pvz. Atsargų apskaitos tvarkos apraše turi būti nurodyta, kaip apskaitomos prizai, dovanos, medaliai, taurės, jų nurašymo tvarka ir t.t. Pasikeitus valiutai iš litų į eurus, įstaigoje nepakeisti apskaitos vadovai.	
8.16.	Ilgalaikio turto žiniaraštyje kai kurių turto grupių ilgalaikio turto vienetams nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis neatitinka Administracijos direktoriaus įsakymu nustatytų nusidėvėjimo normatyvų, todėl atitinkamai neteisingai nustatyta galutinė nusidėvėjimo data. Nusidėvėjimo suma per mėnesį apskaičiuota tokia, kad turtas nusidėvės iki galutinės nusidėvėjimo datos taikant teisingą nusidėvėjimo normatyvą. Pvz. sporto komplekso pastatas, įvedimo į eksploataciją data 1999-02-01, galutinio nusidėvėjimo data taikant 60 m. būtų 2059-01-31. Mokykla nurodė 46,4 metų nusidėvėjimo laikotarpį ir galutinio nusidėvėjimo datą 2045-06-30. Apskaičiuota nusidėvėjimo suma per mėnesį – 8707,91 Eur, kurią skaičiuojant turtas nusidėvės iki 2059-01-31.	<i>Igyvendinimo terminas</i> 2016 m. II ketv.
8.17.	Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS 11 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas (toliau – VSS) ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetų. Ilgalaikio materialiojo turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiras komplektas sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekančių tam tikras funkcijas, jei jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė nei Vyriausybės nustatyta minimali turto vertė (įsigijimo ar pasigaminimo savikaina). 12 punkte numatyta, kad VSS tvarkydamas buhalterinę apskaitą gali ilgalaikio materialiojo turto vienetą suskirstyti į kelis atskirus turto vienetų pagal savo poreikį, jei laikosi visų šių sąlygų: šio standarto 11 punkte nustatyto reikalavimo; jei toks suskirstymas nepakeis turto priskyrimo ilgalaikiam arba trumpalaikiam turtui; jei toks suskirstymas leis užtikrinti informacijos apie tokį turtą susiejimą su valstybės turto registruose esančia informacija. Susiejimas gali būti tiesioginis, kai turto vienetą apskaitoje sutampa su turto vienetu valstybės turto registre (kadastrė, sąrašė, sąvade), ir netiesioginis, kai viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje yra užregistruoti keli ilgalaikio materialiojo turto vienetai, kurie valstybės turto registruose yra užregistruoti kaip vienas objektas, tačiau apskaitoje jiems priskiriamas požymis, nusakantis valstybės turto registro suteiktą numerį. VĮ Registro cento pateiktus Nekilnojamojo turto registro išrašo duomenis (Pasvalio raj., Dvareliškių g. 1) registruoti pastatai-praėjimo punktai (unikalus numeriai – 6798-7005-0153 ir 6798-7005-0164), tačiau šie pastatai neapskaityti Pasvalio sporto mokyklos apskaitoje. VĮ Registro cento Nekilnojamojo turto registro išrašo duomenimis po Sporto mokyklos pastato (Pasvalys, Taikos g. 22) rekonstrukcijos įregistruoti kiti inžinieriniai statiniai – aikštelė (unikalus numeris – 4400-2267-5509), tačiau šis statinys neapskaitytas Pasvalio sporto mokyklos apskaitoje.	<i>Igyvendinimo terminas</i> 2016 m. II ketv.
8.18.	Savivaldybės administracija pagal direktoriaus įsakymą (2014-03-31 Nr. DV-202) ir panaudos sutartį (2014-03-31 Nr. ASR-82) Sporto mokyklai 1 metams perdavė nekilnojamąjį turtą – sandėlį (stadione) unikalus numeris 6798-7005-0112. Sporto mokykla 2014-07-10 pagal susitarimą nutraukti panaudos sutartį prieš terminą, Savivaldybės administracijai perdavimo aktu turtą grąžino. Sporto mokykla laikotarpiu nuo 2014-07-10 iki 2015-12-22 šį nekilnojamąjį turtą naudojo funkcijoms vykdyti neturėdama jokio teisinio pagrindo. Tarybos sprendimu (2015-12-22 Nr. T1-202) šis turtas bus perduotas Mokyklai valdyti patikėjimo pagrindu, tačiau apskaitoje neapskaitytas.	<i>Atsižvelgta</i>

8.19.	Mokyklai ilgalaikiam turtui įsigyti patvirtinta 23.083 Eur: iš savivaldybės biudžeto lėšų 11.500 Eur, iš teikiamų paslaugų lėšų – 11.582 Eur. Įstaiga neapskaitė 5 įsigytų ilgalaikio turto vienetų už 12.354,88 Eur: lapkričio mėn. įsigijo 3 spinteles (berėmio stiklo konstrukcijas) už 2.205,83 Eur, automatinį chemikalų dozatorių už 7.558,87 Eur, gruodžio mėn. įsigijo 2 kompiuterius po 550 Eur, treniruoklį už 1.670,18 Eur. 2015 metais įsigytiems kompiuteriams suteikė tą patį inventorinį numerį – 12082010 (įsigytas 2015-06-18, vertė 999 Eur ir 2015-11-23, vertė 510 Eur), vejapjovei ir dulkių siurbliui suteiktas tas pats inventorinis numeris – 12093003. Įstaiga iš lėšų skirtų turtui įsigyti (ekonominės klasifikacijos 3 kodas) 2015 m. gruodžio 7 d. pavedimu Nr. 898 apmokėjo 1.386 Eur pagal pateiktą sąskaitą, tačiau ilgalaikio turto sąskaitoje apskaitė turto už 1.268 Eur (televizorius ir video kamera). Šiuos ilgalaikio turto vienetus apskaitė netinkamoje turto grupėje (Kompiuterinė technika), nustatė neteisingus (4 m.) nusidėvėjimo normatyvus.	Atsižvelgta.
8.20.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7 punkto nuostatomis, kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms priskiriamos lėšos gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas. Audito metu nustatyta, kad per 2015 m. sausio-spalio mėn. gauta 6.628 Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervadė į Savivaldybės Finansų skyrių, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.	Atsižvelgta.
9	<i>Dėl sporto klubams ir programoms skirtų lėšų panaudojimo</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2015-12-08 Nr. KS-69 (Sporto mokyklai) Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-08 Nr. KS-19 (Administracijai)	
9.1.	Sporto klubai nesudaro detalių programų sąmatų, atsiskaito ne pagal detalias biudžeto vykdymo ataskaitas, nesivadovauta Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 61 punkto nuostatomis.	2016 m. kovo mėn. pakeista sporto klubų finansavimo tvarka
9.2.	Lėšos mokyklos nuostatuose numatyta tiesioginei funkcijai vykdyti skiriamos iš dviejų finansavimo šaltinių.	2016 m. kovo mėn. pakeista sporto klubų finansavimo tvarka
9.3.	Pastebėjimai dėl maistpinigių mokėjimo. SK Rankininkas. Sporto klubas nesivadovavo LRV nutarimo „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių patvirtinimo“ (1997-06-05 Nr. 561) nuostatomis, ir už treniruotes (ne sporto renginį) treneriui ir 3 sportininkams mokėjo maistpinigius. Pagal Kūno kultūros ir sporto įstatymo 1 straipsnį, sporto renginys - kūno kultūros, sporto propagavimo, žmonių ugdymo, jų gebėjimų rodymo priemonė: sporto rungtynės, varžybos, žaidynės, šventė, konferencija, konkursas, vakaras, paroda, susitikimas. Maistpinigiai SK „Rankininkas“ treneriui už treniruotes po 25 Lt per dieną buvo mokami neteisėtai. Per 2013 m. rugsėjo - gruodžio mėn. išmokėta 1.150 Lt. 2014 metais treneriui ir 3 sportininkams buvo mokama už treniruotes po 35 Lt per dieną. Per 2014 m. spalio - gruodžio mėn. išmokėta 6.075 Lt. 2015 metais treneriui ir 3 sportininkams buvo mokama už treniruotes po 10 Eur per dieną. 2015 m. sausio - kovo, rugsėjo mėn. išmokėta – 2.189 Eur.	Atsižvelgta
9.4.	Pastebėjimai dėl transporto išlaidų. SK Rankininkas, vykdamas į varžybas, transporto paslaugas pirkė iš Sporto mokyklos. Mokesčiui už transporto paslaugas apskaičiuoti nesivadovauta sutartyje nustatytu apskaičiavimu už paslaugą, t.y. apmokama pagal spidometro parodymus bei taikant Tarybos	Atsižvelgta. Sporto mokykla patikslino įsakymus

	sprendimu patvirtintus įkainius (0,45 Eur/km arba 0,64 Eur/km). Pasvalio sporto mokykla išrašydama sąskaitas- faktūras už transporto paslaugas nurodė mažesnę negu pagal kelionės lapus nuvažiuotų kilometrų skaičių ir pritaikė Tarybos patvirtintus įkainius. SK Rankininkas už transporto paslaugas apmokėdavo ne faktiškai nuvažiuotus kilometrus pagal patvirtintus įkainius, o tik už kuro sąnaudas. 2015 metais SK Rankininkas už transporto paslaugas Sporto mokyklai nesumokėjo 1014,95 Eur, iš jų 176,15 Eur PVM.	
9.5.	Pastebėjimai dėl finansavimo sutarties nevykdymo. Finansavimo sutarties sudarytos su Pasvalio sporto mokykla dėl savivaldybės skirtų lėšų panaudojimo, 4, 8 punktuose numatyta, kad iš Savivaldybės biudžeto gautos lėšos gali būti naudojamos tik išlaidoms padarytoms nuo atitinkamų metų sausio 1 iki gruodžio 31 d, jei iki gruodžio 31 d. lėšų nepanaudojo, likusias lėšas privalo gražinti Pasvalio sporto mokyklai iki kitų metų sausio 5 d. Iš 2013 metais skirtų asignavimų SK Rankininkas už transporto paslaugas sumokėjo 3.000 Lt 2014 m. sausio 20 d. pagal 2014 m. sausio 7 d. sąskaitą – faktūrą neteisėtai, nesilaikė Finansavimo sutarties, šių lėšų negražino sporto mokyklai, o panaudojo ateinančių metų išlaidoms apmokėti.	<i>Neatsižvelgta. Lėšos negražintos</i>
9.6.	Pastebėjimai dėl dalyvavimo klubo veikloje pagrindinio darbo metu. SK Rankininkas treneris vyksta į varžybas, kurios vyksta darbo dienomis, jo darbo metu, tačiau nėra direktoriaus įsakymų dėl atostogų (kasmetinių ar nemokamų) suteikimo. Pagrindinio darbo metu 2015 m. sausio 13 d. (Klaipėda) darbuotojas vyko į varžybas, kaip SK Rankininkas treneris, jam buvo mokami maistpinigiai po 10 Eur per dieną. 2015 m. gegužės 26 d. vyko į Lietuvos rankinio lygos uždarymą Alytuje. Darbo užmokestis už 2 nedirbtas darbo dienas išmokėtas neteisėtai, tuo padaryta žala savivaldybės biudžetui.	<i>Neatsižvelgta.</i>
9.7.	Pastebėjimai dėl ataskaitų teisingumo. 2014 metais SK Rankininkas skirta, pervesta ir panaudota 37.000 Lt, tačiau biudžeto vykdymo ataskaitoje (2014 m. gruodžio 31 d.) nurodyta 35.000 Lt.	<i>Atsižvelgta</i>
9.8.	Pastebėjimai dėl transporto išlaidų. SK Futbolo centras vykdamas į varžybas transporto paslaugas pirkė iš Sporto mokyklos. Mokesčiui už transporto paslaugas apskaičiuoti nesivadovauta sutartyje nustatyto apskaičiavimu už paslaugą, t.y. apmokama pagal spidometro parodymus bei taikant Tarybos sprendimu patvirtintus įkainius (0,45 Eur/km arba 0,64 Eur/km). Pasvalio sporto mokykla išrašydama sąskaitas- faktūras už transporto paslaugas nurodė nurodė mažesnę negu pagal kelionės lapus nuvažiuotų kilometrų skaičių ir pritaikė Tarybos patvirtintus įkainius. SK Futbolo centras už transporto paslaugas apmokėdavo ne faktiškai nuvažiuotus kilometrus pagal patvirtintus įkainius, o tik už kuro sąnaudas. 2015 metais SK Futbolo centras už transporto paslaugas Sporto mokyklai nesumokėjo 337,59 Eur, iš jų 58,59 Eur PVM.	<i>Atsižvelgta Sporto mokykla patikslino įsakymus</i>
9.9.	Pastebėjimai dėl dalyvavimo klubo veikloje pagrindinio darbo metu. SK Futbolo centras treneris važiavo į varžybas, kurios vyksta darbo dienomis, jo darbo metu, tačiau nėra direktoriaus įsakymų dėl atostogų (kasmetinių ar nemokamų) suteikimo. Pagrindinio darbo metu pedagogas vyko į varžybas, kaip SK Futbolo treneris, jam buvo mokami maistpinigiai po 10 Eur per dieną: 2015 m. sausio 19 d. (Rokiškis), vasario 12 d. (Kupiškis), gegužės 14 d., birželio 5 d. (Panevėžys). Darbo užmokestis už 4 nedirbtas darbo dienas išmokėtas neteisėtai, tuo padaryta žala savivaldybės biudžetui.	<i>Pateiktas paaiškinimas</i>
9.10.	Dėl lėšų pervedimo į asmeninę klubo vadovo sąskaitą. 2015 m. skirtos savivaldybės biudžeto lėšos į klubo sąskaitą pervestos balandžio mėn. SK Svalė vadovas lėšas 1.609,91 Eur pervedė į savo asmeninę sąskaitą birželio mėn. - 1.126,35 Eur, spalio mėn. - 483,56 Eur. 2014 m. skirtos savivaldybės biudžeto lėšas į klubo sąskaitą pervestos gegužės, liepos ir rugpjūčio mėn. SK Svalė vadovas 6.985 Lt į savo asmeninę sąskaitą pervedė rugsėjo mėn. 2013 metais skirtos savivaldybės biudžeto lėšos į klubo sąskaitą pervestos lapkričio mėn. SK Svalė vadovas tą patį mėn. 4.500 Lt pervedė į savo	<i>Nevertinome</i>

	asmeninę sąskaitą. <i>Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimas ne iš klubo sąskaitos, o pervedant į asmeninę klubo vadovo sąskaitą, neužtikrina skaidraus lėšų panaudojimo.</i>	
9.11.	Pastebėjimai dėl maistpinigių mokėjimo. Maistpinigiams panaudojo 37,8 proc. (590 Eur) per 2015 m devynis mėn.; 48,7 proc. (3.430 Lt) 2014 metais; 69,1 proc. (3.130 Lt) 2013 metais. 3.2.1. SK Svalė 2015 m. veikloje (čempionatuose, varžybose) dalyvavo 1-2 sportininkai, kuriems buvo mokami maistpinigiai po 10 Eur per dieną. Pagal pateiktus varžybų rezultatų dokumentus, viena sportininkė varžybose atstovavo du klubus, t.y. Vilniaus ir Pasvalio, todėl nėra žinoma, ar sportininkei maistpinigiai už tas pačias varžybas nėra išmokėti du kartus. 3.2.2. 2015 metais SK Svalė organizavo 2 mokomąsias sporto stovyklas (Pasvalyje ir Kupiškėje) pasirengimui varžyboms (gegužės mėn. – 14 dienų, birželio mėn. – 5 dienų) vienai ir tai pačiai sportininkei, už tas dienas išmokėti maistpinigiai po 10 Eur dienai. 2014 m. sausio mėn. SK Svalė pasirengimui varžyboms organizavo vieną 10 dienų mokomąją sporto stovyklą Pasvalyje. Sportininkams išmokėta po 35 Lt maistpinigių už kiekvieną dieną (viso 2.100 Lt 6 sportininkams), nors varžybose vasario 1, 21, 22 d. dalyvavo tik 3 sportininkai. Trys sportininkai, kuriems už pasirengimo varžyboms sporto stovyklą išmokėta 1.050 Lt maistpinigių 2014 metais varžybose nedalyvavo. 2013 m. balandžio mėn. SK Svalė pasirengimui varžyboms organizavo vieną 10 dienų mokomąją sporto stovyklą Pasvalyje. Sportininkams išmokėta po 20 ir 35 Lt maistpinigių už kiekvieną dieną (viso 1.800 Lt 6 sportininkams), nors varžybose gegužės 31 - birželio 1 d., birželio 12-13 d. dalyvavo tik 1, 2 arba 3 sportininkai, kurie buvo rengiami sporto stovykloje. Trys sportininkai, kuriems už pasirengimo varžyboms sporto stovyklą išmokėta 750 Lt maistpinigių, 2013 metais varžybose nedalyvavo. <i>Pastebėjimas. Manoma, kad sporto klubo rėmimas, kai jo veikloje dalyvauja 1 sportininkas ir savivaldybės biudžeto lėšos panaudojamos 1 sportininko ir trenerio maistpinigių, nakvynės ir transporto išlaidoms padengti ir stovyklų organizavimas ir maistpinigių išmokėjimas sportininkams, kurie nedalyvauja varžybose yra netikslingas ir nepagrįstas.</i>	Nevertinome
9.12.	Pastebėjimai dėl dalyvavimo klubo veikloje pagrindinio darbo metu SK Svalė treneris vyksta į varžybas, kurios vyksta darbo dienomis, jo darbo metu, tačiau nėra direktoriaus įsakymų dėl atostogų (kasmetinių ar nemokamų) suteikimo. Sporto mokyklos pedagogui K.M. kasmetinės mokamos 56 kalendorinių dienų atostogos suteiktos nuo 2015 m. birželio 29 d. iki 2015 m. rugpjūčio 25 d. Pagrindinio darbo metu pedagogas vyko į varžybas, kaip SK Svalė treneris, jam buvo mokami maistpinigiai po 10 Eur per dieną. Darbo užmokestis už 9 nedirbtas darbo dienas išmokėtas neteisėtai, tuo padaryta žala savivaldybės biudžetui: 2015 m. birželio 4, 5, 6 d. vyko į Lietuvos LAF taurės ir sporto klubų taurės varžybas Kaune. 2015 m. birželio 16,17,18 d. vyko į Sudūvos tarptautinės lengvosios atletikos varžybas Marijampolėje. 2015 m. birželio 22, 23, 24, 25, 26 d. vyko į Kupiškį į sporto stovyklą.	Neatsižvelgta
9.13.	Pastebėjimai dėl ataskaitų teisingumo. SK Svalė biudžeto vykdymo ataskaitoje (2015 m. rugsėjo 30 d.) nurodė 1.615 Eur kasinių išlaidų, nors išlaidas pateisinančių dokumentų už 54 Eur nepateikė.	Neatsižvelgta
9.14.	Pastebėjimai dėl išlaidų aprangai pagrįstumo. SK Svalė 2014 metais išlaidoms aprangai panaudojo 13,3 proc. (929 Lt) asignavimų. Už šias lėšas įsigyta 2 sportinės kelnės, 2 švarkai ir 1 suknelė. <i>Pastebėjimas. Abejojame, lėšų panaudojimo aprangai įsigyti pagrįstumu.</i>	Nevertinta
9.15.	Pastebėjimai dėl maistpinigių mokėjimo. Šachmatų klubas maistpinigių išmoka vienam ir tam pačiam asmeniui, t.y. klubo vadovui, kuris teikia	Nevertinta

	paraišką lėšoms skirti, atsiskaito už panaudotas lėšas ir teisėjauja varžybų metu.	
9.16.	Dėl lėšų pervedimo į kitą klubo sąskaitą. SK Svalia 2013 metais nepateikė pateisiančių dokumentų 239 Lt, o šias lėšas metų pabaigoje pervedė į kitą klubo sąskaitą.	<i>Neatsižvelgta</i>
9.17.	Dėl finansavimo sutarties nevykdymo. SK Ryklis 2013 metais buvo skirta 6.000 Lt savivaldybės biudžeto asignavimų, iš kurių 2.387 Lt panaudojo 2012 metais padarytų išlaidų apmokėjimui, 2014 metais iš 2.000 Lt skirtų asignavimų, 392 Lt skirtų lėšų panaudojo 2013 metais padarytų išlaidų apmokėjimui. Lėšos panaudotos nesilaikant finansavimo sutarties 4,8 punktų reikalavimų.	<i>Nevertinta</i>
9.18.	Pastebėjimai dėl išlaidų aprangai pagrįstumo. SK Ryklis 2013 metais iš savivaldybės biudžeto lėšų išigijo 1 porą sportinių batelių už 194 Lt, o 2014 m. – vieną striukę už 240 Lt. Pastebėjimas. <i>Kelia abejonių išlaidų aprangai pagrįstumas, kadangi rankinio klubą sudaro komanda, o ne vienas asmuo.</i>	<i>Nevertinta</i>
9.19.	Pastebėjimai dėl išlaidų prizams ir dovanoms pagrįstumo. SK Clarus nemažai lėšų panaudoja prizams ir dovanoms, išigyjant dovanų čekius. 2014 metais išgyta dovanų čekių už 170 Lt, 2013 metais – 680 Lt. Pastebėjimas. <i>Klubas nemažai lėšų panaudoja prizams ir dovanoms, išigyjant dovanų čekius. Rekomenduojame, lėšų panaudojimo skaidrumui užtikrinti, dovanų, prizų įteikimą pagrįsti, asmenų gavusių dovanas ir prizus parašais.</i>	<i>Atsižvelgta</i>
9.20.	Pastebėjimai dėl dalyvavimo klubo veikloje pagrindinio darbo metu SK Boksinkininkas treneriai vyksta į varžybas, kurios vyksta darbo dienomis, jų darbo metu, tačiau nėra direktoriaus įsakymų dėl atostogų (kasmetinių ar nemokamų) suteikimo Pagrindinio darbo metu darbuotojai vyko į varžybas, kaip SK Boksinkininkas treneriai, jiems buvo mokami maistpinigiai po 10 Eur per dieną. Darbo užmokestis už 7 nedirbtas darbo dienas išmokėtas neteisėtai, tuo padaryta žala savivaldybės biudžetui: 2015 m. sausio 23 d. vyko į varžybas Kėdainiuose; 2015 n. vasario 27 d. vyko į varžybas Latvijoje ir Tauragėje; 2015 m. balandžio 24 d. vyko į varžybas Kretingoje; 2015 m. gegužės 7, 8 d. vyko į varžybas Klaipėdoje; 2015 m. gegužės 28 d. vyko į varžybas Kaune;	<i>Pateiktas paaiškinimas ir tarnybiniai pranešimai dėl išvykimo į komandiruotę</i>
Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-01 Nr. KS-17 (Sporto mokyklai) Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-08 Nr. KS-19 (Administracijai) Sporto klubų vadovų pateikti pasiaiškinimai 2016-03-04 Nr. SR-14-1.14		
9.21.	Vadovaujantis Sporto klubų, visuomeninių sporto organizacijų ir programų rėmimo nuostatų (toliau – Rėmimo nuostatai) 25 punktu, sporto organizacijos, finansuotos savivaldybės biudžeto lėšomis, veiklos ataskaitas pateikia švietimo ir sporto skyriui kasmet iki sausio 5 d. pagal pateiktą formą. Visi sporto klubai pateikė metines veiklos ataskaitas, tačiau nesant gavimo registracijos datos negalime patvirtinti ar jos pateiktos laiku. Sporto klubų (išskyrus SK Rankininkas ir Seniukai) veiklos ataskaitos užpildytos nepilnai pagal pateiktą formą: nenurodyti kiti klubo finansavimo šaltiniai, nepateikta detali išlaidas pagrindžianti informacija, nepateiktas projektų rezultatų įvertinimas ir kt. Nesant pilnai atskleistos informacijos Visuomeninei sporto tarybai neįmanoma įvertinti projekto pasiektų tikslų ir uždavinių, lėšų panaudojimo pagrįstumo skiriant lėšas ateinantiems metams. SK Lėvuo veiklos ataskaitoje nurodė dalyvavimą varžybose pagal Sporto mokyklos programas (Jaunučių, Moksleivių žaidynės), ne kaip sporto klubas. Įvertinus sporto klubo patirtas išlaidas ir pateiktus dokumentus, galime teigti, kad klubas nedalyvavo varžybose, o skirtas lėšas (1.950 Eur) panaudojo atsargų ir aprangos įsigijimui. Veiklos ataskaita nesusieta su lėšų panaudojimu. Vadovaujantis Rėmimo nuostatų 19 punktu, sporto organizacijos privalo	<i>Nevertinta</i>

	sudaryti programos sąmatą. Sporto klubai, teikdami paraiškas lėšoms, gauti numato kokioms išlaidoms planuoja panaudoti skirtas lėšas. Kadangi planuojamas lėšų poreikis tenkinamas tik iš dalies o skirtoms lėšoms sudaryta ir patvirtinta sąmata nėra detali pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją, todėl nėra aišku kokioms išlaidoms turi būti naudojamos lėšos. Negalime įvertinti, sporto klubų lėšų panaudojimo pagal išlaidų rūšis pagrįstumo.	
9.22.	Vadovaujantis Rėmimo nuostatų 21 punktu, sporto organizacijos, gavusios finansavimą, turi vykdyti išlaidų apskaitą ir atsiskaityti už gautų lėšų panaudojimą Pasvalio sporto mokyklai, pateikdamos biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitas pagal nustatytą formą. Taip pat pateikti buhalterinių dokumentų kopijas (banko išrašai apie atliktas finansines operacijas, sąskaitos faktūros, maistpinigių išmokėjimo žiniaraščiai). Rėmimo nuostatuose nėra numatyta kartu su biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitomis pateikti išlaidas pateisiančių dokumentų suvestinę, tuo apsunkinamas Sporto mokyklos, atsakingos už teisėtą, ekonomišką, efektyvų, rezultatyvų lėšų panaudojimą, kontrolės vykdymas.	2016 m. kovo mėn. pakeista sporto klubų finansavimo tvarka
9.23.	VšĮ SSK lėšos skirtos nesivadovaujant Rėmimo nuostatuose numatyta paraiškų teikimo, svarstymo, vertinimo tvarka. VšĮ SSK neteikė paraiškos lėšoms gauti, nepateikė veiklos ataskaitos už 2015 metus.	Atsižvelgta
9.24.	Dviračių klubas Svalia. 2015 m. savivaldybės skirtų 1.000 Eur asignavimų panaudojo stogo skersinių, dviračių laikiklių, atsarginių dalių įsigijimui. Atkreipiame dėmesį, kad 500 Eur savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo pagrindimui pateikta 2015 m. vasario 3 d. sąskaita 579,24 Eur sumai. Tačiau ši sąskaita apmokėta ne iš savivaldybės biudžeto lėšų, o už 2014 m. lapkričio mėn. gautą dovanų čekį 2.000 Lt. Todėl šis dokumentas negali būti pripažintas išlaidas pateisiančiu dokumentu.	Nevertinta
	Rekomendacijos teiktos Administracijai Kontrolės ir audito tarnybos raštas 2016-03-08 Nr. KS-19	
9.25.	Siekiant užtikrinti sporto klubams skirtų Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, keisti sporto klubų finansavimo tvarkos aprašą, papildomai numatant:	Atsižvelgta. 2016 m. kovo mėn. pakeista sporto klubų finansavimo tvarka
9.26.	– tvirtinti detalias biudžeto lėšų paskirstymo pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją sąmatas;	
9.27.	– kartu su biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitomis pateikti išlaidas pateisiančius dokumentus ir jų suvestinę.	
9.28.	Siekiant užtikrinti savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo skaidrumą, siūlome apsvarstyti galimybę, sporto klubams naudojant savivaldybės biudžeto lėšas, atsiskaitymus vykdyti tik negrynaisiais pinigais.	
9.29.	Sporto mokyklos nuostatuose nustatytai tiesioginei funkcijai vykdyti (rengia ir įgyvendina jaunimo ir suaugusiųjų sporto plėtros programas) asignavimus numatyti tvirtinant metinį Savivaldybės biudžetą.	
10.	Kelių priežiūros ir plėtros programa	
	Kontrolės ir audito tarnybos 2015-08-27 raštas Nr. KS-51 Administracijos 2015-11-24 raštas Nr. ARB-2416	
10.1.	Savivaldybėje nepatvirtinta Vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto), priežiūros ir saugaus eismo sąlygas užtikrinančių darbų objektų atrankos, sąrašų tvirtinimo, lėšų paskirstymo ir panaudojimo tvarka. Tokios tvarkos reikalauja ir Sutarties 4.2 ir 4.3 punktai.	Atsižvelgta
10.2.	2015 metų objektų sąrašas, suderintas su Lietuvos Respublikos Kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, nepatvirtintas Savivaldybės tarybos	Neatsižvelgta
10.3.	Savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. T1-44 patvirtintame (papildymas 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T1-37) Pasvalio rajono vietinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programos 2014–2016 metų objektų sąraše (toliau- 2014-2016 m. objektų sąrašas) nurodytos	x

	kelių ir gatvių remonto darbų rūšys skiriasi nuo nurodytų Sutartimi suderintame objektų sąraše. Rūtų gatvės šaligatvių remontas, Vyšnių gatvės šaligatvių remontas, Gėlių gatvės šaligatvių remontas, įvažiavimo į Vilniaus gatvės namų Nr. 57A ir 59 kiemus viršutinio dangos sluoksnio atstatymo darbai, Kelio Pajiešmeniai-Žabynė remontas, Valakėlių kaimo Draugystės gatvės viršutinio dangos sluoksnio atstatymas, kelio Jurgėnai – Pajstriečiai remontas ir t.t. Savivaldybės tarybos sprendime nurodyta – <i>einamasis remontas</i>, o Sutartimi suderintame objektų sąraše – <i>kapitalinis remontas</i>. Iš kapitaliniam remontui skirtų 428,240 Eur, 2014-2016 m. objektų sąraše nurodyta, kad tik Vaškų miestelio Vilniaus gatvės viršutinio dangos sluoksnio atstatymui reikalingas kapitalinis remontas, kuriam Sutartimi suderintame objektų sąraše numatyta 28 509 Eur ir pėsčiųjų tako įrengimas prie kelio Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys nuo Paberžėlių gatvės iki Pasvalio miesto ribos, kuriam Sutartimi suderintame objektų sąraše numatyta 31 177 Eur.	
10.4.	Sutartimi suderintame objektų sąraše nurodyti objektai (Iškiliųjų pėsčiųjų perėjų ir jų apšvietimo įrengimas Vilniaus g. prie Svalios pagrindinės mokyklos ir Taikos g. prie Pasvalio Sporto mokyklos; 5 objektai, kur bus atliekami projektavimo ir ekspertizės darbai; pralaidos įrengimas kelyje Kiemeliai-Ličiūnai) 2014-2016 m. objektų sąraše nepatvirtinti.	x
10.5.	Savivaldybės administracijos apskaitoje nėra apskaitytų objektų (kelių, gatvių, šaligatvių ir t.t.), kuriems pagal Sutartimi suderintą objektų sąrašą skirtas finansavimas kapitaliniam ir einamajam remontui.	atsižvelgta
10.6.	Iki šiol Savivaldybės taryba nėra patvirtinusi Vietinės reikšmės kelių sąrašo.	atsižvelgta
	Kontrolės ir audito tarnybos 2016-01-13 raštas Nr. KS-2 Administracijos 2016-02-11 raštas Nr. ARB-285	
10.7.	Savivaldybės taryba seniūnijoms nepaskirstė 2015 metais Savivaldybei skirtų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, nesivadovauta Aprašo 8.2 punktu.	x
10.8.	Savivaldybės taryba nepatvirtino trijų metų Kelių priežiūros ir plėtros programos, nesivadovauta Aprašo 7 punktu	Atsižvelgta iš dalies
10.9.	Apraše nenustatyta vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto), priežiūros ir saugaus eismo sąlygas užtikrinančių darbų objektų atrankos tvarka ir kriterijai, todėl neaišku kaip atrenkami Kelių programos lėšomis finansuojami objektai.	atsižvelgta
10.10.	Tarybos patvirtintame 2014-2016 m. objektų sąraše numatyta darbų apimtis 2015 metais nebuvo patikslinta, neįvertinti kelių būklės pokyčiai ir plėtros poreikiai. Savivaldybėje nėra apibendrintos ir patikimos informacijos apie valdomus vietinės reikšmės kelius, jų būklę, neatlikta šių kelių inventorizacija ir teisinis registravimas, nesukurta vietinės reikšmės kelių būklės stebėsenos sistema.	X Planuojama ateityje įgyvendinti
10.11.	Neaišku, pagal kokius kriterijus atrinkti 2015 metais Kelių programos lėšomis finansuojami objektai. Sudarant Objektų sąrašą Kelių direkcijai įtraukti ir finansuoti penki objektai, nepatvirtinti Tarybos patvirtintame 2014-2016 metų objektų sąraše.	x
10.12.	Objektų sąraše Kelių direkcijai devynių objektų atliekamų darbų pobūdis skiriasi nuo nurodytų Tarybos patvirtintame 2014-2016 metų objektų sąraše	x
10.13.	Rangos darbų sutartis dėl Vaškų miestelio Vilniaus g. kapitalinio remonto pasirašyta anksčiau, negu Savivaldybės taryba šį objektą įtraukė į 2014-2016 metų objektų sąrašą.	x
10.14.	Pasvalio miesto seniūnijoje atlikti gatvių išdaužų užtaisymo darbai nedetalizuoti pagal gatves nei sutartyje, nei atliktų darbų aktuose, nederinti su seniūnu.	Bus atsižvelgta 2016 m.
10.15.	Nei darbų pirkimo dokumentuose, nei su rangovu sudarytose sutartyse nedetalizuota darbų apimtis pagal seniūnijas	Bus atsižvelgta 2016 m.
10.16.	Seniūnijose atliktų darbų aktai nederinti su seniūnais. Pagal sutartis ir pateiktus atliktų darbų aktus negalima nustatyti, atskirose seniūnijoje atliktų	Bus atsižvelgta 2016 m.

	darbų apimčių.	
10.17.	Nėra duomenų apie tai, kad seniūnijose atliekami kelių priežiūros (greideriavimo) darbai buvo derinti su seniūnais. Pagal pateiktus darbų atlikimo aktus negalima nustatyti atskirose seniūnijose atliktų kelių priežiūros darbų apimčių. Atliktų darbų aktų seniūnai nepasirašė	Bus atsižvelgta 2016 m.
10.18.	Seniūnijose atliktų kelių priežiūros darbų aktai (žvyravimo, dulkėjimo mažinimo) nederinti su seniūnais	Bus atsižvelgta 2016 m.
10.19.	Sutartis dėl vietinės reikšmės kelių inventorizacijos paslaugų, kurioje nenurodyta darbų apimtis, buvo pasirašyta su UAB „Pasvalio melioracija“, nors darbus atliko ir inžinerinių geodezinių tyrinėjimų technines ataskaitas pateikė A. Baikos įmonė savininkas. Neaišku, kodėl Savivaldybės administracija pasiūlymą atlikti inventorizacijos paslaugas pateikė ne tiesiogiai A. Baikos įmonei, o per tarpininką	x
10.20.	Sutartis dėl pralaidos įrengimo kelyje Nr. Ps-057 Kiemeliai-Ličiūnai su rangovu sudaryta 97,66 Eur didesnei sumai, negu numatytos finansavimo lėšos. Rangos sutartis pasirašyta, atliktų darbų aktas ir sąskaita-faktūra pateikti tą pačią dieną - 2015 m. gruodžio 17 d	x
10.21.	Naujo infrastruktūros objekto – pralaidos įrengimas turėjo būti finansuojamas ne iš einamojo remonto, bet iš kapitalui formuoti skirtų lėšų. Sukurtas turtas turėjo būti apskaitytas kaip atskiras ilgalaikio turto vienetas	atsižvelgta
10.22.	Savivaldybė su rangovu pasirašė kapitalinio remonto darbų sutartį neužsitikrinsi, kad bus skirtas reikalingas finansavimas. Sutartyje netiksliai apibrėžtas sutarties dalykas, nenurodyta, kad perkami ne tik kapitalinio remonto, bet ir projektavimo darbai. Projektavimo darbai 7 356 Eur apmokėti ne iš tikslinių projektui skirtų lėšų	x
10.23.	Sutartyje su rangovu nepilnai neatskleista darbų apimtis. Likusiai nepanaudotai tikslinių lėšų sumai su tuo pačiu rangovu buvo sudaryta antra sutartis	x
11.	<i>Darbo užmokesčio planavimas ir naudojimas Savivaldybėje</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos 2016-03-10 raštas Nr. KS-20 Savivaldybės administracijai	Administracija atsakymo nepateikė
11.1.	Savivaldybės administracijos direktorius nėra nustatęs priedų ir priemonių, nurodytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokesį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodikos (toliau-Metodika) 8.2, 8.3 ir 9 punktuose dydžių, nesivadovauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 280 2.4 punktu.	
11.2.	Savivaldybės įstaigos darbuotojų darbo užmokesčio poreikį planavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokesį. Planuojant darbo užmokesčio fondą 2015 metams, nesivadovauta Metodika, o Finansų skyrius, priimdamas iš įstaigų programų sąmatų 2015 metams projektus, jų tinkamai neįvertino.	
11.3.	Asignavimų valdytojai neužimtiems etatams skirtus Savivaldybės biudžeto asignavimus panaudoja skirdami priedus ir priemokas kitiems darbuotojams ir nesiekia juose įdarbinti darbuotojų, todėl kelia abejonių ilgą laiką neužimtų etatų reikalingumas įstaigose	
11.4.	2015 m. gruodžio 31 d. savivaldybėje yra 39,97 neužimti etatai. Daugiausia neužimtų etatų metų pabaigoje buvo: Savivaldybės administracijoje – 11, Pasvalio kultūros centre – 4,05, Grūžių vaikų globos namuose – 2,7, Pasvalio sporto mokykloje- 2,25, Pasvalio visuomenės sveikatos biure – 2,2.	
11.5.	Asignavimų valdytojai neužimtiems etatams skirtus darbo užmokesčio asignavimus panaudoja kitiems darbuotojams skirdami priedus ir priemokas,	

	o ne įdarbina darbuotojus. Kelia abejonių ilgą laiką neužimtų etatų reikalingumas įstaigose.	
11.6.	2015 metais Savivaldybės biudžetinėse įstaigose priskaičiuota: 917,9 tūkst. Eur priemonių, iš jų: • 385,2 tūkst. Eur už pasiruošimą pamokoms; • 144,4 tūkst. Eur už vadovavimą klasei; • 119,8 tūkst. Eur už kitus darbus; • 83,4 tūkst. Eur už darbų tikrinimą. • 185,1 tūkst. Eur už laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą bei papildomų funkcijų vykdymą. 279,35 tūkst. Eur priedų: • 116,97 tūkst. Eur priedų valstybės tarnautojams už kvalifikacines klases; • 81,69 tūkst. Eur priedų valstybės tarnautojams už valstybės tarnybos stažą; • 80,69 tūkst. Eur kitų priedų.	
11.7.	Dešimt Savivaldybės įstaigų pateikė neteisingus duomenis apie išmokėtus priedus ir priemokas Ataskaitoje apie išlaidas darbuotojų, išlaikomų iš biudžeto, darbo užmokesčiui 2015 m. gruodžio 31 d. (forma B-10) (toliau – Ataskaita B-10). Devynios įstaigos Ataskaitoje B-10 neparodė 7,7 tūkst. Eur išmokėtų priedų, o Savivaldybės administracija parodė 3,2 tūkst. Eur daugiau, negu išmokėjo.	
11.8.	Du asignavimų valdytojai paskyrė 5,8 tūkst. Eur priemonių už papildomus darbus ir laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą, jų nustatyta tvarka nesuderinę su Administracijos direktoriumi, o Pasvalio krašto muziejus – 4,4 tūkst. Eur priemonių skyrimą suderino su Administracijos direktoriaus pavaduotoju ne nustatyta tvarka, bet uždedant derinimo vizą ant pasirašyto įsakymo. Nesivadovauta Administracijos direktoriaus įsakymu „Dėl vienkartinį piniginių išmokų, priedų, priemonių, materialinių pašalpų paskyrimo“. Atkreipiame dėmesį, kad Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijoje buvo mokamos iki 100 proc. dydžio priemonės už atostogaujančių darbuotojų (valytojų) pavadavimą mokinių vasaros atostogų metu.	
11.9.	Atkreipiame dėmesį, kad vienkartinį piniginių išmokų, priedų, priemonių, materialinių pašalpų paskyrimą su Administracijos direktoriumi įpareigotos derinti tik biudžetinės įstaigos, bet neįpareigoti seniūnai, todėl jie skiriamų piniginių išmokų ir nederino. Manytume, kad seniūnai, būdami asignavimų valdytojai, taip pat turėtų derinti skiriamas vienkartinės pinigines išmokas, priedus ir priemokas. Seniūnijose 2015 metais išmokėta 41,2 tūkst. Eur priemonių, 14,5 tūkst. Eur priedų ir 4,4 tūkst. Eur vienkartinį išmokų.	
11.10.	Savivaldybės administracija, Grūžių vaikų globos namai, Pasvalio sporto mokykla, Pasvalio lopšelis-darželis „Eglutė“ paskyrė priedus už aukštą kvalifikaciją ir priemokas už papildomus darbus darbuotojams 2015 m. sausio mėn. pradžioje, dar nepatvirtinus Savivaldybės biudžeto, t.y. dar nežinodami, kiek įstaigoms Savivaldybės taryba skirs asignavimų. Kai kurių paskirtų priedų ir priemonių pagrįstumas kelia abejonių.	
11.11.	Pasvalio sporto mokykloje teikiamų paslaugų pajamos sudaro apie 36 proc. visų skirtų asignavimų. Išlaidos darbo užmokesčiui iš teikiamų paslaugų sudaro tik 10 proc. visų asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui. Įstaigoje tik 7 darbuotojų (kavinės) darbo užmokestis mokamas iš teikiamų paslaugų lėšų. Atsižvelgiant į teikiamų paslaugų pajamų dydį, darbuotojų teikiančių paslaugas skaičių, manome, kad tikslinga didinti išlaidas darbo užmokesčiui iš teikiamų paslaugų pajamų.	
11.12.	Pasvalio krašto muziejus, Joniškėlio miesto seniūnija, Pasvalio Petro Vileišio gimnazija, Namišių seniūnija, Pumpėnų gimnazija ir Švietimo pagalbos tarnyba visus iš teikiamų paslaugų lėšų skirtus asignavimus panaudojo priemonėms. Pasvalio sporto mokykla iš 35,3 tūkst. Eur, skirtų darbo užmokesčiui 5,7 tūkst. Eur išleido priedams ir priemonėms, Saločių seniūnija iš paskirtų 8,8 tūkst. Eur priemonėms išleido 2,5 tūkst. Eur, Vaškų seniūnija –	

	iš 6,5 tūkst. Eur priemokoms panaudojo 1,3 tūkst. Eur, Joniškėlio apylinkių seniūnija iš skirtų 1,5 tūkst. Eur priemokoms išleido 1,0 tūkst. Eur, Visuomenės sveikatos biuras iš priskaičiuotų 1,5 tūkst. Eur priemokoms išleido 0,7 tūkst. Eur. Kiti asignavimų valdytojai priemokoms skyrė labai nedidelę dalį darbo užmokesčiui patvirtintų asignavimų iš teikiamų paslaugų	
11.13.	2015 metais iš 39 asignavimų valdytojų vienkartinės pinigines skatinamąsias išmokas mokėjo 13 ir išleido 33,2 tūkst. Eur	
11.14.	Visos įstaigos, išskyrus Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems, išmokėtų vienkartinių piniginių išmokų neparodė Ataskaitoje B-10.	
11.15.	Paslaugų ir užimtumo centras pagyvenusiems ir neįgaliesiems išmokėtas vienkartinės pinigines išmokas (0,7 tūkst. Eur) apskaitė išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.7.3. „Socialinės išmokos (pašalpos)“, o turėjo būti apskaitytos straipsnyje 2.1.1. „Darbo užmokestis“. Nesivadovauta Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsniu ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija	
11.16.	Šv. Kalėdų proga išmokėtos vienkartinės piniginės išmokos Daujėnų pagrindinėje mokykloje su administracijos direktoriumi suderintos ne įsakyme nustatyta tvarka, bet ant jau pasirašyto Mokyklos direktoriaus įsakymo uždedant suderinimo žymas, o Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos ir Visuomenės sveikatos biuro vienkartinės išmokos, tų įstaigų vadovų teigimu, buvo gautas Administracijos direktoriaus žodinis suderinimas.	
11.17.	Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą. 6 straipsnio 1 punktas nustato, kad asignavimų sumos išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui yra maksimalios. Keturi asignavimų valdytojai viršijo jiems 2015 metams patvirtintus asignavimus darbo užmokesčiui 1,9 tūkst. Eur, tuo pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.	
11.18.	Savivaldybės taryba 2014 m. gruodžio 19 d. patvirtino Pasvalio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų priedų prie tarnybinių atlyginimų nustatymo ir skatinimo tvarkos aprašą. 2015 metais pasikeitus Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis dėl įstaigų vadovų personalo valdymo, minėtas aprašas tikslintinas.	
11.19.	Joniškėlio miesto, Krinčino ir Pušaloto seniūnijose darbuotojams išmokėta 2,5 tūkst. Eur materialinių pašalpų, kurios apskaitytos Klasifikacijos straipsnyje 2.1.1. „Darbo užmokestis“, o turėjo būti apskaitytos straipsnyje 2.7.3. „Socialinės išmokos (pašalpos)“.	
12	<i>Biudžetinių įstaigų veiklos pajamų apskaitos atitiktis teisės aktų reikalavimams</i>	
	Kontrolės ir audito tarnybos 2016-02-90 raštas Nr. KS-11 Savivaldybės administracijai Administracijos 2016-03-16 raštas Nr. ARB-504	
12.1.	Nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujai gautų pajamų iš biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas tvarkai, nepatikslingos Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės	<i>Atsižvelgta</i>
12.2.	Savivaldybės biudžetinės įstaigos 2015 metais nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7 punktu, nes į Savivaldybės biudžetą pervedė iš kitų biudžetinių įstaigų už teikiamas paslaugas gautas pajamas. 2015 metų Savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai nepagrįstai padidinti 130,8 tūkst. Eur	<i>Atsižvelgta</i>
12.3.	Beveik pusę iš kitų biudžetinių įstaigų už teikiamas paslaugas pajamų gavo	<i>Atsižvelgta</i>

	Savivaldybės administracija su seniūnijomis – 60,1 tūkst. Eur (be PVM), iš jų: Saločių seniūnija – 29 tūkst. Eur, Vaškų seniūnija – 18,5 tūkst. Eur; Krinčino seniūnija – 9,6 tūkst. Eur. Minėtos seniūnijos vykdo jų veiklos nuostatuose nenumatytą licencijuojamą veiklą – teikia šildymo paslaugą juridiniams ir fiziniams asmenims. Saločių seniūnija gavo pajamas už Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos šildymą, Krinčino seniūnija – už Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinės mokyklos šildymą, Vaškų seniūnija – už Vaškų gimnazijos ir Grūžių vaikų globos namų šildymą	
12.4.	Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse neregamentuota lėšų, gautų pardavus nereikalingą arba netinkamą (negalimą) naudoti savivaldybės turtą, pervedimo į Savivaldybės biudžetą tvarka. Biudžetinės įstaigos gautas pajamas už parduotą turtą 2015 metais pervedė į Valstybinės mokesčių inspekcijos surenkamąją sąskaitą	<i>Neatsižvelgta</i>
12.5.	Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją telefonų, interneto, faksų ir kitų ryšių priemonių paslaugų išlaidos priskiriamos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniui 2.2.1.1.1.05. „Ryšių paslaugos“. Atkreipiame dėmesį, kad rajono švietimo įstaigos, planuodamos mokinio krepšelio lėšas ir apskaitydamos išlaidas nesivadovauja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją ir interneto išlaidas apskaito išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnyje 2.2.1.1.1.30. „Kitos paslaugos“.	<i>Nevertinome</i>
12.6.	Krinčino, Saločių, Vaškų, Namišių, Joniškėlio apylinkių ir miesto seniūnijos vykdo jų veiklos nuostatuose nenumatytą veiklą: atlieka seniūnijos teritorijoje esančių gimnazijų ir pagrindinių mokyklų skyrių (pradinių mokyklų, dienos centrų), Pasvalio kultūros centro ir Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos padalinių ūkinio aptarnavimo funkcijas	<i>Atsižvelgta</i>
12.7.	Visų kaimiškų seniūnijų teritorijose esančių gimnazijų ir pagrindinių mokyklų pradinio ugdymo skyrių ūkinio aptarnavimo funkcijas vykdo seniūnijos, išskyrus Mikoliškio pradinio ugdymo skyrių. Šio skyriaus ūkinį aptarnavimą vykdo Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams teigimu, balanse apskaityti - traktoriaus T-25, traktoriaus priekaba Gimnazijai reikalingi ir naudojami būtent Mikoliškio pradinio ugdymo skyriaus ūkiniui aptarnavimui. Technika naudojama neracionaliai. Manytume, kad būtų tikslinga šio skyriaus ūkinių funkcijų vykdymą perduoti Pušaloto seniūnijai, kartu perduodant ir techniką.	<i>Numatoma įgyvendinti iki 2016-10-01</i>
12.8.	Atliekant 2015 metų finansinį auditą Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijoje nustatėme, kad Pušaloto skyriaus (toliau – Mokykla) šildymo kaštai neproporcingai dideli. Mokyklos 2770 kv. m. ploto pastatą šildo UAB „Lenauda“. Per 2015 metus Mokyklos šildymui išleista 24,8 tūkst. Eur., kai per tą patį laikotarpį Joniškėlio gimnazijos 3796 kv. m. pastato šildymui išleista 18,9 tūkst. Eur. Šildymo paslaugą Joniškėlio gimnazijai teikia AB „Panevėžio energija“. Mokyklos pastato šildymo kaštai beveik dvigubai didesni už Joniškėlio gimnazijos.	<i>Numatoma įgyvendinti iki 2016-10-01</i>
12.9.	Atkreipiame dėmesį, kad Mokyklos pastate yra daug nereikalingų ir nenaudojamų patalpų, kurios taip pat yra šildomos. Siekiant Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo racionalumo ir efektyvumo, būtina nedelsiant spręsti Mokyklos šildymo optimizavimo ir patalpų panaudojimo klausimus	<i>Numatoma įgyvendinti iki 2016-10-01</i>